

शुद्ध धर्मार्थ,

ज्ञानमाला भजन खलः स्वयम्भूया तत्वाबधाने सम्पन्न
पाक्षिक बुद्ध-पूजा व परिसमाप्तिमय

ऐतिहासिक

बौद्ध तीर्थ यात्राया

सचित्र रिपोर्ट

बौद्ध तीर्थ यात्रा समिति

ज्ञानमाला भजन खलः स्वयम्भूया तत्त्वावधाने सम्पन्न
पाक्षिक बुद्ध-पूजा व परिसमाप्तिमय

ऐतिहासिक

बौद्ध तीर्थ यात्राया सचित्र रिपोर्ट

Dhamma.Digital

बौद्ध तीर्थ यात्रा समिति

प्रकाशकः

बौद्ध तीर्थ यात्रा समिति

गण महाविहार, येँ

ह्लापां १०००

बुद्ध सम्बत् २५०६

नेपाल सम्बत् १०८६

विक्रम सम्बत् २०२२

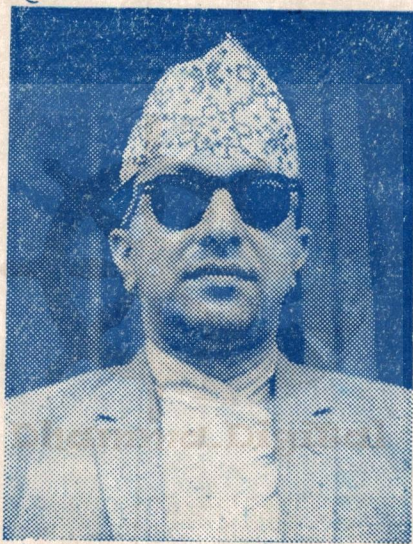
Dhamma.Digital

मृ २।५०

मुद्रकः

हिमालय प्रेस

वंबहाल, येँ

राष्ट्रनाथक श्री ५ महाराजाधिराज
महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव

श्री ५ महाराजाधिराज सरकारबाट बक्सैको

शुभ - सन्देश

हाम्रो मुलुकका केही बौद्ध मार्गीहरू नेपाल र भारतको विभिन्न बौद्ध तीर्थस्थानमा तीर्थ यात्रामा जाने भएकोमा खुशी लाग्यो । भगवान बुद्धको प्रज्ञा, शील र समाधि सम्बन्धि सरल तथा सुगम अर्ती अनुसरण गर्नाले सदाका लागि र सबैका लागि कल्याणकारक हुनेछन् भन्ने लाग्दछ । अतः यस तीर्थ यात्राले भारत र नेपालका बौद्ध मार्गीहरूमा मात्र होइन अरूहरूमा समेत आपसी प्रेम र सद्भावना बढाउनमा महत्वपूर्ण योगदान प्रदान गर्न सकोस् भन्ने कामना गर्दछु ।

श्री ५ महाराजाधिराज पाखै बक्से जूगु शुभ-सन्देश

जिमिगु मुलुकया बौद्ध मार्गीत छपुचः नेपाल व भारतया विभिन्न बौद्ध तीर्थ स्थाने तीर्थ यात्राय् वने न्याःगुली लय्ता वः । भगवान बुद्धया शील, समाधि व प्रज्ञा सम्बन्धि सरल व सुगम अर्ती अनुशरण यायेगुलिं न्यावलेया नितिं हानं न्याम्हसिया नितिं नं कल्याणकारक जुइ भालपा । उकिं थ्व तीर्थ यात्रां भारत व नेपालया बौद्ध मार्गीतये दथुइ जक मखु, मेमेपिनि दथुइ थ्यंकं थवं थवे प्रेम व सदभावना वृद्धि यायेगुली महत्वपूर्ण योगदान प्रदान याये फ्युमा धका कामना योना ।

महामहीम भारतीय राजदूत
श्री श्रीमन्नारायण

महामहिम भारतीय राजदूत श्री श्रीमन्नारायण की शुभ-कामना

मुझे यह जानकर अत्यन्त प्रसन्नता हुई है कि मित्रराष्ट्र नेपाल से एक बौद्ध यात्रियों का दल उत्तरी-भारत और विहार राज्य में स्थित बौद्ध तीर्थों के दर्शन करने और भगवान बुद्धको श्रद्धाञ्जलि अर्पित करने जा रहा है। सदियां बीत गई, कितनी संस्कृतियां आई और चली गई पर गौतम बुद्धका शान्ति और अहिंसाका सन्देश आज भी मानव मात्र के लिए प्रेरणाका श्रोत है, मान्य है। आज के अशान्त वातावरण में उस करुणामय सन्देश की महत्ता और भी बढ़ गई है। मुझे पूर्ण विश्वास है कि इस सांस्कृतिक और धार्मिक यात्रा से दोनों पड़ोसी राष्ट्रों के सम्बन्ध और भी मधुर होंगे, दृढ़ होंगे। मैं यात्रा की सफलता की कामना करता हुआ यात्रीयों और प्रबन्धकों के लिये शुभ-कामनायें भेज रहा हूँ।

महामहोम भारतीय राजदूत श्री श्रीमन्नारायणया शुभ-कामना

शुभ खँ सीके दया जितः आपालं लय्ताल मित्रराष्ट्र
नेपालया बौद्ध यात्रीपिनिगु छगू पुचः उत्तरी भारत व
विहार राज्ये च्वंगु बौद्ध तीर्थया दर्शन यायेत व भगवान
बुद्धयात श्रद्धांजलि द्वायेत वनीगु जुया च्वन । सलंसः द
वने धुंकल, गुलिखे संस्कृति वल हानं वन, तर गौतम बुद्ध-
यागु शान्ति व अहिंसाया सन्देश आः तकं मानव मात्रया
निर्ति प्रेरणाया श्रोत जुया च्वन, मान्य जुया च्वन । थौंया
अशान्त वातावरणे उच्च करुणामयया सन्देशया मू भं दकले
अप्व दत । जित पूर्ण पत्याः दु. शुभ सांस्कृतिक व धार्मिक
यात्रां निगुलि थःलाःगु राष्ट्रया सम्बन्ध अझनं न्हाइपुका
यइपुका बी, हानं क्वातुका बी । यात्राया सफलताया मनं
तुना यात्रीपिनि निर्ति व प्रबन्धकपिनि निर्ति जिं शुभ शुभ-
कामना छुया हया च्वना ।

जिमिगु खँ

तथागत अर्हत् सम्यक् सम्बुद्धया जन्म नेपाले जुल । अले अबले निसैं थौं तकं नेपाःमि वसपोल प्रति श्रद्धापूर्वक वन्दना व पूजादि यासे फुफुर्थे धर्म पालन यानावं वया च्वन ! हानं न्हू जागरण लिसैं धर्म न्हूगु चेतना वल । ई-ब्यलं धर्मो हया तःगु वा ह्येका तःगु किचः काचः मदयेकेगु कुतः जुल । थुकिया निति 'ज्ञानमाला भजन' 'व्यांचुलि म्ये' जु वन । ज्ञानमाला द्वारा स्वयम्भुस सतः निर्माण जुल । बुद्ध सेवा न्यात । थ्व सेवा व धर्म पालने वःगु मारयात नं त्याकल । गःचा हिलेगु लँ तःब्या जुल । पाक्षिक बुद्ध-पूजा जुल । बहाले बहाले, नेपाःया ऐतिहासिक कार्य व तथागतया श्रीचरणं पवित्र जुया च्वंगु प्यंगु तीर्थ स्थले याना १३२ गू थासे ऐतिहासिक बुद्ध-पूजा जुल, ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थ यात्रा सम्पन्न जुल । थुकिया संक्षिप्त विवरण थ्व सफुती दु ।

उगु थुगु कारणं याना विशेषतः रेलयात वंगु न्ह्यतु दां लिपयायेगुली माःगु ज्या खँ यायां मती मतया कथं थ्व रिपोर्ट पिकायेगुली भति लिपालाः वन । तर अथे नं ई भति वंसां ज्या बांलाथे थ्व सचित्र रिपोर्ट नं ल्याः चाः नापं बांलाक पिकाये खन- थुका जिमित सन्तोष दु । ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थ न्यायेकागु ऐतिहासिक पाक्षिक बुद्ध-पूजा महान् कथं सिद्ध यायेत व श्रद्धालुपिनि श्रद्धा पूर्ण यायेत खः । नापं थ्व व्यवस्थाय् दुने थुजागु बौद्ध तीर्थ यात्रा यायेत अःपुगु गुगुं छपु लँपु भविष्यया निति चायेमा धयागु आकांक्षा नं मदुगु मखु । अभ् थ्व ह्लापांगु व्यवस्था जुया वःगु विविध समस्या समाधान यायेत सेक्रेटरी सह यात्रा समितिया फुक्क सदश्यपिसं मलाः मछि तोतेत सेक्रेटरीया स्वन्तिथे जाःबले कापः पसः

ती माल, गुलिसियां ज्यासः ती माल, गुलिसियां अड्डाय् घर विदा काये माल । थुजागु हे अथक कथं तन, मन व धनं परिश्रम याना यात्राया ज्या जुल । हानं श्व गुलि सफल व सुखद जुल व यात्री बन्धुपिनि नुगले नुगले दु भालपा ।

ल्याःचाःया सम्बन्धे ल्याखं ल्यंगु ध्येबा लित बीगु जुया च्वंगु दु । खर्चया विषये ह्यापांगु व्यवस्था जुया नं, प्रचार व प्रसार बल्लाक याना नं अन्न धात्थ धाःसा लिपा थथे यात्रा याइपित थुजागु लँपु दयावं च्वनेमा धका कामना याना व्यवस्था जुया नं, रेल व बसया प्रबन्धे सम्बन्धित अधिकारीपि व्याकृतित व थासे थासे जूगु स्वागत सम्माने सम्बन्धित महानुभावपित क्रिपादि उपहार छ्वया नं गुगु खर्च जुल, व पूरा पूरा उचित कथं जू । खः, आः हानं थुलि हे व्यवस्था याये माःसा धाइ श्व सिबे ह्य खर्च जुइ- बरु थुकी छुं संशय मदु । छ्वाय्धाःसा आः दबू माथं वने धुंकल- लँतःव्या जुइ धुंकल ।

यात्रा समिति थःगु बजेत कथं बांलाक ज्या याः । अन्न धात्थे धाःसा मुजफ्फरपुरे अतिरिक्त खाद्य-प्रबन्ध व गनं नयेगुली तपं खर्च, पटना व राजगृहे योजनां पिनेया अतिरिक्त कथं यात्रीपित बसया प्रबन्ध याना नं राजगृहे छतका छतका दां काःगु सिबे गनं छुं ह्यापां ल्याःचालं लिपा जक कालबिल सिधइंगु कथं नेपाले काःगु दामं अतिरिक्त मेगु छुं दां मकाः । श्व फुक्कया कारण यात्रा समितिया सदस्यपिसं सकसिनं धर्म भालपाः छुं छगू हे व्यक्तिगत सुख सुविधा मस्वसे थःथःगु तन, मन व धनं सहयोग व्यूगुया फल खः । सारांशे थथे धाये फु, धार्मिक सम्बन्धे धार्मिक व्यक्तिपिसं धार्मिक व्यक्तिपिनि निंति गथे छुं ज्या जुइ माःगु खः, अथे हे विशुद्ध कथं थुकी ज्या जुया वन ।

श्व अफू छुं थुगु कथं प्रस्तुत याना च्वना, गुकि यात्रीपित यात्रा

(१)

संस्मृतिया निंति ख्यले थ दयेमा हानं नाप नापं मेपि यात्रा याहापत्त नं
यात्रा स्थलया छुं परिचय थः प्राप्त जुइमा । जिमित विश्वास दु, थ्व
पाठकपित यः ताइ ।

थ्व सफुती यात्रा याना विज्यापि दीपि श्रद्धालुपिनिगु नां नं दुथ्याकेगु
मनसुवा दुगु खः । तर यात्राय गुलिखे कुतः जुल नं रसिद छगू नामे व
यात्री मेहा जुया थ्व ज्या याः वने मफुत ।

अन्तस थ्व ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थ यात्रा सफल यायेत सहायता व
सहयोग ब्यूगुली श्री ५ या सरकार, मित्रराष्ट्र भारत सरकार व राजदूता-
वास प्रति आपालं आपालं आभार प्रकट याना । हानं फुक यात्री
बन्धुपिनि पाखें यात्राय क्यंगु प्रेम व मैत्रीपूर्ण सद्भावना तथा व्यवहार
प्रति नं जिपि आभारी जुया । नाप नापं यात्री बन्धुपिसं यात्राया परि-
समाप्ती क्यना विज्यागु वं दीगु संतोषं, गुकिया प्रमाण यात्री दलया पुचलं
तःथाय मद्धि न्यायेकूगु लयताः तुच्चा खः, जिपि थुजागु धार्मिक ज्याय
आपालं उत्साहित जुयागु दु । जिमिगु कामना दु, थुजागु हे धार्मिक व
सांस्कृतिक कार्य सम्पन्न यायां थः देश व देशवासीया सेवा याये फयेमा
तथा तथागतया सद्उपदेश परिपालन याना ववं जन्म जरा व्याधि व
मरणं मुक्त जुया च्वंगु निर्वाण भ्नी सकसितं ननानं प्राप्त जुइमा ।

अस्तु

गण महाविहार,
ये

२१-१०-२०२२

—भिक्षु सुदर्शन

अध्यक्ष, बौद्ध तीर्थ यात्रा समिति

धलःपौ

ज्ञानमालाया लुबाँ	
ज्ञानमाला भजन खलःया जन्म	११
ज्ञानमाला भजन खलःया उद्देश्य व ज्या	१३
पाक्षिक बुद्ध-पूजा	१६
ऐतिहासिक बौद्ध तार्थ यात्रा	२१
रक्सौले स्वागत	२६
रक्सौले अभिनन्दन-पत्र	२८
विलेप रेलगाडी	२९
वंशाली (मुजफ्फरपुर)	३१
गोरखपुर	३२
लुम्बिनी	३३
कुशीनगर	३८
सारनाथ	४६
बनारस	५४
बुद्धगया (गया)	५९
पटना	६५
राजगृह	६८
नालंदा	७३
रक्सौल (बख्तियारपुर बरोनि जुना)	७८
ीति सभारोह	८०
पाक्षिक बुद्ध-पूजाया परिसमाप्त	८६
पाक्षिक बुद्ध-पूजा स्थानया धलः	९५
बौद्ध तीर्थ यात्रा समितिया ल्याःचाः	

नमो तस्स सम्मासम्बुद्धस्स

वसपोल सम्यक् सम्बुद्धयात नमस्कार । सम्यक् सम्बुद्ध
अर्थात् व्याक धर्मयात सम्यक् कथं थःम्हं हे सीके बहःगु धर्म
(= प्यंगू सत्य) यात परिज्ञेय कथं, त्वाःल्हाये बहःगु
समुदय सत्ययात त्वाःल्हायेगु कथं, साक्षात्कार याये बहःगु
निर्वाण धर्मयात साक्षात्कार कथं हे सीका विज्याकम्ह
छलपोल खः ।

सम्यक् सम्बुद्धया गुण अनन्त खः । अनन्त गुणया
मूल गुण गुंगू दु । उकी नं दकसिवे सम्यक् सम्बुद्ध 'बुद्ध'
धयागु गुण सकसिनं स्मरण याः । बुद्ध महाज्ञानि खः,
महाकारुणिक खः । वसपोलया धर्म उकिं गुलि गम्भीर व
महान जुल, उलि हे सरल व सहज नं जुल ।

बुद्धयागु थ्व हे निगू गुण बौद्धपिसं आदर्श याना
काःबले सूत्र जू वन, विनय जू वन । हानं थ्व हे लिपा
वना प्रज्ञा व उपाय जू वन । प्रज्ञां साधनाय् दुग्गेका बी,
उपायं अःपुका यःतायेका बी । उकिं हे बौद्धपिसं मुक्ति
लाये फत, संसार कल्याण नं याये फत । थः कृतपुण्य
जुया बौद्ध संस्कृतिं विश्वे बांलाक दुचायेक थाय् काल ।
अले गन गन थ्व वने फत, अन अन थ्व अनया हे
जुइ फत, वा अन अनयात थः याना काये फत । बुद्धया
सन्देशयात सागरं मथीके मफुत, तापाःगुलिं दिके मफुत, पर्वतं
पने मफुत । जापानया देगले नं बुद्ध अय् हे विज्याकल,

अय् हे थः थः भाषां स्तुति यात, गये नेपाले बुद्धयात
बिज्याकल, वसपोलया तुतः ब्वन ।

बुद्धया जन्म भूमि नेपालं नं मेमेगु देशं सिबे गुगुं कथं
नं म्ह जुइक थः बुद्धया प्रति श्रद्धा मतः । पहाडं चाःहीका
तःगु नेपाः गाःचाय्, तःकू जुयावं वंगु नेपाले च्वंगु बहाः
बही, स्तुप, चीभाः, देगः थुकिया प्रमाण खः । थ्व देश
गपाय्कू, धन गुलि मनू दु, धन गुजा गुजागु परिस्थिति
वल थुपिं फुक थुइका थन दुगु बुद्ध प्रतिया श्रद्धा लुमके-
बले भी नुगः लय्ताया चक्कना वं ।

खः, ई-ब्यःया जःखः देशया राजनैतिक कारणं याना
वःगु धर्मया प्रभाव कथं नेपाःयात नं भतिचा थिल । अले
ई-ब्यःया परिवर्तन नापं ख्यले दइगु कथं थःत हिले मफया
धर्मं काय माक्क हित सुख मनुखं काये मफुत । नौ व कौ
निसं ब्रम्हू तकं चूडाकर्म याइगु देशे हिन्दूयात बौद्ध धर्म
यंके मज्जुगु कानूनं चित, जात पात माने याकल, वयात
जः खः देशे बबहापित याकीगु ज्या लुज्या, मुज्या
बिया ब्रम्हचारी चूडाकर्म-प्राप्त वा प्रब्रजितपित गृहस्थी
थुन— बले धर्म थुइके मफया बन । बहाः बहीया संगठनं
माःथे माक्क भि याये मखन । तर गबले संसारे हानं
स्वतन्त्रताया नसंचा वल, धर्म हानं स्वतन्त्रता प्राप्त जुजुं
बन । धर्म परंपरावादी तोता मानव-सेवाया आधार
समानता, मित्रता व भ्रातृत्व भाव हानं ज्वन । थ्व लंपु
नेपालं जक गय् मज्जनी ? धर्म समानता, मित्रता, भ्रातृत्व
हया जीवने सुख-शान्ति हइगु तत्व याके मज्जुसे, थये
याकेमाः, थये याये मज्जुया मात्र बन्देजं चिका तःगु प्यनेत

स्वत । देश धासा बांमलाःगु राजनैतिक शक्तिया लहाती । स्वयम्भूया देगः बांलाके धयागु संकल्प हे नं मेथाय् लाका बीगु तंत्र मंत्र । थःत तथा तःगु बन्धन नं पंजले च्वंम्ह वाउँ भत्तु यात याना क्यने माःगु ई । तर अयूनं मनूया नुगः गय् सुंक च्वनी ? म्ये जुया धार्मिक विशुद्ध भाव थना धाल—

हिंसा याय् मखु प्राणीयागु गवलें, ज्या याय् मखु रूबीगुनं गुळ्लें हे व्यभिचार याय् मखु प्रभो, कामैगु इच्छा हनं लहाय्गु याय् मखु जिं असत्य खँ तथा, मद्य सुरा पान नं भो शास्ता थुलि जिं अवश्य त्वलता, याय् पालन शील नं

बौद्धयात मलवःगु ज्या तोति धका जक धायेवं छखें मेमेगु हे खँ वये फु, मेखें जीगु संस्कार सुधार याये नं थाकुइ फु । छायाधाःसा सच्चिदानन्द स्वामीथें जाःपिं वया अहिंसाया प्रचार जुया च्वंसां शास्त्र सम्मत हिंसायात प्रमाण माला च्वनीगु व ई, बौद्धयात नं स्यायेत तकं मंत्रया तिवः दया च्वने धुंकुगु ई, उकिं भक्ति थनेत थथे भजन याइ—

हे प्रभो भगवन, दरशन विव

अज्ञानी जिमित शरण छिं काव ! धु ॥

भजन यायां हानं धाइ—

ज्ञान चक्षु विया दिसँ, अन्धा जुया च्वंपित ।

तर ज्ञान चक्षु गय् चाइ ? ई--व्यः साव मभिं । स्कूल कलेज चायेकेव थःगु शासनया आयू हे पाः जुइ भालपीगु विचाः । थुखे ज्ञान व ध्यान जिगु जन्म सिद्ध ज्या व अधिकार धाइगु पुरोदितवाद । उकिं थः सुलेत न्हापां हः प्वाः तथा धाइ,

जुहु भी नेपाः देया दीर्घायु जुइमा—

अले लिपा तीसकं धाइ—

स्वदेश वासी, तता केँहे मयूजु
 विद्या ब्वना दिये माल ।
 शिक्षित धर्म तना वंगु भीगु
 छिकपिसं सीके माल ।
 आखल ब्वना मदीगुलिं
 धर्म खँ मसीया वोन ।

गुलि यहपुसे च्वंगु विद्याया जागरण ? मिसातयेगु स्कूल
 इगू महुनिबले, मिसातयेसं आखः ब्वं धायेव लाःसा अप्पा
 केकः वइंगु इलेया धव सः धव हःपाःया गुलि मू दु ? पुरो-
 हितवादी प्रवृत्ति वा धर्मया अधिकारी जन्मगत कारणं
 याना च्वंगु इले सुया सु सइगु यह ? मिजंया न्होने मिसा
 ला लाटी हे जुइमाः । हकिं पत्याः याका तल, मिसातयेसं
 आखः ब्वन कि लिपाया जन्मे व लाटी जुइ । धर्मया
 नामे गुजागु शोषण धव, विश्वासया ख्युं कोठाय कुना
 गुजागु जागरण शक्तिया बलात् अपहरण धव ? थुजागु इले
 नेपाल भाषाया न्ये धाल—

ने त्वने तीगु हृदये मतसे
 आखल सेना हये माल,
 आखल सःसा सिया वै धर्म
 जगते जन्मया सार ।

अँ, आखः ब्वनेव पाप लाइ मखु, लिपा लाटी जुइ मखु ।
 बह आखः सःसा हे धर्म सी, जन्म सार जुइ ।

प्रगति दी सइ मखु, नसंचा द्यने फइ मखु । नेपाले वःगु
नेपाल भाषाया थुपिं म्येत नं च्वापु गुंया च्चका स्वया
च्चे थ्वया वं वन । मिसातयेत थःत खंके बीत मां-बौपित धाल-

बाल अवस्थाय पयन्हं बियेगु,
मांपिनि तःधंगु भूल ।
मचाखचां सीगु दुक्ख स्वयेगु
जगते पापया मूल ॥

ई व वाराहया प्रथां कुरारित्व ह्याउंमचां पुलेवं चिप
याकीगु प्रभावं कया गुच्चा म्हिता गौ दायेका ख्वइम्ह
भाजु, मि च्याके मसःनिम्ह मयजु व्हंकीगु ज्याय हे नां
व न्हाय दुगु इलेया थ्व सःया मू गुगुं इन्फ्लाविया मू
सिबे म्ह मजू । थ्व म्येया लहर— थथे धर्मया कर्मया
सुधारे जक नं सिमीत मजू । म्ये हानं धाल—

प्राचीन चाल आःयात मजिल, भीसनं धन मुने माल
सकसिनं हल नूतन चाल, भी जक लिपा च्चने मेल
नवीन माल थनहया बिल, धन भीगु विदेशनं काल
ज्या याये मोल सुख धका धाल, कंगाल नं भीत चिना हल
भयानक भूल खनेदया वल, आःयात होस याये माल
उन्नतशील विदेशया जाल, चफुना वाञ्छये माल
अलसि चाल निश्चय मजिल, ज्या याना भीसं ह्येमाल
आःयागु कालं सकसितं धाल, विद्या व्वना सुख सिबे माल
ज्ञानं विज्ञानं छुं भी मसल, सकसिनं हेला याना हल
धन्ना जुल मन जिगु ख्वल, धीरज थथे याये माल
अष्टषेद गगन विशाल च्चया जि नं मनयागु हाल ।

भारतं खाडी उद्योग गांधीया आव्हाने जुया औद्योगिक विकास जुया च्वंगु इले नेपाः गालं नेपाल भाषा भाषीपित्त धार्मिक वसतं पुंका व उजागु राणा सरकारया इले थुलि सिबे छु हे अप्वः धाये फइ ?

ध्व हे नेपाः दयेके, नेपाःमि जीके धका वःगु म्ये पुचः यात “ ज्ञानमाला ” धाइ । देशे स्वतन्त्रता ह्येत हःपा, देशया अज्ञानता व निर्धनता हाकुतीत वःगु सहाया पुचः म्ये “ ज्ञानमाला ” खः । व ख्यंगु इले धाथें धवं थुलि तुयूजः बिल कि ध्वया नां “ ज्ञानमाला ” हे खः । अझ अबले “ ज्ञानमाला ” या छपु म्ये थौंया गुगुं बांलागु फलीम सिबे नं अप्वः लोकप्रिय जू । उकिं नेपाल भाषाया माध्यमं नेपाः देया नुगः चुइ च्वंपि जनताया नुगले दुहाँ वने फुगु धर्मया शिक्षा, मानववादी उपदेश, युगवादी सन्देश वाहक ‘ ज्ञानमाला ’ या थाय् धाथें धाथेंगु सफूया थासे नं च्वे हे लाः । उकीया हे फल खः, अजाम्ह सं नेपाल भाषा भाषी मलयन— गुम्हसिनं “ ज्ञानमाला ” या नां मस्यु । नेपाःया दक्क नेपाल भाषाया सफू मध्ये ज्ञानमाला अप्वः चू । ज्ञानमाला छम्ह तःमियात नं यः, वं व न्याः, छम्ह ध्येवा निगः हे भावाम्ह मनुखं नं ध्व सफू न्याः । ध्वया न्हेगू संस्करण (?) जुल । १२००० मयाक सफू वने धुंकल । थुलि प्रेमं, थुलि यावँक थुलि अप्वः मेगु शायद हे गुगुं सफू वन जुइ, चुल जुइ ।

ज्ञानमालाया ध्व हे आकर्षणे अर्थे हे छपुचः छपुचः मनूतः दः वन । मुना सभा दयेकेगुया अःखः सभा अर्थे हे दः वया मुनेगु ज्या जुवावं च्वन । ध्व भजन थासे थासे जुल । ध्व

“ज्ञानमाला”या जः सरकारं स्वये मफुत । अले ज्ञानमालाया क्रान्तिया ज्वाला व राणा सरकारया तंया ज्वालाय संघर्ष जुल । धर्मगत क्वपुं बुद्धि व भाषागत कय्कुंगु नुगलं थुकी ध्यः लुना विल । अले परिणामतः बुद्धया जन्म भूमी बुद्धया उपदेश प्रचार याःपि बुद्धया जन्म भूमिया नागरिक भिक्षु-पित देशं पितिना छुत । अनागारिकापित म्हुतुइ पाःकां सुया विल । ज्ञानमाला (भजन) सफू धू धू यायेत स्वत ।

फाल्गुण ३ गते २०२२ साल । सुथं निसें स्वयम्भू महा-चैत्ये न्हाबलें खने मदइपिं मनूत उखे थुखे खने दु । म्ये हाले गाइथे गाइथे च्वंका छम्ह मनू भजनया फलचाय् थुखे फेतू वल । ज्ञानमालाया मेया लचे तुतिं ताल विल । भजन याःपिं तःसकं लय्ताल । थः दुनागु रसे सुं न्हूम्ह दुं वइगु इमित गुलि यइगु ? भजने हानं म्ये पिहाँ वल । मनू सतले हे फेतुत । भजन भन बांलाक सूरं जुल । आरति जुल । तर आरति जकछु सिधल, सतले मिमलः जुत । ज्ञानमाला सफू दक्क जुले व्हाना नयेवं मारा याना दां मुंथें सफू मुन । सकलें वाल् ! अले धराधर मनूत वल— नां न्यन, थर न्यन, वर्ष न्यन, त्वाः न्यन, । स्ही काल । सकमितं ११ बजे पुलिस गोश्वराय् हाजीर सःता वन । म्ये हालीपिं ज्ञानमाला सतले तुं, म्ये सफू सरकारी मनूया ल्हाते !

तर मग्थाः । सुं मनू मग्थाः । सकलें सीत तयार । ११ बजे सकलें गोश्वराय् मज्जां हाजीर ! इमिगु न्हापांगु प्रश्न सफू गनं वल धयागु खः । सकसिनं लिंसः विल— भजनया सतलं वल । धात्थें ठीक खः । अन सतले बां छुया तये हइगु असत्यसां सफू व सतलं हे वःगु खः । अक्क धात्थें धाःसा नुगलं नुगलं वल ।

तर खँ थुलि पवः मचाः। छगू ज्ञानमाला सफूती
कोनात्काःया बहिनारायणया अर्पण वाक्य दु। मिखा कनेगु
अपराधयागु इले सफू दान बीम्ह छाया अपराधी मजुइ ?
अफू व सफू मीम्ह छाया अपराधी मजुइ ? दातां ध्यन,
सफू म्यूम्हं ध्यन। माः हँहं नीन्याम्ह ति हे दत। तारीख बिल।

ज्ञानमाला आः तारीखे लात। प्रगतियात बलात् सरा-
सर वने मब्यूसे इधू थिधू जक याकां तल। प्यन्हुइ-न्यान्हुइ,
क्यान्हुइ मिन्हुइ गबले छु शमशेरया लायकुली, गबले छु शमशेरया
लायकुली। लायकु खिचानयेसं नयेथे स्वइ, स्वायथे स्वइ,
वहाँहाँ उइ। धाइ, “ छिपिं छम्ह हे ल्यनी मखु, फुक्कं जेल
वनीपिं जुल। ” कुतः याःपिसं नं याना हे च्वन—अथे हे
जुइकेगु। खँ, लुच्चा, ठग, घुस्याहातयेगु मुहा न्होने ततं
ततं तमं चूर जुइव जिपिं न्होने तइगु। तर जिपिं सु ?
नेपाल भाषां म्ये हालापिं। थःगु मां-भाषां म्ये हाःपित छु
तधंगु दण्ड बी ? चखुचां ला बखुचिया भाय् मल्हाः मनुखं
छाय् करं थः मां-भाय् तोती ? हानं मेगु चार्ज बी स्लो
कांप्रेस + तर प्रमाण ? छु मंदु। अले हानं तारीख बी। थाय्
जक पाक, चरित्र नायक जक पाक व हे छगू तमे सकसितं
मवाय् जुइक क्वेका छयेगु उदेश्यं थव प्याखं दच्छि तक जुल।

फागुण ४ गते २००३ साल। ज्ञानमालाया पासापिं
पद्मशमशेरया लायकुली। थौला मुहा सि हे धइगु। गन
छइगु, छु याइगु, गुलि छु काइगु कानूनया सफूती ला
दुगु हे मखु। ज्ञानमालायापित नुगः धुक्कु मिंकेगु स्वत।
थःगु भाषां थःगु धर्मया म्ये हालेगु अधिकार सुनां मथू ?
अले सु छाया ग्याइ ?

पद्मशम्शेर सवारी जुल। हुकुम जुल—‘छिमिगु सफू जि बांलाक व्वने धुन।’

ज्ञानमालां छं लिसः वी मलाःनि वहादुर शम्शेरं तुल—“थुकी मी नेपाल भूमि अपवित्र जुल” धया तःगु दु।”

केशर शम्शेरं लिसः बिल, ‘थुकी मीत छं अप्जेक्शन मदु।’

धात्थें सुयातं थन ‘नेपाल भूमि अपवित्र’ जुल धका धाःगु बांलाक थुइव मयये माःगु छं मदु। छाय्धाःसा नेपाल अपवित्र जुल धका थःगु पुण्यभूमियात बांमलाक धाःगु मखु। खालि म्ये चिना दीम्हसिया द्यना च्वंपि नेपाःमित थनेत पुण्यभूमि नेपाः बांलाकेत बलाकेत हे जक थथे धया च्वंगु खः। गुगुं दथुइ च्वंगु खँ छकूचां खँ त्याजी मखु। च्वे व क्वेया गुजागु खँया सिलसिलाय् धाःगु खः सीव तिनि धात्थेंगु खँ थुइ। तर थन थुजागु छं खँ मदु। खालि तम्बयेके वी, ज्ञानमालाया श्रद्धालु भजन याइपित दण्ड वीके धका जक मती। मेखे मीत अप्जेक्शन मदु धाःगु शायद राजनैतिक दृष्टि खः। यःगु थःजु, प्रधान मंत्री पद्म शम्शेरं हुकुम जुल—‘सफू बांला, जि स्वये धुन।’ धव खँ सकलें वालल जुल।

पद्मशम्शेरं हानं हुकुम जुल—‘धव ज्ञानमाला गन छापे यानागु ?’

“विदेशे छापे याना तःगु।”— लिसः बिल।

हानं हुकुम जुल—“थन हे छापे या, छाय् विदेशे

छापे यायेगु ? छिमिगु ज्ञानमाला सफूत नं यंकि । छिक-
पित दच्छि दुःख जुल । छिकपिनि थःथःगु धर्म या । ”

थुलि सिबे ज्ञानमालायापित मेगु छु मानि ? सकलें
लयताल । थः थः मां-भाय्या न्ये थः थम्हं हाले दइगु
जुल, थः थःगु धर्माचरण थः थःम्हं पालन याये दइगु
जुल । धर्म व भाषाया थव स्वतन्त्रता व्युगु धात्ये राणा-
कालीन इतिहासया निति नं बांलागु देन जुल । ज्ञान-
मालायापिसं जय जयकार माने यात । पिने सफू लाका
छुल्याहा जुया च्वंपिनि रुवाः ह्याउँल । कन्हे खुनु हे ११
बजे स्वयम्भूस लाका यंकूगु सफूत अड्डां पित बिल । छिमिगु
फुक्क सफू गथे कया हयागु खः, अथे हे दनि धका एवः
हे मफ्यनानि धका धाःबले मेगु धायेगु हे छु दनि ?
ज्ञानमाला सफू ज्वना सकलें छें छें थ्यन । ज्ञानमाला
न्येया हानं छको रमकम वल । प्रधान मंत्री (श्री ३) या
“ छिमिगु भाय्या सफू नं थन हे छापे या ” धयागु
हुकुमं याना नेपाल भाषा नेपाले हे प्रकाशित याये जिल ।
अले प्रकाशिनि समिति सफू जाँचे याना सफू पास याना
बीगु पास जुल । अर्थात् नेपालीयात राजनैतिक दृष्टि चीत
प्रकाशिनी समिति अड्डा चायेका व्यूसा नेपाल भाषायात
भाषागत दृष्टि व राजनैतिक दृष्टि नं चीत स्वःगु आः मंत ।
वयात भाषागत बन्धन चबुत । गुगु विविध भाषा भाषी
दुगु देशया निति दयेमाःगु भाषागत सम्मान स्वतन्त्रता
प्राप्त जूगु हे नेपाल भाषाया निति इतिहासया विषय जू
वन । थुकथं नेपाल भाषाया प्रकाशनया लुखा ज्ञानमालां
चायेका बिल । थव हे भाषा क्षेत्रे ज्ञानमालायागु गुबलें
एवमंके मफइगु देन नं खः ।

ज्ञानमाला भजन खलःया जन्म

ज्ञानमाला हानं च्यानावं वन। त्वाः त्वाले भजन जुयावं वन। छुं छगू संगठन कथं कापी च्वया थ्वया मिटिंग मजूसां सभा समिति बने मजूसां अर्थे मुंज्या व ज्या-खँ जुया हे च्वन। ज्ञानमाला छगू संगठन मखुसां तःधंगु संगठन जुल। छगू खलः धका मदयेकूसां छगू धर्मया, श्रद्धाया, भक्तिया अरु दकले सकले तःसकं मिले जूगु खलः जुयावं वन। देशे नचंसा ह्येत, धर्म व विद्याया महत्ता थुइकेत कुतः यायां ववं देशे नचंसा वल। देशे स्वतन्त्र जुल। छहसिया हुकुमं न्यारन्यार जुइगु, छहसिया हुकुमं सर्वस्व काइगु व्यवस्थां मुक्त जुल। भाषा व धर्मया स्वतन्त्रता नं मनूयात प्राप्त जुल। भाषाया कारणं जेल वंपि मुक्त जुल। धर्मया कारणं देशं पितुना छुःपि भं हे बांलाक दुहाँ वया नं निर्धक्कं ज्या याये दत। भन्तेपि व उपासकपि हानं बांलाक जाना नं जाना थें क्यने छिन। अले २००८ साल बैशाखया १६ गते खुनु “ज्ञानमाला भजन खलः” या स्वनेगु ज्या जुल। ज्ञानमाला भजनया संस्थागत जन्म जुल। २१ ह्य सदस्यपि व ७ कोरमया विधि विधान दयेकल। पदाधिकारी ल्ययेगु ज्या जुल। थ्व हापांगु मुंज्याय् उपस्थिति थथे खः :-

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर

श्री माणिकरत्न

” महारत्न

” रत्नवीरसिंह (भाइसाहु)

” तीर्थनारायण

- श्री अमृतलाल
“ पूर्णमान
” काँछाबुद्ध
” द्वारिकादास
” भक्तिलाल
” दयावीरसिंह
” सिद्धिरत्न
” द्वारिका प्रसाद नेपाली
” पूर्णकाजी
” नाति गुरुजु
” नन्दरत्न
” रत्नवहोदुर
” केदारदास
” रत्नपति
” तुयू
” आशारत्न
” तेजमुनि
” साहिँला
” चिनियादास
” सानुकाजी
” भाइराम
” न्हुक्षरत्न
” भाइकाजी

श्व मुंज्याय् लयःपि पदाधिकारीः

भिक्षु	अमृतानन्द स्थविर	(मू नायः)
श्री	मणिकमान	(नायः)
श्री	महारत्न	(नोकू)
श्री	रत्नवीर सिंह (भाइसाहु) }	
श्री	तीर्थ नारायण	मंत्री
"	अमृतलाल	उपमंत्री
"	पूर्णमान	प्रचार मंत्री
"	कांछाबुद्ध	"
"	द्वारिकादास	"
"	भक्तिलाल	कोषाध्यक्ष

ज्ञानमाला भजन खलःया उद्देश्य

संस्थागत कथं “ज्ञानमाला भजन खलः” या जन्म जुइवं उद्देश्य बांलाक धाये छिन। अले उद्देश्य नं प्रकट यात। उषि मूल कथं स्वंगू दुः—

- (१) स्वयम्भू चैत्य स्थाने नित्य भजन यायेगु
- (२) स्वयम्भू स्थान व अन्य विहार स्थानया सुधार यायेगु
- (३) ज्ञानमाला भजन द्वारा मानव कल्याण यायेगु।

ज्ञानमाला भजन खलःया ज्या

ज्या व खँ चूलाःह्य मनु छगू कथं मनु खः। अझ व बांलागु ज्या व खँ जुइव मं हे व धार्थेह्य मनु जुइ। वथे संस्था समिति नं उद्देश्य कथं न्हां वने फयेव व संस्था समितिया मू दइ।

वयागु सार जुइ । उकिं ज्ञानमाला भजन खलःया मूनं वयागु उद्देश्य कथं वयागु ज्या-खँ हे निर्भर जू ।

थःगु न्हापांगु उद्देश्ये ज्ञानमाला भजन खलः आः तक सकलया धर्म व श्रद्धां बांलाक हे सफल जू । आःतकं स्वयम्भू महाचैत्यस अटूट नित्य भजन यानावं वया च्वंगु सकसिनं स्यूगु हे खँ खः ।

निगूगु उद्देश्य कथं स्वयम्भू महाचैत्य व स्वयम्भू स्थानया सुधार यायेगु खः । थुकी नं इले ब्यले थवं ज्या याः । दकसिबे न्हापां स्वयम्भू शोभा निति व स्वयम्भूया रक्षाया निति नं स्वयम्भू बन संरक्षण जुइमाः । थुकिया निति सरकारयात विति भाव याना संरक्षणया ज्या गुलि छु यात सकसिनं स्यूगु खँ खः । सरकारया बन मंत्रालयया सूचना दयेक दयेक नं बन संरक्षण व संवर्द्धन जुइ मफुगु धाइ—व भीगु हे कुतले निर्भर जू । अथे नं थवया बन न्हनावं वंगु खना थवयात बचे यायेत सरकारी रूपं हे बन महोत्सव धयागु उस्त चाला मटुनिबले थन बन महोत्सव जुल । २००८ सालया आषाढ १३ गते गोकर्ण ६०० सः मा सिमा हया बन महोत्सव सम्पन्न जुल । थवयां लिपा सरकारं इलेब्यले बनमहोत्सव सम्पन्न याना नं बल । भतिचा अझ कुतः गाके फुसा स्वयम्भू छगुलि धार्थ्य हे बांलाक जंगल दयेमा, अत्यन्त मनोहर आनन्द शान्ति दायक थाय् भीसं याये फु ।

मेगु ज्ञानमाला भजन खलकं लँया विषये कुतः यात । २००८ सालया श्रावणं गःचाः हिलेगु लँपु बांलाकेत छगु कार्य साधक समिति नं दयेकल । गुकी 'क' वर्गया सदस्यपि

मध्ये ७२ ह्य मदश्यपि पालंपाः याना न्हि न्याह्य ज्या
 नायः जुया कुतः यात । यद्यपि भीगु दुर्बलतां अथवा भीगु
 कुतः मगाना मती तःथे ज्ञानमालां लया ज्या पुवंके मफु
 खः । तर अथे नं थौं गुगु तःव्यागु भतिचा छिगु लंपु
 दु उकी ज्ञानमाला भजन खलःया श्रद्धा वा कुतः दु । गुलि
 ज्यु खइ व लया ज्या उलि पुवंके फुसा !

निगूगु उद्देश्य कथं स्वयम्भूया नापं मेगु स्थानया
 सुधार यायेगु उद्देश्य कथं नेपाःया बहाः बहिली थवया
 ध्यान वन । त्वाः त्वाः पत्ति नेपाले दुगु बहाः बही, अफु
 छगू इले छपुचः मनूत च्वनेत हे बहा, बही नि दयेकेगु
 भीगु श्रद्धां व भक्ति जाःगु संस्कृति नेपाःया बौद्धतये
 शक्ति कथं । हानं ई-व्यः नापं तया थथे बहाः बही दयेके
 फुगु खं थुइव भीगु बुद्धिमत्ता नं भीसं खनी । थुजागु हे
 भी त्वाः त्वाले दुगु बहाः बहीया परम्परा कथं आःन्हूगु
 त्वाः बने जूसां बहाः बही दयेके मफुसां भीके उजागु
 श्रद्धा मदुगु मखु । छाया धाःसा भन्तेपि गन तक बिज्यात
 अन तक विहार दयावं वना च्वंगु थुकीया चि खः । तर
 भी बौद्धपि थुलि संतोष जुइ मज्यू, दुगु बहाः बही नं
 रक्षा यायेमाः । फुथे चाःथे सफा सुग्घर यायेगु, फुगु चाःगु
 माःथाय् माः कथं जिर्णोद्धार यायेगु नं ज्ञानमाला भजन
 खलःया निगूगु उद्देश्य कथं अन्य विहार स्थानया सुधार
 अन्तर्गत जू भालपाः छको विचाः याः वनेथे जुइक बाःछी
 बाःछी बुद्ध-पूजा (विहारे पूजा=बहाः पूजा) यायेगु विचाः
 जुल । अले नेपाःया छुं बहाः बहीया थकालि व बौद्ध
 संघ संस्था मुना सलहा साहुति जुल । सकसिनं थव पुण्य

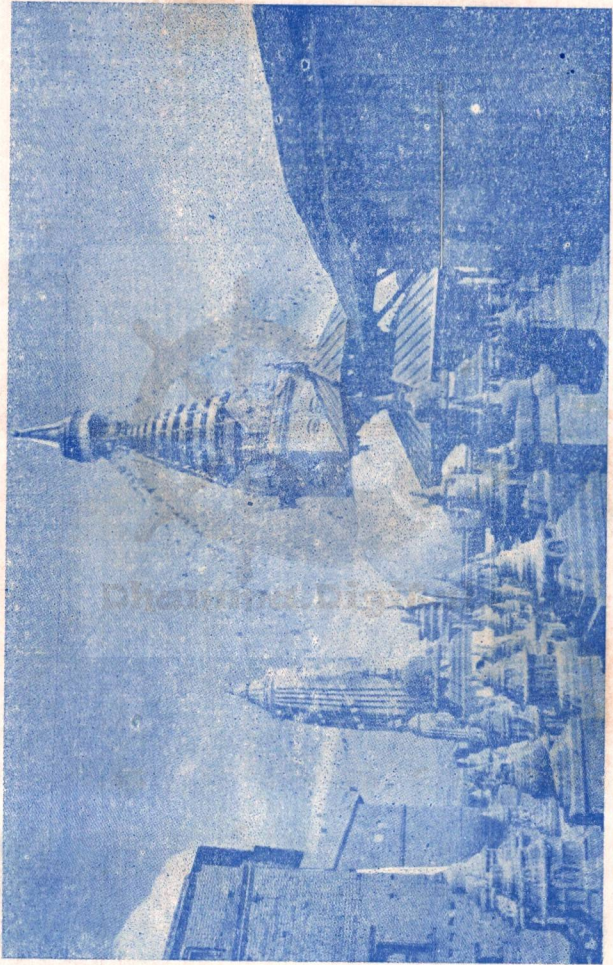
कार्य महान भालपाः स्वीकार यात । हानं सकसिनं पूजाया सम्यक् पद्धति, धर्म शीलाचरण सम्पन्न कथं बुद्ध-पूजा यायेगु अले ज्ञानमालाया नं प्रचार याना धर्म देशना याकेगु आदि खं निर्णय जुल । थुकिया निति पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविर व पूज्य धर्मा लोक महास्थविर निह्व धर्मानुशासक लयया थव ज्या ज्ञानमालां तु संचालन यायेगु कथं कोछित ।

पाक्षिक बुद्ध-पूजा

वाःछी वाःछी बहाः पूजा

बुद्ध-पूजा दकसिबे न्हापां स्वयम्भूस जुल । कजी दुगु बहाः पूजाय् कजीया थासं पूजा जुइ । तर ज्ञानमाला भजन खलःया थव बहाःपूजा वाःछी छथाय् छथाय् वना पूजा जुइगु, थुकिया कजी नं सकलें श्रद्धालुपिं । उकिं छखें स्वयम्भूस स्वंगु स्वयम्भू महाचैत्ये नित्य भजन याना च्वंगु भजन खलः न्ह्य जक जूसां च्यूगु थव बहाः पूजा, सकलया श्रद्धां जाःगु स्वयम्भू महाचैत्यं हे प्रारम्भ यायेगु उत्तम भालपाः स्वयम्भू स्थानं निसें बुद्धपूजा प्रारम्भ जुल ।

अष्टमी अष्टमीं जुइगु थव बुद्ध-पूजा (बहाः पूजा) य न्यासलं मयाक श्रद्धालुपिं उपस्थित जुल । थव बुद्ध-पूजा छखे विशुद्ध कथं, मेखें प्रीतिपद कथं हानं सकलें उपस्थित जुइ फुगु कथं जुया मनूतये श्रद्धा वृद्धि जुयावं वन । छगू अष्टमी थासं मेगु अष्टमी थासे बुद्धपूजा न्यना सकलें थः थः छेँ लिहां विज्याइ भाइ । अले दिं ल्याः खाखां अष्टमी

स्वयम्भू

लुम्का लुम्का सोपमेस्स जुया अष्टमीया पूजा जुहु
 बहाले सकले हानं मुं वंइ । थ्यंलिसे अद्धालुपि ज्ञानमा
 भजनया रसे अभिन्दित जुइ, अले सकले मुनेवं सकल
 श्रद्धा बुद्ध-पूजा तइ गुग्गुलुका छह श्रद्धालु धर्म पासाया
 लहाते मेहं श्रद्धालु धर्म पासाया लहाते पूजासु लः लहाना
 छह हे सकले, सकले हे छह कथं जाना अद्धमूर्ख बुद्ध-
 पूजा याइ । सकलया सम्मिलित श्रद्धाया स्वरूप बांलाका
 तःगु पुष्प, धूप, नैवद्य, फलफूल, पिंडपात्र, व प्रदीप आदि
 बुद्धया चरणे छाये धुंका सकले फेतुना शील प्रार्थना याइ ।
 छाये धाःसा बुद्ध प्रति श्रद्धा व भक्ति तथा पुष्प धूपादि
 पूजा यायेगु नापं हे परमार्थिक चर्या नं पुरे याये यायेमा ।
 धर्मया आचरण हे पारमार्थिक बुद्ध-पूजा खः । उर्कि आच-
 रण शुद्ध यायेत शील प्रार्थना याइ । अले अनं लिपाकायं,
 वाक व चित्तं बुद्ध-पूजा सम्पन्न यायेत गाथां पुष्प, धूप,
 नैवद्यादि द्वारा बुद्ध-पूजा याइ । पूजां लिपा भिक्षु महासंघ
 पाखें छह भन्तेनं तथागतया अमृतमय उपदेश देशना याना
 विज्याइ । दक्षिणे लिपा श्रद्धा व भक्ति धर्म कार्य सम्पन्न
 याये धुंका सकल सत्व प्राणीपिनि हित, सुख व उच्चार
 कामना यासे पुण्यानुमोदन याइ । अले सकले हानं वंइ
 अष्टमी खुनु गुग्गु बहाले मुनेगु खः न्यना लसतां धर्म पालन
 याना छे छे लिहां विज्याइ झाइ ।

ध्व हे कथं धर्म कार्य सम्पन्न जुया ववं बाःछी बाःछीया
 ध्व बुद्ध-पूजा तसकं बांलाका वन । सकसितं धर्म नापं
 शान्ति व प्रसुदित भावं बीगु जुया वन । बौद्धपिनि दथुइ
 दया धर्मगुणी वक्त अर्थः एकस, प्रेम व मत्री भाव दया

बल। परिणामतः २०१७ साल जेष्ठ २७ गते ज्ञानमाला भजन खलःया सर्व साधारण सभां बहाः पूजा धका जकनि कोछूयगुली, श्रावणया १० गते खुनु फया वंसा ८८ बहाः थ्यंकं पूजा यायेगु याना चूडा कर्म जुइगु बहाले थ्यंकं बुद्ध-पूजा यायेगु निर्णय यात, अन्ते चेच्या बहाः जक नं मजूसे आपालं बहाः बहिली नेपाः गाःया ऐतिहासिक थासे थ्यंकं बुद्ध-पूजा जुल।

थ्व भ्रमं समय व योजना विस्तार जुयावं वना च्वंगु बुद्ध-पूजाय् ज्याया भार नं म्ह मजू। आपालं समस्या बल। तर धर्मया भ्रातृभावं व सकलयागु श्रद्धाया बलं इले बिले ज्ञानमाला भजन खलःया मुंज्या च्वना समस्या समां-धान जुल। बहाःया ल्याः काः वनेगु, बहाःया जः खः बिज्याःपिं दीपिं महानुभावपित बिन्ति भाव यायेगु ज्या जुल। अले न्यागुं मछिगु चीकूगु बहाः बहिली नं सकल श्रद्धालुपित छिना वन। न्यागु बहाः बहिली नं बहाः पूजा वंपिं प्रसन्नथं बहाः बहीया व त्वाःबाःया महानुभावपिं नं प्रसन्न। न्याथासं उजागु धर्म समुहयात न्याम्हं बहाः बहीया छ्चालं च्वंपिसं दलान चायेका, मातं, च्वत, प्यत थ्यंक तोता बिया धर्म कर्मयात थाय् बिल। सुखू लासा आदि बिया स्वागत यात। फुगु चाःगु ग्वाहालि बिल। अथे नं बुद्ध-पूजा बांलाकेत ज्ञानमाला भजन खलः पाखें छुं छुं विशेष ज्यात जिम्मा बी माल।

(१) बुद्ध-पूजा बन्दोवस्त : सर्वश्री न्हुछेरत्न, भाइकाजी, पूर्णकाजी व चन्द्रलक्ष्मी ।

२.) भजन बन्दोवस्तः सर्वश्री पूर्णमान, महारत्न, हर्षमान

(३) माइक बन्दोवस्तः सर्वश्री रामबहादुर, रत्नपति

(४) प्रबन्धः सर्वश्री नाति शाक्य, राम ठबेल ।

मिटिंग निर्णयं लिपा अक्क ज्या यायां मंज्या बांलाकेत पूजा पाखे श्री धर्मचारी अनागारिकां बांलाक हे प्रबन्ध याना बिज्यात । वसपोलं सकलया श्रद्धा वःगु पूजा ज्वलं तालाकेगु ज्याय् न्ह्यज्याना मेपि अनागारिकापि व उपासिकापि नापं तथा पूजा बांलाका बिज्याःगु जक मखु, माः कथं श्रद्धालुपिनि श्रद्धाया तिवः कया ज्वलंछि बांलागु पूजा ज्वलं गनं हे महु मजुइक नं प्रबन्ध याना बिज्यात ।

अथे हे बुद्ध-पूजा सिधयेवं भोजनयात गनं निमंत्रणाय् बिज्यायेत अथवा विहारे बिज्यायेत इलं मबिया भोजनया प्रबन्ध निरिति नं कुतः याये माल । आपालं बहाः बहिली ला स्थानीय महानुभावपिनि श्रद्धा भोजन हे जुल । गनं गनं थासे व परिस्थितिं मळियाय् धाइ ज्ञानमाला भजन खलःया पाखे हे प्रबन्ध जुल । तर न्ह्याथाय् जुइमा ग्वाहालि याना चीत मनुत माः । थुजागु भोजन प्रबन्धादि ज्या खेँ श्री न्हुक्षे गुरुजु, श्री राजमान उपासक व श्री रत्नबहादुर उपासकं ग्वाहालि याना बिल । हानं माइकया विषये भ्वाइस अफ रेडियो माःथाय् माःकथं ग्वाहालि याना बिल दकले सकले ला दुगं बहीया श्रीसाहु बुद्धरत्न आपालं ग्वाहालि याना दिल । वेकलं निःशुक्ल माइकयात ग्याटरी बुद्ध-पूजा जूथाय् तकयात प्रदान याना दिल ।

बुद्ध-पूजा बांलागु धर्मया चित्त उत्पत्ति याइगु व धर्म नं लाइगु कथं जूगुलि आपालं निमंत्रणा नं बल । बहाः

(२०)

बहिलि पिने वनेत मळिगु तर श्रद्धायात साधुवाद नं बी
माःगुलि इले बिले मिटिंग च्वना अष्टमी दिं मलाकं दथुइ
दथुइ वना थुजागु निमंत्रणा गुलिफु उलि स्वीकार यात।

ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थ यात्रा

बाःछी बाःछी बुद्ध-पूजा याना ववं, धर्म श्रवण यायां
 आपालं बुद्ध व बुद्ध-धर्म प्रति श्रद्धा दत । भगवान बुद्धया
 जीवनी व वसपोलया श्रीचरणं पवित्र जुया च्वंगु तीर्थ
 स्थलया महत्ता मं दकले थुल । छखें सकलया नुगले स्वां
 हःगु श्रद्धा मेखें धर्म ज्ञानं बौद्ध तीर्थ स्थले वनेगु इच्छा
 सकसियां नुगले बुया वल । गुगु धार्थे हे स्वाभाविक स्वः ।

‘महापरिनिर्वाण अवस्थाय तथागत अर्हत सम्यक सम्बुद्ध’
 आज्ञा जुया विज्याःगु दु—

‘चत्तारिमानि आनन्द, सद्धस्स कुलपुत्तस्स दस्सनीयानी
 संवेजनीयानि ठानानि । क्तमानि चत्तारि ? इध तथागतो
 ज्ञातो’ति ... इध तथागतो अनुत्तरं सम्मासम्भाधि अभि-
 सम्बुद्धो’ति ... इध तथागतो अनुत्तरं धम्मचक्कं
 पवत्तितं’ति ... इध तथागतो अनुपादिसेसाय निब्बाण-
 धातुया परिनिब्बुतो’ति । आनन्द सद्धस्स कुलपुत्तस्स
 दस्सनीयं ठानं ।

‘आनन्द, प्यंगू थुपिं थायत्त श्रद्धालु कुलपुत्रपित
 दर्शनीय व संवेजनीय स्थान स्वः । छु छु प्यंगू ? थन

तथागत जन्म जुल धका थन तथागतं अनुत्तरगु
 मम्यक् सम्बोधि प्राप्त याना विज्यात धका थन
 तथागतं अनुत्तरगु धर्मचक्र प्रवर्तन याना विज्यात धका
 थन तथागत अनुपादीशेष महापरिनिर्वाण जुया विज्यात
 धका श्रद्धालु कुलपित दर्शनीयगु व संवेग वीगु थाय जुइ।

ध्व हे संवेग बुद्ध-पूजाया श्रद्धालुपिके वल। अले दर्शनया
 उत्कल अभिलाषा जुल। हानं प्यदँतिया धार्मिक एकता,
 भ्रातृभाव, स्नेह, मैत्री व श्रद्धां जाःपि सकल पाक्षिक बुद्ध-
 पूजार्थीपिनिगु ध्व इच्छा गथे पुरे मजुइ ? ध्व सकलयागु श्रद्धा
 बलया लिधंसाय् दुनें दुनें माःगु कथं ज्या-खँ यायां ज्या-खँ
 पुवनीथे च्वनेवं २०२१ साल कार्तिक ३ गते खुनु ज्ञानमालाया
 मुंज्या जुल। मुंज्याय् थथे निर्णय जुलः—

नेपाःया बौद्धपिनिगु सुख-समृद्धि व एकताया उद्देश्य
 ज्वना ज्ञानमाला भजन खलः स्वयम्भूया तत्वावधाने बुद्ध-पूजा
 कमिति दयेका गुगु बुद्ध-पूजा याना वया च्वंगु ११५ बहाः
 कचाये धुं कल। आः व हे क्रमे तथागतया चरणं पवित्र जुया
 च्वंगु बौद्ध तीर्थ यात्रा यायेगु अभिलाषा सकसिनं प्रकट याःगु
 यक्वं दत। व हे अभिलाषायात थुइकाव ज्ञानमालाया
 अधिकारीपि नाप जूगु मौखिक वचनया आधारे भारतीय
 दूतावास नाप ध्व ज्या पुवंकेत वंगु भिःलाति न्ह्यो निसें गुगु
 कार्यवाही श्री सुदर्शन भन्तेन याना विज्याःगु खः, उकियागु
 थौंतकया प्रगती ध्यानतया ज्ञानमाला भजन खलःया पासा-
 पिनिगु पुचलं थौं बौद्ध तीर्थाटन याकेगु निर्णय यात।

अले नापं तुं श्व ज्या सम्पादन यायेत "बौद्ध तीर्थ यात्रा ममिति" नामं छगू कमिटिगठन यात । उकिया पदाधिकारी ल्यःपि हानं जुया बिज्याःपि दीपि थथेः—

धर्मानुशासक : पूष्यवर प्रज्ञानन्द महास्थविर

अध्यक्ष : सुदर्शन भन्ते

सेक्रेटरी : श्री हरिदास रंजितकार

उपसेक्रेटरी : " नाति गुरुजु

कोषाध्यक्ष : " पुष्परत्न 'सागर'
" राजमानु उपासक
" भाइकाजी उपासक

सदश्यपि :

- (१) भिक्षु प्रज्ञारश्मि
- (२) भिक्षु कुमार काश्यप
- (३) श्री महारत्न उपासक
- (४) " रत्नबहादुर माली
- (५) " चन्द्रबहादुर
- (६) " द्वारिका प्रसाद
- (७) " रत्नबहादुर
- (८) " पूर्णकाजी
- (९) " कुंजबहादुर सिंह
- (१०) " इन्द्रनारायण
- (११) " बेखारत्न
- (१२) " पूर्णसिद्धि

छम्हं सुं चाःहिलेत गुजागु थाकु । थ्व प्यसः स्थासः मनूत
गय् याना यंकैगु ? थुकी गुजागु तक सम्भावित समस्या दु,
थ्व फुक्क खेँ अम्ह नं विचाः जुल । छखे मनूत वनेत न्हातु
दां व्यू वःपिं हूल । मेखे विविध समस्या समाधानार्थ उप-
समिति दयेकेगु व मिटिंग च्वना माःगु ज्या यायेगुलि
लिमलाः । थुकीया निति दयेकूगु उपसमितित थुपिं खः—

- (अ) खाद्य कमिति
- (आ) निरीक्षण कमिति
- (इ) अफिस व इन्क्वायरी कमिति
- (ई) स्वयं सेवक कमिति
- (उ) धर्मदेशना कमिति
- (ऊ) श्रृंगार कमिति
- (ए) भजन कमिति
- (ऐ) स्वास्थ्य कमिति

अले विभागीय थुपिं कमितिया ज्या बांलाक पुवंका दीपिं
क्रमशः थ्वेकःपिं खः— श्री रत्नबहादुर माली, श्री इन्द्रनारायण,
श्री पूर्णसिद्धि, श्री बाबुकाजी श्री द्वारिकाप्रसाद, भिक्षु प्रज्ञारश्मि,
श्री चन्द्रबहादुर शाक्य, श्री डा. केशवानन्द बैद्य व कम्पाउंदर
श्री द्वारिकामान ।

विशेष रेल व विशेष बसया प्रबन्ध थुकी मुख्य ज्या
खः । गनं रेल इले थ्यंके बिया गनं बस इले थ्यंका तये
मफुत कि मनूत फुक्क थ्याक्क दी माली । हानं उखे च्वेया
कार्यक्रम व प्रबन्ध छेँ दुथें दुना वनीगु भय । रेल थःम्हं
न्हापां दयेका बियागु कथं न्हायेत तयार जुया च्वनी,

कथाय मन्यां छुं लेटं रेळया लॅपु हे तीर्थे जुइ फु । रेल
 न्यायेगु मनुक ले वनेथे मखु । थःगु इले बिले न्याना च्वंगु
 रेलं क्षतिरिक्त फुक रेलनाप सुलाकामा न्हितेथे फुक रेळया
 मंकासु लीगे लॅपुइयेका वया वनेमाः । बसया प्रबन्ध नं छगः
 निगः बसया खं मखु । मिस्वंगः बसया प्रबन्ध । व नं
 रेल ध्यनेवं यंका बीपिं । थुकथं विविध खं पौ जक च्वच्चं
 कोजिके मफया थःपिं हे वने भाल । थव फुक कार्यक्रम
 दयेकेत व माःगु खं कोछीत अध्यक्ष व सेक्रेटरी स्वयं
 गोरखपुर, लुम्बिनी, बुद्धगया व सारनाथ वनेगु कोछित ।
 गुगु इले रेल याडक न्याये फु, उगु ई यात्रीतयेत मज्यु ।
 रेलं गुगुं थासे चान्हे थ्यंका बीगु यात्रीतयेत मनिं । छाया-
 धाःसा १२ घण्टां अप्वः रेल दिकेत किसियातथे वयात
 तसा नकेत खचं तू । यात्रीतयेत स्वयेथाय मोटरया निति
 रेलं सुथे सुथे थ्यंसा कतिलाः, तर रेलया न्याना च्वंगु जाल
 चीका छगः स्पेशल ट्रेन न्यायेगु बयागु निति जीवन मरणया
 समस्या । थुकथं रेलया सुविधा व यात्रीपिनि सुविधा दृष्टि
 खंलहा बलहा यायां समस्या समाधान जुल । हानं थव ज्याय
 रेल वे अधिकारीपिसं माक्व हे ग्वाहालि बिल । थासे
 छासे पूर्व सुचं बिया हानं बसया निति सम्भावित कार्य-
 क्रम कथंया दि व ई बिया प्रतिनिधि मण्डल लिहं बल ।
 हानं विशेष रेल गाडीया निति भारतीय दूतावास माखें
 कुतः यायां दिल्ली रेल वे बोर्ड पूर्वी रेलवे व पूर्वोत्तर
 रेलवे स विशेष रेल गाडीयात आदेश जुल । श्री ५ या
 सरकारं नं मनसारे यथा सम्भव याधीपित सुविधा बीगु,
 शनिवार जूसा इलं मथाःगु शुभका राहदानी सुविधा बीगु
 याना बिल ।

पाक्षिक बुद्ध-पूजाया परिसमाप्तिमय बौद्ध तीर्थ स्थाने बुद्ध-पूजायात कछलागा: ३, १०८५ (७ मार्ग २०२१) निसें मनूत रक्सौल स्वया वनेगु ज्या जुल। रक्सौले पुचः नायः व धया परिवार मुना प्रूपया ज्या पुवन। बीरगंज व रक्सौल धर्मशाला यात्रीतयेसं जाल।

रक्सौले स्वागत

कछलागा: ५, १०८५ (६ मार्ग २०२१) जुल। सन्ध्या तकं मनूत फुक हे धयार्थे ध्यन। फुक विभागया मनूत थः थः ज्याय लिमलाक जुल। श्रद्धालुपिनिगु थव समुदायं सकलें प्रभावित जुल। नेपाः व भारतया बौद्ध तीर्थ नेपाः व भारतया मित्रता क्वातुका तःगुयात लषयक हे रक्सौल स्थित स्थानीय जनतां थव यात्री दलया स्वागते छगू समारोहया आयोजना यात। थव महान ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थ यात्रा मंगलमय कथं सिद्ध जुइमा धयागु कामना यासे भिक्षु महासंघं पवित्र परित्राण पाठ नं याना बिज्यात।

स्वागत समारोहे नवाना समितिया अध्यक्षं धया बिज्यात, 'थुजागु महान धार्मिक यात्रां पुण्य प्राप्ति जक जुइगु मखु, पारस्परिक प्रेम व मैत्री नं अखः दयेका बीगु खः।'

स्वागत समारोहे भारतीय दूतावास पाखें सांस्कृतिक सहचारी डा. इन्दूशेखरं धया दिल—'थुजागु विशाल बौद्ध जमघट थ्वयां न्हापा थन जूगु हे मदुनि।' हानं वेकलं छिकपिनिगु

(२७)

ध्व यात्रां भागत नेपालया इतिहासथे पुलंगु मैत्री सम्बन्ध
अम् बल्लाङ्गु स्वातुङ्गु आशा नं प्रकट याना दिल ।
वेकलं अन्ते ध्व यात्रार्थं याना तयागु प्रबन्धं सकसितं
सुख-सुविधा वीगु आशा नं प्रकट याना दिल ।

समारोहे रक्सौल जनता पाखें स्वागत भाषण सिधयेवं
रक्सौल नागरिकपिनि पाखें अभिनन्दन देखायेगु नं ज्या जुल ।
देखाःगु अभिनन्दन थये खः—

अभिनन्दन-पत्र

स्वतन्त्र नेपाःया बौद्ध-तीर्थयात्री दलया कर कमले

सादर सप्रेम समर्पित

जिमि थःलागु स्वतन्त्र नेपाःया बौद्ध-धर्मया नायः भिक्षुपिं,
व सम्भ्रान्त नागरिकपिं,

ध्व जिमि देशया निति न्याबल्लेया गौरव स्वः—महाप्राण
भगवान बुद्धया पालिखवाँय स्वस्वं ल्यूलयू वना थः मित्र देश
नेपाः नाप मैत्री व थवं थवेया कुलि न्हापां निसें या आः तकं
क्वातुसे च्चंक बःलाका जिमि नुगः लय्तागुलि भय्भय् बिका
तल । हानं लिपानं थथे हे जुइका तइतिनि । महात्मा बुद्धया
आशीर्वादं थथे बांलागु भिगु वातावरणे छिकपित थः दथुइ
अभिनन्दन याये स्वना जिपिं लय्तागु उलिथुलि धका हे धाये
मफु । बौद्ध धर्मगण,

थौंया उगुंथुगुंया कारणं कय्कुंगु युगे विश्व शान्तिया
शंख पुया बिज्याःकधि बौद्ध धर्मया अनुयायी व महात्मा
बुद्धया कर्मभूमि कथं ध्व देश व ध्वया नागरिकपिं ध्व मंत्र-
दाताया जन्मभूमि व धर्मवीर नागरिकपिनिगु स्वागत यासे
जिपिं अथे हे थःत थम्हं गौरवान्वित भालपाः च्वना, गथे
चक्रवर्ती अशोकं भगवान बुद्धया स्वागत यासे गौरवान्वित
अनुभव याःगु स्वः ।

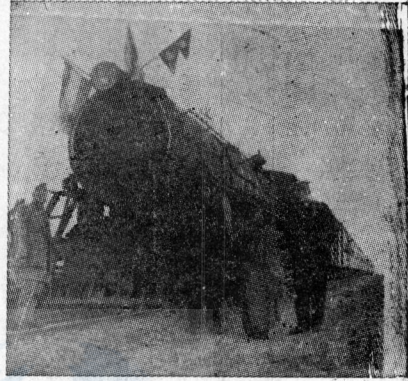
शान्तिदूतपिं,

छलपोल छिकपिनिगु ध्व धर्मयात्रा बांलाकं हे सफल जुइ
धका नुगलं निसें जिमिसं कामना याना हानं छिकपिनि ल्हाती
देह्यायाक्वना—जिमिगु शुभकामना कथं ध्व 'पत्रं पुष्पं फलं तोयं'या
हार्दिक अभिनन्दन !

भि तुनापिं,
रक्सौल नगरया नागरिकपिं

विशेष रेल

विशेष रेले स्वपु धर्वाय् दु
नेताःया राष्ट्र भण्डा, भारतया
राष्ट्र भण्डा व दथुइ
बौद्ध भण्डा

जःपाखें ल्यूने :

बौद्ध तीर्थ यात्रा समितिया रेल कार्यालय
भिक्षु सुदर्शन (अध्यक्ष), श्री इन्द्रनारायण (कार्यालय प्रमुख)
डा. केशवानन्द वैद्य A,B.M.S. (यात्रीदलया डाक्टर),
श्री द्वारिकामान श्रेष्ठ (कम्पाउण्डर)

विशेष
रेल

समितिया
सेक्रेटरी,
कार्यालय
प्रमुख,
अध्यक्ष,
खाद्यप्रमुख

Dhamma Digital

समितिया
कार्यकर्तापि
नापं विशेष
रेलगाडीया
कार्यकर्तापि

(1) 1958
(2) 1958

ध्व अभिनन्दनया लिसले समितिया अध्यक्ष कृतज्ञता देखासे धया बिर्ज्यात—“बुद्धया जन्म व कर्मभूमि निगू देशया सम्बन्ध व मित्रता बुद्धया धर्म दतले दयाचवनी ।” अले हानं समिति पाखे उपहार नापं यात्रीदलया चि भगवान बुद्ध नापं ‘स्वयम्भू ज्ञानमाला-भजन खलः, नेपाल’ कियातःगु लु सिया तःगु वाय्च नं लःलहायेगु ज्या जुल ।

विशेष रेलगाडी ध्यना हे च्वंगु खः । सकले थःथः पुचः नापं पुचः नायःत रेलवा डिब्बाय दुहां वन । सकसिया नुगले छयताः बिलिबिलि जाः । रेले नेपाःया राष्ट्रीय ध्वजा, भारतीय ध्वजा व दथुइ बौद्ध ध्वजा ब्वल । मानो निगू देशया मित्रता व भ्रातृत्व भाव बुद्ध न्हावल्लेया निति स्वामा बिया च्वन, कुलि चिका च्वन ।

विशेष रेलगाडी

विशेष रेलगाडी नेपाःया निति राष्ट्रपिता स्व. श्री ५ त्रिभुवन वीरविक्रम शाहदेवया सवारी दकसिबे हापां न्हाःगु खः । आः तक इतिहासे नेपाली जनताया निति छगः विशेष रेलगाडी न्हाःगु ध्व न्हापांगु बार खः । समिति व रेलवे अधिकारी जाना दयेकूगु कार्यक्रम कथं हे रक्सौल कछलागा ५, १०८५ (६ मार्ग २०२१ चान्हे १२.३० बजे । अंग्रेजी हिसाबं २५ नवम्बरया १२.३० बजे) रेल न्हात । विशेष रेलगाडी सोनपुर मेला व बम्बईले छगु सम्मेलनया कारणं स्थगितया सुचं दयानं ध्व नेपाःया निति अपवादथे याना रेले छगः इञ्जिन, न्हेगः ताताहाकःगु (६५ हा च्वनेगु सीटया) डिब्बा, छगः सामान तयेगु वाय्गनया कम्पोजं बने जूगु खः । अले ध्व

विशेष रेलया सुविधा निरिति माःगु सकतां प्रबन्ध दु। रेल
मुजफ्फरपुर स्वया मेमेगु न्हाबलेया रेल चीकु चीकु चिलाचिला
मुलाकासा हितेथे न्हानावं च्वन । यात्रीत सकले डिब्बा
हे थःगु छेया कोठाथे याना घना छत ।

मुजफ्फरपुर

सुथसिया थः तुयूतुयू धाःबले मुजफ्फरपुर ध्यन। पूर्व तयारी
निरिति आइच्चंवि समितिया सेक्रेटरी श्री हरिदास रंजितकार व
डा. जगतचन्द्र मोहन सहित मुजफ्फरपुरया जिल्लाधिकारी,
पुलिस अधिकारी व टुरिस्ट विभागया प्रमुख व स्थानीय
जनतां यात्रीदलया स्वागत यात । सकसियां रुवाः सिलेगु
ज्या सिधल । समिति पाखें दकसिबे न्हापाया नयेगु प्रबन्ध
कथं जलपान जुल, यद्यपि थव नयेगु प्रबन्धे समिति मूल कथं
प्रबन्धया जक जिम्मेवारी खः ।

Dhamma.Digital

वैशाली

वैशाली मुजफ्फरपुरं भिन्नक्वे त्या (35 Kms.) तापाः ।
यात्रीपिं सुथेसिया ८ ताः ई तकं थः थः मोटरे च्वं वन । १३ गः
बसे सकलं च्वनेवं मोटर न्हाना वन । छगू इले छगू हे खलः
छकोलं नापं थथे यात्रा याः वःगु खना सकलं स्युपिं प्रभावित
जुल । मस्युपिं १३ गः बस भवः खनेवं सीकेत उत्साहित जुल ।

वैशाली लिच्छवीपिनिगु गणतन्त्रात्मक देशया राजधानी
खः । भगवान बुद्ध थन थःगु जीवित अवस्थाय् विज्याःगु दु ।
बुद्धया महापरिनिर्वाणं लिपा वसपोलया अस्तिधातु छभाग
थनं नं काये दुगु वा काये खंगु खं हे थवया बुद्ध प्रतिया
श्रद्धा क्यं । अहं बुद्ध धर्म बल्लाकेगु बांलाकेगु निति थनं
निगूगु धर्म सम्मेलन (संगीति) याःगुलि वैशालीया बुद्ध-
धर्म प्रतिया देन बांलाक न्हयथं ।

वैशाली आः तकं मेमेगु बौद्ध तीर्थ स्थले थें बाबांलागु
विहार आदि महु । तर अथे नं अनया पुढांगु भग्नावशेषत
खनीबले न्हापाया इतिहासं श्रद्धालुपिनि नुंगले ख्वेग हया
व्यू । बुद्ध मोल्हुया विज्याइगु पुखू व ल्वहँया छगः स्तम्भ
आः तकं थन दनि । स्तम्भे आखः किया तःगु महु, तर अथे नं
स्तम्भया पहः व उकी च्वे च्वंहा सिंहं थव अशोक स्तम्भ धका
हे धाः । स्तम्भ पृथिवी च्वे हे २२ फूट तःहाक खने दु ।

बौद्ध तीर्थ यात्रीपिनि चाहिलेगु ज्या सिधयेवं थन हे भोजन कथं पुरि नयेगु ज्या जुल । अनं हानं बसं थःगु विशेष रेलगाडी तुं च्वनेत मुजफ्फरपुर लिहाँ वयेगु ज्या जुल । नज्या सिधयेका सकलें थःथःगु नां च्वया तिका तःगु डिब्बाय् च्वन । रेल बहनी ८ ताः इले गोरखपुर स्वया न्हात ।

गोरखपुर

कछलागाः ८,१०८५, (११ मार्ग १०२१, २६ नवम्बर ६४) खुनु सुथे गोरखपुर ध्यन । स्थानीय जनताया पाखें स्वागतं लिपा लुम्बिनीया निति न्याये-नीगु ज्या जुल । नयेगु ज्या सिधयेका सकलें थःथः डिब्बाय् थःथः थासे च्वन । रेल हानं लुम्बिनी पाखे स्वया १.४० इले न्हात ।

नवगढ़ स्टेशन

४ ताः इले नवगढ़ स्टेशने नेपाली ध्वजा, बौद्ध ध्वजा व भारतीय ध्वजां छायेपाः तःगु रेल ध्यन । पूर्व प्रबन्ध निति मुजफ्फरपुरं त्राया वया च्वंषि समितिया प्रतिनिधिपि सहित स्थानीय जनतां बौद्ध ध्वजा व्वयेका स्वामत याना च्वन । बसत नं बस्तिनिसें रिजर्व याना हया तःगु व विशेष सु-बिधा जनक १२ गः बसे यात्रीतः सकलें च्वनेवं बस लुम्बिनी स्वया न्हात । लिपा यंकूगु बस छगः नं लुम्बिनी ध्यन । लुम्बिनीया धर्मशाला, सतः, बरंदा व मंदीर जाल । विश्व बौद्ध सम्मेलन इलेया हूलं लिपा व सिबे नं अप्वः नेपाली बौद्ध तयेगु छकीलिंगु आगमन थव खः । नवगढ़ लुम्बिनी किछ्पवेत्या तापाः । नेपालं नेपाः जुना बनेत भैरहवां लुम्बिनी किनिक्वेया लं खः । तर थुक्किया निति नवगढ़ पाखें थें आः तक मोटरया लं महुनि ।

लुम्बिनी

भगवान् बुद्धया जन्मभूमि
जन्मभूमि स्थित महामाया देवी व बोधिसत्व सिद्धार्थ दुग्ु देगः
ऐतिहासिक पुखू व खःपाखे सिथे अशोक स्तम्भ

लुम्बिनी

बुद्ध-धर्मया तीर्थ-स्थानया नमः कायेबले दकसिबे न्हापां
 लुम्बिनी न्हतेने चं वइ । भगवान् बुद्ध जुया विज्याकन्ह
 सिद्धार्थया धन जन्म जुल, उकिं थव थाय् बौद्ध-तीर्थ स्थले
 न्हापा लात । नाप नापं जातकया धापू कथं बोधिसत्त्वं
 पृथिवी ल्यया विज्याःबले दकसिबे उत्तमगु थाय् हे लुम्बिनी
 ल्यया विज्यात, उकिं थव थाय् उत्तमगु बौद्ध तीर्थ स्थल
 कथं भद्रालुपिं थन वया च्वन । भाउयया खं खः, बोधि-
 सत्त्वया मां महामाया देवी कपिलवस्तु थःछे देवदह विज्याना
 च्वंबले सिद्धार्थया जन्म ले हे लुम्बिनी जुल, अले थव
 लुम्बिनी कपिलवस्तु व देवदह नापं थौं तकं नेपाःया राज्ये
 दुने लाना मीगु जुया च्वन ।

लुम्बिनी मेमेगु बौद्ध तीर्थ स्थल नापं आः तकं दर्शनीय
 व पूजनीय स्थान जुया वया च्वन । भःगु राज्याभिषेकं
 २० दं लिपा सम्राट अशोकं थनया धर्म यात्रा यात । थःगु
 यात्राया स्मृति स्वरूप शीला-स्तम्भ छगः तल । गुगु शीला
 स्तम्भ छुं ई पृथिवी तोपुया तःसां थौं हानं पिने च्स्वानो
 च्वंगु खने दत । उकी ब्राम्हि आखः किया तःगु दु । व
 देवनागरी थये खः—

देवानं पियेन पियदसिन लाजिन बीसत्थिवसा भिसितेन
 अतन आगाच महीहिते यिदबुधेजाते सक्कयमुनीति
 सिलाविगडभो चा कालापित्त सिलाथमे च उल्लसपित्ते
 हिद भगवं जातेति लुम्बिनी गामे उबलिके कटे
 अठ भागिये च

देवतापिनि यःह प्रियदर्शी (अशोक) जुजु राज्या-
भिषेकया २० दँ क्यंगु देँ थः हे विज्यात । थन बुद्ध
शाक्यमुनि बूगुलि लवहँया पःखा चाहीके बिल हानं छगू
शिलास्तम्भ नं थंका विज्यात । थन भगवान् बूगुलि लुम्बिनी
गांयात बलि (=पोता) मुक्त याना बिल हानं स्यान्वे
छवया भागी नं ।

अशोकं लिपा प्रसिद्धपि देश विदेशया यात्रापि थन
न्याम्हं ध्यं । अनगिन्ति श्रद्धालुपि थन वल । लुम्बिनीया
श्रद्धा गुलिखे बौद्ध देशया चित्रकलाय्, मूर्तिकलाय् थवया
प्रभाव लात ।

अशोक स्तम्भया पूर्वे लिक्कसं छगू विहार (देवस्थान)
दु । गन पुलांगु कला सम्पन्नगु सिद्धार्थया जन्म नापं महा-
माया व ब्रम्हादि देवतापि किया तःगु मूर्ति दु । हानं थव
हे आकृति सीकेगुली ग्वाहालि यायेत वथे हे जाःगु न्हूगु
प्रतिमां छगूनं जवे तथा तःगु दु ।

थन लिक्कसं छगू पुखु दु । थव पुखु सिद्धार्थयात
मोल्हुक्कगु पुखु धका धाइ । थवया हे न्होने पाखे २५००
बुद्ध-जयन्ती उपलक्षे श्री ५ या सरकारं दयेक्कगु न्हूगु बुद्ध
मंदीर छगू दु, गुगु कलात्मक नापं लुम्बिनी दकले सकले
भव्य खने दुगु जुया च्वं । भति म्ही घोया दक्षिण पत्ति
वने । लँया पूर्वे रेष्ठ हाउस व छगू स्कूल, पश्चिमे धर्मशाला दु ।
अरु दक्षिण पाखे पसः निपसः प्यपसः दु ।

लुम्बिनी बुद्ध-पूजा

कच्छलागाः नवमी १०८५ (ने. सं. १२ मार्ग ०२१, २७ नवम्बर ६४) खुनु नसंवा निसे अद्दालुपिनि चित्त प्रसन्न। खुले महामाया देवी मूर्ति न्हाणे वा बोधिसत्वया मंदीर न्हाणे सिमा क्वे ज्ञानमाला भजन खलःया थःगु बुद्ध-पूजा कार्य-क्रमथे हे भजनया कार्यक्रम शुरु जुळ। अद्दालुपि नं आनन्द विभोर जुया विविध म्ये लयात्मक अद्दालुपि देवता भजन यातः—

लुम्बिनी लुम्बिनी अय् लुम्बिनी,
जिमिगु अद्दाया विन्ति लुम्बिनी ॥ १ ॥

गुगुं इले थन गुगुं बेलाय् थन
स्था व सिमाया न्हाइपुगु उपवन
कपिलवस्तु देवदहया
दथुयागु मंका उपवनसं ॥ १ ॥

कपिलवस्तुया काय्मचा गौतम
देवदहया छय्मचा गौतम
बूगु गन स्वः धा, लुम्बिनी थन
माया देवी गन दगु ॥ २ ॥

थन हे जगते ठोके अष्टुम्ह
घोषणायागु स्वः जि हे जेष्ठम्ह
अय् लुम्बिनी धा, अबलेयागु सः
जिमिगु न्हाय्पने तैवी फुला ठं ॥ ३ ॥

धातुं श्रद्धालुपिनिगु गुलि लयताः मय् भय् बीगु श्रद्धां
जाःगु विन्ति ध्व ? बुद्धयागु व प्रथम विजय घोष,
दुःख कष्टं पीडितपित प्राप्त जूगु व आश्वासन धातुं सुया
न्यने मयइ ? अले भजन छाया् ऋः ऋः मधाइ ? भजन
याःपिनि भजन यायां हे गाः मताः । भजनया तन्मयतां
ध्व हे भजने लीन जुया लुम्बिनीया महानताय् दुने मास्ते
वः, बोधिसत्वया हानं छको दर्शन याये मास्ते वः । इमि
ह्वःमन, वुं ह्वःमन । छेया म्छि ह्वःमन । गुलि ज्या
वां छया, गुलि विधि व्यवहार चीका ध्व महान तीर्थाटने
वया, व सार जुल । ध्व हे श्रद्धां जाःगु वातावरणे नुगः सिलेत
शील-प्रार्थना यात । भिक्षु महासंघ सिमा क्वे विज्याना
च्वन । थुलि नेपाःमि भिक्षुपि, थुलि नेपाःमि उपासक उपा-
सिकापि नव जागृति लिपा आः तर्क ममुंनिगु खः । शील
प्रार्थना लिपा सकसिनं भवलं च्वना बुद्ध-पूजा न्याकल ।
बुद्धया महान गुण, धर्मया पवित्र गुण, संघया विशुध्द
गुण संस्मरण यायां बोधिसत्वयात बुद्धयास पुष्प, धूप,
नैबद्य, फल मूलादि पूजा यात । सकलं फेतुना हानं ध्वि
द्वार कुशल कार्य यायेत पाली गाथाया अनुकरण पूज्य
प्रहारश्मि भन्ते नं याका विज्यात । धर्म देशना लुम्बिनी
च्वना विज्याकम्ह अनिरुद्ध भन्ते नं याना विज्यात ।

थुकथं भजन, शील-प्रार्थना, बुद्ध-पूजा, धर्म-देशना,
धर्म-पूजां लिपा प्राप्त पुण्य सम्भारं सकल सत्त्व प्राणीपिनि
हित मंगल कामना यासे पुण्यानुसीदन यात । अले सकलं
कृतपुण्य जुक्क हानं छगू इच्छा यात— लुम्बिनी मी थुलि
मछि वया छत्ता स्मृति चिन्ह तये । खलु सकसिया पाखें हे
बौद्ध तीर्थ यात्रा समितिया पाखें सेक्रेटरी श्री हरिदास रंजित-

कारं पाक्षिक बुद्ध-पूजायागु थाय् थासेया किपा मुना तःगु
 आयलवम छगू उपहार स्वरूप लुम्बिनी निति भिक्षु अनिरुद्ध
 स्थविरयात लःल्हाये धुं धुं धुं धुं धुं अये नं अम्ह मेगु
 छगू स्मृति चिन्ह तये धका यात्रा दलया छम्ह सदश्य श्री
 मि. सु. हरिबहादुर चित्रकारं इच्छा याना दिह । अले
 वेकःया भद्राय सकसिनं भद्रां तिवः बिल ।

बुद्ध-पूजाया कार्यक्रम सिधयेका सकसिया भोजनया
 व्यवस्था जुल । थन तक सकसिके हे जाकि ब्रजि आदि प्रसस्त
 खाद्यान्न दनि । एकि थन समिति माख खाद्य समिति
 मतितेल सिबे छुं मेगु प्रबन्ध याये म्वाः । थः थः पुनः जाना
 भोजन ताःलाकेगु ज्या जुल । भोजनया उद्यः याकनं सि न
 धर । अले थःत पिया च्वंगु मोटरे थः थः पुनः जाना
 बबनेगु जुल । मोटर म्वाः लकं न्हाव । हातं इको ले ले
 अभूतपूर्व मोटर म्वाः व बौद्ध मण्डा व्यवस्था वःसु लःने
 सकलें आश्चर्य चाल । निश्चित कार्यक्रम कथं सकलें ३.००
 ताः ईया दुने नवगढ स्टेशन ध्यन । सकलें थःत पिया च्वंगु
 वा थःपिसं स्टेशने तोता वनागु विशेष रेल गोडीया थः थः
 थासे वन । रेल ३.३० ताः त्या इले सिटी बिया न्हात ।
 ईः ह्यःया रेलं अप्ठः हथुइ वःगु थः रेलं अम्ह रेलं च्वंगु
 समितिया अफिसं भजन जुया च्वंगु मोडिया सलं स्टेशन
 स्टेशने यात्री दल स्वः वःपिनि हल धया म्वाः ।

हानं गोरखपुर

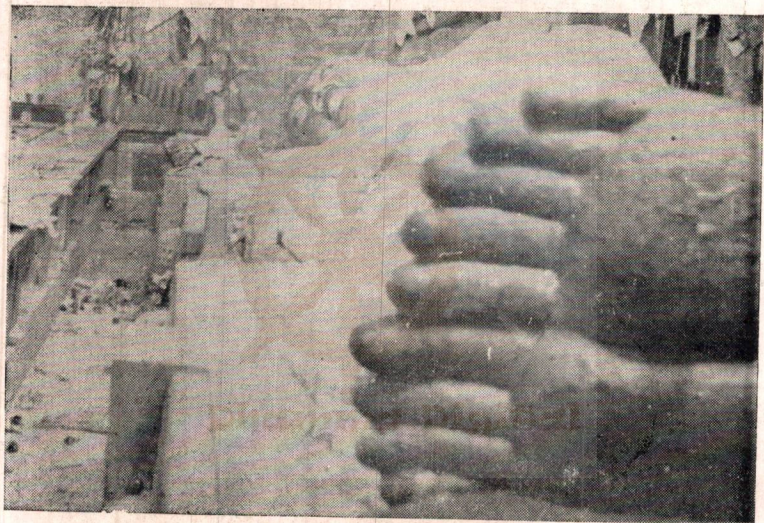
नवगढ ४ ताः इले न्हागु रेल अम्ह नगर जुना
 हानं इको ६ ताः ति इले यात्री दल गोरखपुर ध्यन ।
 सुबं बीव पुक्क बस स्टेशने ध्यत ।

कुशीनगर

रेल नं बस लिफ्ट च्वंगु प्लेट फार्मे यात्रीत तये हल। रेलया डिब्बा क्वहीं बया बसे सकलें च्वन। १३ गः बस भवः लाकं न्यात। ६ ताः इले बसं सकलें कुशीनगरे ध्यंका बिल। कुशीनगरया दक्क धर्मशालाया कोठा, हल व स्कूलत स्मेतं जाल। गुलिसियां मि च्याकल, गुलिसियां पित्यायेवं नये ज्युगु तसा बजि व याकनं बासि थी मफुगु गुंडपाख, लाखा-मरि, अक गुलिसिनं लः भचा व चि-चिकं-मलता तथा बालाबाला यायेवं तयारगु लवसा गुंदुर नापं बेलि जुल। गुलि गुलि चाहीं होटेले मरि छुका, जा थुइका बेलि बानां तिनि चनेगु यात।

ककला गाः १०, १०८५ (१३ मार्ग २०२१, २८ नवम्बर ६४) या नसंचा बल। म्हिगःया बिजुलि मते नं तिपयाये मफुगु कुशीनगर छलंग खने दत। थः थः च्वनागु धर्म-शाला खन। यचुसे पिचुसे च्वंगु थाय्, छिसे बालासे च्वंगु लंपु, न्याइपुसे च्वंगु बगीचा। छको सकसियां मन बाला ताइ बयागु लुम्बिनी पासले लिहां वन। गवलें व लुम्बिनी उप-वने थये बगीचा दइ धयार्थे मने मने खँ लहात।

सकलें उखे थुखे चाःइ जुल। उखे थःगु कार्यक्रम स्वस्वं ज्ञानमाला भजन खलः तथागतया महापरिनिर्वाण रूपे दयेका तःगु बिहारे (मंदीरे) वन। माइक जडान जुल। छाया-धाःखा यात्राय वःपिसं हे भिक्षु महासंघया डाइ बैटरी सेट

तथागतया महापरिनिर्वाण
कुशीनगर

सेक्रेटरी श्री हरिदास रंजितकारं समिति पाखें
पूज्यपाद चन्द्रमणि महास्थविरयात पाक्षिक बुद्ध-पूजाया चित्र-इतिहास देछा

भिक्षु सुदर्शन पाखें पाक्षिक बुद्ध-पूजा नापं कुशीनगरया इतिहासया न्वचु
चन्द्रमणि महास्थविर, भिक्षु प्रज्ञानन्द, भिक्षु बुद्धघोष, भिक्षु प्रज्ञारश्मि

माइक, ज्ञानमालाया थःगु हे माइक ज्वलं, अम्ह माःगु मालीगु सामान तकं थः नापं यंकागु । माइकया व्यवस्था-यात धात्थें कुतलं श्री रामबहादुरजु छुटी कया यात्राय् काःगु । माइक सः फैंजे जुल । छको शिकायत वल, “थन माइक तये मज्यू धाल ।” शायद तथागतया महापरि-निर्वाणया शान्त-निरव वातावरण दुगु थव थासे माइकया होहला मज्यू । तर लिसः वन, “माइकं छुं धाइगु याइगु मखु । केवल बुद्धया हे भजन खः । व नं शान्त कथं, मधुर कथं, विरह भावं, भक्ति जाःगु नुगलं ।” धात्थें जुल नं अथे हे । कुशीनगरया महापरिनिर्वाण मूर्तिया पिने न्होने पाखे उत्तर पश्चिम कुने सकलें ज्ञानमालाया भजन खलः फेतुत । विविध ज्ञानमालायागु थाय्यात ल्वःल्वःगु ल्यया भजन म्ये नापं विरहं जाःगु नेपाःया लोकलचे बारमासे बौद्ध ऋषि महाप्रज्ञायागु म्ये थथे भजन यात—

कुशीनगर थव मल्ल उद्यान भगवान शास्ता निर्वाण जुवगु ॥धु॥
दुर्लभ जुवगु बुद्धया दर्शन, दुर्लभ न्यनेगु धर्म महान
पीन्यादं यंकं ज्ञान कनाव, भगवान शास्ता निर्वाण जुवगु ॥१॥
दुक्खं मुक्त ज्वीगु उपाय करुणा तयाव कना विज्याम्ह ।
करुणाया मूर्ति ज्ञानया खानि, भगवान शास्ता निर्वाण जुवगु ॥२॥
अमृत ज्ञान कना विज्याःम्ह, लोके पूज्य जुया विज्याम्ह ।
सुभद्रयात धवीका भिक्षुगण ख्वेका,

भगवान शास्ता निर्वाण जुवगु ॥३॥

थमं थःत सिंकेगु ज्ञान, कना विज्याःम्ह जगतया नाथ ।
चेदंया वैसे प्रज्ञा प्रदीप, भगवान शास्ता निर्वाण जुवगु ॥४॥

भजन जुयावं च्वन । अप्वलं श्रद्धालुपि भजन कन्हे नं
न्यने फु— स्वयेगु कन्हे मदु भालपाः समयोचित ज्ञान

कथा चाःहिला जुल । उकिं नु भासै मी नं कको वाःकाक
कुशीनगर चाखू वने, दर्शन याः वने ।

दकसिबे न्हापां ला कुशीनगर बौद्धतयेगु तीर्थ स्थलया
नां कायेबले दकसिबे क्वे ध्वया नां वइ । ख नं, तथागतया
जीवने गुलिखे गुलिखे तीर्थ स्थल दया वन, थन हे थःमु
श्री चरण श्रीपादं ध्व पृथिवीयात तीर्थ स्थल दयेका विज्याःम्ह
तथागतया महापरिनिर्वाण जुल । ध्वयां लिपा पृथिवी तीर्थस्थल
थासे थासे दयेके मफुत तर अथे नं नेपाःमिपिनि यात्रा
कथं लँपु कथं ध्व निकोगु बारं ध्यंकः वने छिगु तीर्थ
स्थानां जुया च्वन । खतु न्हागुं लँपु वंसां लँपुइ भवःलाक
तीर्थ स्थान मलाः । छायाःसा ज्ञान मामां उखे थुखे जुया
विज्याःम्ह ज्ञान लाना नं गामं-गामे, निगमं-निगमे, जनपदं
जनपदे, देशं-देशे चारिका याना विज्यानां संसारया प्राणी-
पिनि उद्धार याना विज्याःकम्ह तथागतया ध्यंगू महानिमित्त
स्थल मेमेगु निमित्त वा घटना स्थल भवः मलाः । कौरा
जीवनया भवः मिले यायेत हे जक थथे यात्रा याये माःनु
दु । नत्र तथागतं आज्ञा जुया विज्याःथे संवेग कायेत, आदर्श
कायेत, लँपु मालेत, न्हाथाय न्हापा लासां छु, न्हाथाय
लिपा लाःसां छु । ध्व यात्रा दलं नं उकिं ध्व हे लँपु
च्वन । लुम्बिनी लिपा कुशीनगर दर्शन याःवन ।

कुशीनगर कि न्हेक्वे (55 kms) गोरखपुरं (उत्तर प्रदेश)
दु । थनया जः खः गां-गांया नामे आः तकं पाली साहित्ये
वइगु गांया नांत ल्यं दु । थौं खाश कुशीनगरया अवशेष कर्म नं
खंडहर हे अप्वः दु । गुप्तकालीन महापरिनिर्वाण स्तुपया
जिर्जाद्वार जगु हाले हे दु वंगु, आः तकं अथे तिनि । च्वका

ब्रह्मचर्य संहर वतुं आदि दु । गुगु तुंया लःयगु वयान्
 हेनसंगं याना वन, व तुं आः नं मंदिर वनेबले जः पाखे
 दनि । आः थन खंडहर खने दये धुंकूगु थाय तोता वया लिङ्ग
 लिङ्गक व हेँ हेँ स्वांया सौन्दर्य दु । बर्मी जनताया अहां
 अप्पः थाय काःगुलि थन पुलांगु बर्मी विहारत अप्पः दु ।
 क्की न्तिं जाःगु सीमा गृह, वया न्हाणे खवे च्वंगु चुक खंगु
 बर्मी विहार, हानं आधुनिक कथं दयेका तःगु हल दथुइ दुगु
 बर्मी रेस्ट हाउस, चन्द्रमणि निःशुल्क पाठशाला उल्लेखनीय
 खः । ध्वयां थुखे पीच रोड पुला विरलाया धर्मशाला दु । अले
 भति च्वे दक्षिण पाखे २५०० बुद्ध जयन्ती दयेकूगु सरकारी
 धर्मशाला दु । हानं उत्तर पाखे धाःसा स्वासां स्वासां हे इगूं
 मंदीर दयेका तल । प्राइमरी स्कूलया हे स्यूने पाखे इगूं चिनिया
 धर्मशाला दु । गुगु छम्ह मिसाम्ह चिनियामाइया कुतलः हे
 तथार जूगु खः । अले उखे बुद्ध डिग्री कालेज २५०० जयन्ती
 उपलक्षे दयेकूगु सांचीया कलात्मक ढांचाया बोर्डिङ्ग छेँ दु ।

यात्रीपि थुपि फुक्क थाय चाःहिला च्वन—पूजा ई ध्यन ।
 माइकं सकसितं सःता हल । अले पूजायात सकलं भवः
 कुत । नेपालं निसें प्यंगु तीर्थस्थानया नितिंनं फलफूल छता
 नित्ता तौता माक्ख सामान समिति अनागारिको धर्मचारी-
 यांत मार खिया प्रबन्ध यान्ता थंक्कूगु खः । अन नं तुगु यथा
 अहां सकसितं पूजाय् छत । कुशीनगरया परिधि हे पिने
 कुशीनगरया दकसिबे पिनेया लुखां निसें पूजा च्वलं अहां
 पूर्वक न्हाका हया बुद्ध-पूजा जुल । माइकं नं महाकनहसिक
 वथामत्तवा थुं गू गुण, धर्मया लुगू गुण, संघया मुंगू गुण
 स्मरण काकेव पक्की माया न्यजुवां जुथा च्वना च्वन । बुद्ध-

पूजाया ध्व भव्यता, श्रद्धालुपिनिगु चित्तया अवलेयागु लयताः वर्णनातीत खः । पुत्राभु महान तथागतया महापरि-निर्वाण मूर्तिया न्हाने ध्यनेव सकले फेतुत । कुशीनगरे हे धयार्थे जीवन हना विज्याःह्य सकल हे धयार्थे नेपाली भिक्षु, आमणेर व अनागारिकापिनि गुरुवर चन्द्रमणि महास्थविरं नै विज्यात । धन नं अथे हे अभूतपूर्व जुल, छः यथाःसा उलि अण्डः शिष्यपि वसपोल नापं कुशीनगरे थ्यंगु ध्व हापांगु हे बार खः । गुरु व शिष्यपि, अह्म नेपाली उपासकपिनि सम्मिलित उपस्थिति सकले आनन्द दिभोर जुल । तथागत प्रति श्रद्धा नुगले भय्भय बिका बुद्ध-पूजा जुल । पुण्य सम्पादन यात ।

बुद्ध-पूजां लिपा गुरुवर चन्द्रमणि महास्थविरं धर्म-देशना याना विज्यात । सकले एकाग्र चित्तं धर्मश्रवणे तल्लीन जुल । वसपोलयागु ध्व धर्मदेशनाया अनुवाद भिक्षु बुद्धघोष स्थविरं याना विज्याःगु खः । धर्मदेशनाया क्रमे गुरुं आज्ञा जुया विज्यात, “थुलि बौद्धन ह्कोलं ह्गू देशं वःगु थथे बुद्ध-पूजादि धर्म-कार्य याःगु त्रि थःगु जीवने मस्युनि ।”

धर्मदेशना सिधयेवं सकल यात्रीपिनि पाखे समितिया सेक्रेटरी पाक्षिक बुद्ध-पूजाया चित्रमय इतिहासया आयूलवम कुशीनगरया निर्ति गुरुयात लःह्कात । अले वृषि सकले सीमानि, सीगु व बुद्धगुलि मुक्त जुइत याकनं निर्वाण लायेमाः धयागु सीका निर्वाण कामना सह पुण्यानुमोदन याना कुशीनगरया बुद्ध-पूजाया कार्यक्रम वःचाल । तर अह्म नं नेपाःयागु व भारतयागु राष्ट्रीय ध्वजा अले दथुइ बौद्ध ध्वजा वःया हे चवन । विशाल महापरिनिर्वाण मूर्ति नं स्वस्वं स्ववे हे मगाः ।

नाप नापं आयुष्मान आनन्द तथागतया महापरिनिर्वाण
 बिरहं अघैर्यं जूयें आपालं श्रद्धालुपिनि नुगः नं खुलखुल
 मिन । मिश्रां रुववि बल । लोकनाथ शान्तिनायक तथागतया
 नं थवे महापरिनिर्वाण ? महाकारुणिक सम्यक् सम्बुद्धं नं
 तोतका च्चने माःगु थव संसार !! थिक्कार खः, थव निसार
 अनित्य संसार !!!

थुल्ले तथागतं थव निःसार संसारयात उपदेश बिया
 विज्याःगु, धर्मचक्र प्रवर्तन याना त्रिज्याःगु थासे वने मानि ।
 उकिं सकसिनं नज्या यात । भिक्षु महासंघयात भोजन दान
 बीगु ज्या जुल । भोजन सिधयेका सकसिनं थःथः सामान
 पवःधित । खतु थन समितिया हानं छन्हु यात्रीत तयेगु विचाः
 दु । थुकिया निति संभाव्य थाकु नं समिति मखंगु मखु । उकिं
 कार्यक्रम हे थुजागु, गुकी छन्हु बान्हिलिसः बान्हु व कन्हे
 खुनु सुथबंछिं आराम । बसया निति दिकेगु बाः अप्वः
 पुशगु व न्हेगुगु विश्व बौद्ध सम्मेलन उद्घाटन नं कन्हे खुनु
 जुशगु जुया रेलया कार्यक्रम हीकेत मछिना उखुनु हे यात्रीत
 वने माःगु खः । तर अथे थका स्वयेगुली छुं बाधा मजू । ई
 मगाना छुं तोमप्यू—सिबाय् आपाः च्वंसा आपाः मिखाय्
 प्यपुनीगु छगू सिबे ।

मोटरे सामान तये थुंका सकले मुकुटबन्धन महा चैत्ये
 (रामाभारे) बना । आः थुल्ले थ्यंकः पीच लं दत । थव कुशी-
 नगरं निगू फर्लाङ्ग ति दु । थव थाय् तथागतयात पूर्ण पावा
 गणतन्त्रात्मक राजकीय सम्मानपूर्वक अग्नि संस्कार याःगु
 थाय् खः । थन हे तथागतया अस्ति अवशेष निति ल्वापु जुइ

लंगु खः। हानं थन हे लिपा अस्तिभाग च्याभाग थला न्युग
 लः। थुकिया दर्शनं लिपा हानं सकले थः थः मोटरे च्वन।
 १३ गः ततःगःगु न्हून्हुगु सरकारी बस। बसे बौद्ध ध्वजा नं
 च्वया च्वन। अनं लिपा भति थुवे वया मठ कुं बरे थ्यन। मथ्यिगु
 रूपे मंदीरया अंश थ्व हे छकू पुलांगु ल्हुगु दु। नाप मंदीरया
 जः पाखे छकूचा खंडहर। तर लखं याना पुखूचाथे च्वं। थ्वया
 छचालं अफ् खंडहर दु धयागु अनुमान याउंकजू। तथागत
 प्राचा दुहाँ विज्याज्यां मफया फेतुना विज्याःगु थ्व थाम् लः।
 थन च्वना हे तथागतं आनन्दयात त्वनेत हिरण्यवती लः कप्येके
 छ्या विज्यात। थ्व स्थानया दर्शनं लिपा हानं यात्रीत सकले
 थः थः बसे च्वन। यात्रीतयेत च्वनेत माःगु सकतां प्रबन्ध याना
 विज्याःपिं पूज्य अच्युतानन्द भन्ते व अनागरिका उपेक्षादि
 सकसिके विदा कया स्वता इले कुशीनगरं त्सं लिहाँ त्रल।
 यात्रीत कुशीनगरं तापाना वन, पीचया ले जःखः हजार गां
 ध्वदूथाय तक मनूत हूल हूल दना स्वया च्वन। तर बसया
 इंजिनं सुयात स्वया च्वं ? डाइभर, किलनर आदि बसया
 निती ४० म्ह ति कर्मचारीपिनि स्टाफ नं प्यन्हु न्ह्यो निसे थ्व
 हे यात्राया निती हाजिरी तथा तःगु हं। उकि वेकःपिनि नं
 यात्रीपि नाप स्नेहपूर्ण व्यवहार जुसां गोरखपुर याकनं थ्वके
 हथाय हे जुइ। मोटर न्यावनावं च्वन।

अफ् हानं गोरखपुर

वंसे लि छाया मथ्यनि ? अफ् धात्ये चन्धि हिन्धिचा
 कार्यक्रम चीहाकेका अर्थात् विश्राम वांछ्या पाय्छि ४-३० तीः
 त्या इले हे गोरखपुर थ्यन।

वात्रीपिसं गोरखपुर हसिल । उकि गुलि थः थः पुच नायः
नापं चाष्टू वन । गुलिसिवां नयेसु निति स्तोभ च्याकल, गुलि-
सिवां सि हे च्याकल ।

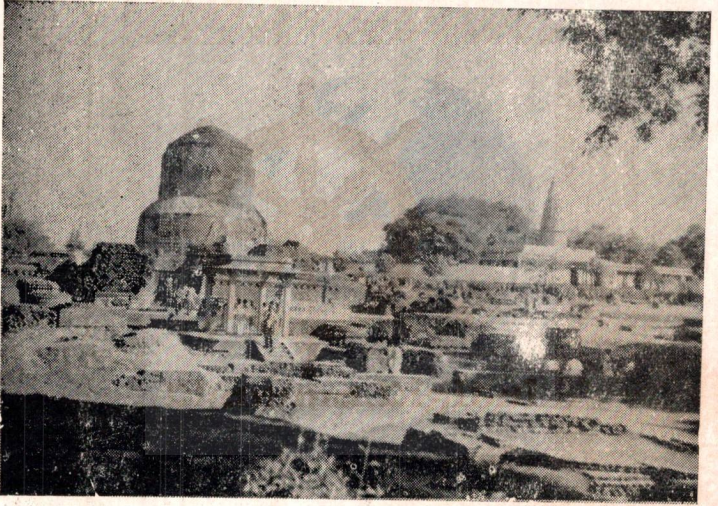
बहनीसिया ई ताः ई जुल । नड्या व चाष्टू वंपि मध्यना
भक्तिवा प्रिये माला + तर याकनं हे रेल हानं सन । नेपाःया
राष्ट्रीय ध्वजा, भारतीय राष्ट्रीय ध्वजा व बौद्ध ध्वजा व्वयेका
इंजिनं च्वांगु च्वांगु यत्त । गम्डे रेलया डिब्बाय् च्वांगु समितिया
अद्विस्तिरे वया मनूत थयं मध्यं स्वयेगु आमह यात । अले
समितिया अधिकारीपिसं हानं रेल न्हाके ज्यूगु सुचं बीवं
गार्डं च्वांगु ध्वांगु व्वयेकल । इंजिनं सिटि बिल । रेलया
अद्विस्तिरे च्वांगु बौद्ध ध्वजा नं फरफरे जुल । रेल न्हात । सकले
ध्वयः धर्मः पासापिनि व त्वाःवाःयापिनि थिथि रुवाः स्वया
व्वयेकल ॥ ई वं लिसे थःथः लासा चकंकल । सुवा छु धन्दा ?
रेले सुं मेपि गः वडगु मडु । रेलं गनं क्वहां वने माःगु मखु ।
अवः यंका बी हे मखु । माथाय् तक जक थ्यंका सुं क च्वांच्वाणी-
कलेले के हे सः थः । सकले याउं क सन । रेल न्हाःवःपि व न्हालं
पि छु वास्ता मयासे न्हानावं च्वन । स्टेशन स्टेशनं वा
नक्शात च्वांगु इले मळाना टेलिग्राफिकल वःगु सुचं कथं
विशेष रेलगाडीयात लं बिया हे च्वांगु दुथे । निहनिहया नियमित
रेलत नाप सुवाकासा शिता विशेष रेल गाडी व्वां वं च्वा
कपदे यात ।

सारनाथ

कछलागाः ११, १०८५ (१४ मार्ग, २६ नवम्बर) खुमु नसंवाय
४ ताः इले सारनाथ स्टेशने रेल ध्यन । स्यूस्यूपिसं देगःभे
च्वंगु, नालंदाया लुवा व पःखाले च्वंगु स्टेशन स्वस्वं धाल-
सारनाथ ! सारनाथ !! सारनाथ ध्यन ! धाथे सारनाथ
ला ध्यननि !

समिति पाखे माइकिंग जुल 'क्वहां फाये म्वाःनि । क्वहां
फाय् म्वाःनि, घना दी लाःनि । घः तुयू मजूनि । हानं लिपा
सूचना वन—वसः पुना दिसँ ! हाकुगु वसः तोता दिसँ !! आः
सारनाथ वने त्यल । धन मनूत यक्व दु । देश विदेशाया
मनूत आपालं दु ।

धाथे सारनाथे मनूत यक्व दु । सारनाथं धाय् बी मफुस ।
उकीसं कार्यक्रम कथं कन्हे ध्यने माःगु । थौं विन्ध बौद्ध
सम्मेलनया उद्घाटन घका रेलं छन्दु न्हो हया बिलं नं धाय
मदु । पूर्व प्रवन्धित धाय् मदयेवं छगू बर्मी धर्मशाला पूरा
थःत कया । अरु मनूत यक्व दु धाय् भति भति ज्या मनू जुया
नं मल्वःगु याइपिं दतं छु आश्चर्य ? सारनाथे ध्यनेवं इन्ह
यात्री बन्धुया कोट तन, निम्हमित ति गःपते चासुसे च्वनीगु
वासः तल, निम्हसिया न्होने दां वाका कथन । अले बौद्ध तीर्थ

सारनाथ

प्रथम धर्मचक्र प्रवर्तन भूमि

धर्मदेशना न्ह्यो
श्री सेक्रेटरी पाखें समितिया कार्यक्रम सम्बन्धी न्वचु

यात्रा समिति तुरुन्त सरकारया पाखे सुरक्षार्थ रेले तकं पुलिस
दुसां थव सम्मेलन हूले थव ज्वने थाकुपि खँतपाखे थःपि गय सतर्क
मजुइ ? हाःपि यक्व हा, समिति छगू हे जक तःधंगु धर्मशालाय्
सकले च्वनेगु यात । छचालं पःखा दु । तर अझ नं दुहाँ वं
पिहाँ वं दुबले छगः वसः बाक्से मिखा पीकल । अले समिति
नेपाली बाहिक सुं गेटं दुमकाल । छं विशेष प्रबन्ध मखयेकं
पिमछुत । थव तःधंगु सतर्क लिपा हे नं भूदिल समिति बरबाद
जुइ त्यन । नेपालं पिहाँ वनेवं दां ज्वने मखु धका स्वीकार
याना तथा नं परिस्थिति समितिया दां ज्वंका तथाह्य कोषाध्यक्ष
श्रीसाहु राजमान समितिया हे विशिष्ट कार्यकर्तापि नापं
सम्मेलने भाःगु । मालीमं छु मखं ? जेँ दुने प्यती च्वंगु नोट
पं खन । जादुथे जाःगु चकुति किल । लाय् लाना घाः जुल ।
स्यात । वेकः सरासर धर्मशाला लिहाँ भाल । व्यक्व क्वे खः
पाखे बालांगु गाः वंगु निळांगु हाकःगु घाः । नोट पें कुंचा कुंचा
जक चात । थुखे डाक्टर केशवानन्द व कम्पाउंडर द्वारिकामानं
उपचार याना दिल । हानं थुखे छाय् यात्रीपित थौं स्वतन्त्रताय्
बाधा बिये माल, चाःह्यू वनेत विशेष प्रबन्धं जक छ्वये माल
धयावं च्वना । दां प्वः काये मखंगु, धर्मशालाय् दुहाँ पिहाँ
जुया मिखा पीके मखंगु तं बहनी चान्हे दिकी धका पुलिसया
विशेष प्रबन्ध सरकार पाखे जुल । समिति नं पूरा सतर्क ।
भाग्य खः, अबले सुयागुं ह्विचा चाके म्वाल, भाग्य खः कोषा-
ध्यक्षयाके च्वंगु प्यद्वः न्याद्वः नोट मफुत, अझ भाग्य खः,
कोषाध्यक्षयात छुं मजुल । भारत सरकारं पूरा थुजागु हूले नं
समितियात मदद बिल ।

ध्व दिं धात्थे' विचित्र ! छले विश्व बौद्ध सम्मेलनका
 उद्घाटन, छले बये वनेत पूरा सतर्कता, छले मेधनि (यात्री
 इलं पिनेया पिनि) थुलि थय् जुल धयागु रिपोर्ट, छले द्दिगः
 तक न्हाचः तक खनाह्य भन्तेया म्हे गबले' कमीच सुरुवाः,
 गबले' पायन्ट टाइ, गबले' सुरुवा व कोट ! सकले' त्वलहे चाः ।
 सःस्यूपिसं धया च्वन—भन्ते कन्हे उपसम्पदा जुइगु, उकिं औ
 गृहस्थ जूगु । अले फोटो काइपिं श्री सानुभाइ व श्री चुडा-
 रत्नया लिमलाः । ध्व दिं थथे हे छले लहर बहर, मेले स्वतन्त्रं
 चाहिलेत भचा मद्धिथे' जुइक फुत ।

सारनाथे बुद्ध-पूजा

कछलागाः १२, १०८५ (१५ मार्ग, ३० नवम्बर) खुनु
 सुथसिया नसंचां निसें लिमलाः । निन्हुया सुथसिगु कार्यक्रम
 नं थौं याये माःगु । सुथे छः तुइवं तथागतं धर्मचक्र पवर्तन
 याना बिज्याःगु थासे च्वंगु धम्मिक स्तूपया न्होने भजन
 जुल । सकले' श्रद्धालुपिनं धम्मिक स्तूप न्होने पश्चिमाभिमुख
 यान्ना आपालं पुलांगु भग्नावशेष व न्हाइपुगु स्वां-सिमाया
 दथुइ फेतुना च्वन । सकले' लय्ताः, सकसियां नुगले श्रद्धां बिलि-
 बिलि जाः । ज्ञानमालां थाय्यात लवःगु भजन म्ये लय्ल्यं खाश
 बौद्ध तीर्थाटन नितिं च्युंगु भजन यात—

काशीया मृगदाव धागु वन थो, शास्ता बिज्यान्ना धन
 न्हापां हे थव धर्मचक्र हियेका बिज्यागु न्याम्हेसितं ॥५॥

भो भिक्षु छिमिसं अमोह्य सियेकी, त्याग याये मागु निता
 नितां त्याग जुयाव मध्यम विचा, ल्वीका कया मध्यता ॥१॥

कामे काम सुखेगु भावं विषय तोता छुये माःगु मं ।
 अत्यन्त दुःख कष्ट ज्वीगु चर्या तोता छुयेगु थव न ॥ २ ॥
 भगवानं उपदेश व्युगु गुगु खः, सम्यक् दृष्टि धन ।
 व्यंगु आर्य महान सत्य पिकया, क्यना विज्याःगु थन ॥ ३ ॥

जूगु बोधि व सत्य ज्ञान थुयका व पञ्चवर्गी थन
 न्यामं हे अरहन्त जूगु थन हे थव खः व मृगदावन ॥ ४ ॥
 प्रज्ञा ज्ञान प्रकारा जूगु थन न संसार न्यकं वना
 श्रद्धावन्त मुना वयाव सकलें याःगु मनं भावना ॥ ५ ॥

भजनं लिपा सारनाथ मृगदावनया आः लुइका तक्क
 खंडहर अथवा आः कया तक्क सारनाथया परिधि लिक्क
 पश्चिम पाखे च्वंगु ऊ० कितिमा महास्थविरया धर्मशालां
 निसें बुद्ध-पूजा जालं ज्वना धम्मिक स्तुपस बुद्ध-पूजा जुल ।
 पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविर पाखें शील प्रदान जुइ धुनेवं
 भिक्षु प्रहारिम पाखें बुद्ध-पूजा याका विज्यात । अलें ठानं
 तानसेनं विज्याना च्वंभ्ह पूज्य शाक्यानन्द महास्थविरं
 तथागतं देशना याना विज्याःगु थासे थः नैपाली उपासक
 उपासिकारिपित बुद्ध-वचनामृत सह धर्म-देशना याना
 विज्यात । धर्म-पूजा व पुण्यानुमोदनं लिपा सेक्रेटरी
 समितिया सूचना आदि बिया थनया कार्यक्रम सिधबेकल ।

आः सकसियां मनं थः च्वं च्वनागु धर्मशालाच वन ।
 छायाधाःसा अन हे सीमा गृहे समितिया अध्यक्ष उपसम्पदा
 जुइगु । सकलें लक्ष्मीः, सकलें उत्सुक । छखे सँ लायेगु व
 हररर हररर निहलेगु जुया च्वन, मेखे उपसम्पदा ज्या

यावेत भिक्षु महासंघर्षि विज्यानावं व्वन । अले सीमा-
गृहे सकल भिक्षु महासंघर्षि विज्यायेवं मोल्हुया तुयूगु वस्त्रं
तियेका हानं भ्रामणेर दीक्षा बिल । लिपा भिक्षु महासंघं
विनयपूर्वक उपसम्पदाया उया सिघयेका विज्यात ।

बौद्ध पद्धति व धार्त्ये विनयानुसार कथं नकतिनि उप-
सम्पदा जुम्हसित दान प्रदान यायेगु साब हे उत्तम । महान
फल दायक । छाय्धाःसा नव उपसम्पदा पाखें विनयया
व्याक चिचीधंगु नियम तर्क पालन जूनि । उर्कि उपसम्पद
भिक्षु उपसम्पदा जुइ धुंका भिक्षाटन वनी । थथे वनेगु भी
लोक संस्कृती नं आः तर्कं दनि । थथे हे भिक्षु सुदर्शन
भिक्षाटन वन । सकल धयार्थे बौद्ध तीर्थ यात्रीपित थव
महापत्रे दान यायेगु सुअवसर नं प्राप्त जुळ । फल मळ,
वस्त्र, वूगु खाद्य वस्तुखं पात्र जाल । छाय्धाःसा भिक्षु-
पित गन कच्युगु छं दान ग्रहण यायेगु छगू चिरुचाधंगु
विनयया जूसां उल्लंघन खः, अन हे ध्येवा ग्रहण पाखें नं खः ।
भिक्षाटनं लिपा सकल भिक्षु महासंघयात उपसम्पदा दायिका
जूम्ह श्रीमती चन्द्रलक्ष्मी उपासिकां भोजन प्रदान यात ।
थुकथं सारनाथया बुद्ध-पूजा व उपसम्पदा कार्य पुवन । सकलें
थः थः नज्याय् वन । गुलि मनूत जक अक्क नं सारनाथ
चाःह्य वनतिनि धाःसां ज्यु ।

भासँ, भी नं छको सारनाथ चाःह्य वने । तर भी
लेंपु कथं चाह्य वने । छाय्धाःसा बौद्ध तीर्थाटनया यात्रीत
सारनाथ थः थः पुचः हे जक चाह्य वंगुलि सु गन ध्यं,
सु गन मध्यं हे धाये थाकु ।

सतु सारनाथ स्टेशन निसं हे सारनाथ थुं। न्होपा
 थुखे वये धुनेव हे देगः-दिगः ध्यनी । धर्मशालात ध्यनी
 अथे ध्यनीमुली स्टेशन वयेबले दकसिबे न्हापा खः पखे
 चिनिया धर्मशाला, जः पाखे सारनाथवा कालेज ह्याप
 लाइ । अनं प्यका लं ध्यनी । तर्कक मबःसे पखेख दुवाते
 तुं दना खः पाखे स्वयेव न्होनेसं खनी— छखे सरकारी
 विश्रामशाला, मेखे सारनाथ दातव्य औषधालय । अले
 हानं न्हा वयेव खानं गु तःखागु विल्डिग खनी व हे तःधंगु
 धर्मशाला खः । विरला दयेका तःगु । जः पाखे स्व० अना-
 गारिका धर्मपालं दयेका तःगु मूल गन्धकुटि । अक न्हा
 वंसा म्नीसं सारनाथ धर्म शालाया भोजनालय, संचाराम,
 पोष्ट अफिस, महाबोधि सभाया कार्यालय, पुस्तकालय,
 म्यूजिम खनी । म्नी उखे वना च्वने मखुत । मूलगन्ध कुटि
 हे छको दुहाँ वना दर्शन याये । भगवान बुद्धया प्रथम
 धर्मचक्र प्रवर्तनया शीतलता आः नं अन ल्यं दनि । मूल-
 गन्ध कुटि अंगले छम्ह जापानी चित्रकारकोसेतूमौसू च्वया वंगु
 तस्वीरत गुलि बांला ? थव मूलगन्ध कुटि अमागारिका
 धर्मपालं दयेका वंगु खः— गुम्हसिगु प्रतिमा मूलगन्ध कुटि
 पिहाँ वयेबले खःपाखे लंपुइ हे तथा तःगु दु । आः म्नी मूल-
 गन्ध कुटि पिने चाःहिले । जः पाखे चाणुणु चूलाःगु लंपु
 दक्षिण पाखे वंसा धम्मिक स्तुप लाइ—खने हे नं ला
 दुनि ! ल्युने पाखे वना च्वंगु लंपु वंसा आपालं भग्नाव-
 शेषत खनी । थुपि फुक्कं न्हापा इले विले श्रद्धापूर्वक
 दयेका तःगु विहार व चैत्यादिया अवशेषत खः । थव हे
 भग्नावशेषया लंपुइ मूलगन्ध कुटिया ल्युने पाखे न्हापायागु

गन्धकुटि दु । गन्धकुटि, संघारामबा बुद्ध स्वयं विराजमान
 जुया विज्याइगु कांठा बा कुटियात धाइगु खः । बुद्धया
 कुटि न्हावले पुष्प धुपादि नस्नाना स्वस्ती, उकि उकीयात
 मूलतन्ध कुटि धका धाइगु खः । हानं थये भग्नावशेष
 स्वस्वं चाःहिला भी भतिषा जक वने सम्राट अशोकयात
 यात्राया चि बा श्रद्धाया चि बयागु ल्वहँया स्तम्भ खनी ।
 थव स्तम्भे भिक्षु व भिक्षणीपित सकले न्हावले एकताय्
 चनेगु उपदेश विया तःगु दु । थव स्तम्भया सिंह दुगु स्वका
 भति भी उत्तर पाखे वंसा सारनाथया म्यूजिमे तुं दु ।
 अन भग्नावशेषया दथुइ तुं छगः खनी । व तुथी नया
 दण्डी तथा तोपुया तःगु दु । १२ वीं शताब्दी कन्नौजया
 जुजु गोविन्द चन्द्रया रानी कुमार देवी दयेका तःगु थव
 धर्मचक्र मंदीरया अंश खः । हानं थव हे सारनाथया
 श्रद्धापूर्ण निर्माणया ज्याय् शायद दकसिबे लिपाया निर्माण
 खः । सारनाथया विशाल संघारामे मुहम्मद घोरीया सेना,
 हुणया फौज, शायद गजनीया सुबतान मुहम्मदं पालंपाः
 याना स्थंका बिल । तर अथे नं थनया अतीतयात म्हुनां म्हुइ
 मफु, थनया प्रति दुगु श्रद्धायात तोपुइ मफु । बार बार
 छगू ईया श्रद्धाय् मेगु ईया श्रद्धां तपं तः वया च्वथें आः
 नं वया हे च्वंगु दनि । आः भीपि उत्तर पाखे सीथं सीथं
 वने । मृगत भीसं खनी, थव थाय् हे ऋषितयेगु देश, मृग-
 तयेगु वन खः । उकि थवया हे परम्परानुरूप जुइकेत थव
 मृगदावन २५०० बुद्ध-जयन्ती स्थापना याःगु खः । मृगदा-
 वनया सिथं सिथं पूर्व पाखे वना भी गन्ध कुटि उत्तर
 वया च्वंगु लँपु धोदुके । अनं वनेवं सीथे पलिस्वां पुखू व
 भारते बुद्ध-धर्मया पुनरुद्धारक अ० धर्मपालया अवशेष थुना

तःधाव् धयनी । वरु वनेबले लेँ जवे पाखे लाःगु बाळ
 बाटिका व देगःथे व्वं व्वना नं थार्थे लट्टा दुगु धार्थया
 देगः मखु । व लःया रिजवावर खः । गुळि गुळिसिनं
 ईंजिनियरया थव कलात्मक अभिव्यक्ति मधुया धन हे
 मत बिया व्वनी हँ । सारनाथं बनारस वना व्वंगु मोटर
 लॅपुं वना म्बूजिम पुलेवं भति उखे चाद्वंथे व्वंगु वकी व्वे
 व्यासिलि लूगु अप्पां दना तःगु लूगु स्मारक खनी । थव
 भगवान बुद्ध थःत सेवा याना वःपि पंचभद्र बगीपि नाप
 लाःगु थाय् खः । व्वेया अप्पां दना तःगु जक लिपाया मुस्लीम
 स्मृति खः ।

यात्रीपिसं थुपि कुळ स्वत, गुळिसिनं इतिहासं नापं, गुळि-
 सिनं श्रद्धा व संवेग नापं । अले सारनाथया पुण्य कार्य
 व्याक सिधयेका बनारस चाःहिलेत सकलें हथाय् चाळ ।
 धन वसं नं भतिचा यात्रीतयेत लेँ पीका तळ ।

Dhamma.Digital

बनारस

४ ता: इलेती सारनाथ १३ रा: बसं बनारस बनेगु जुल। बस सरासर बना मानस-मंदीरया न्होने दित। थव बनारसया न्हू आकर्षण ख:। अनं यात्रीपि बनारस हिन्दू विश्व विद्यालये थ्यन। थन नं बिरलायागु सिंह-मरमरयागु। विश्वनाथ मंदीर स्वत। अनं चा:ची हिला विद्यापीठ रोड सिगराय् च्वंगु बर्मी धर्मशालाय् मोटर दिक्ल। हानं थन मन्हापि मेगु बर्मी धर्मशालाय् तये यंकल। निगुलि धर्मशालाय् यात्रीपिनि निरिति बांलाकं हे माक थाय् थी चीका त:गु। सिगराया ऊ० कित्तिमा महास्थविरं दयेका बिज्या:गु बुद्ध-मंदीर त:थंग हले यात्रीपिनिगु दल च्वंबले हानं अनं ज्ञानमालाया भजन जूबले धयां मज्याक आनन्द ताल। थौंया बेलि गुलिसियां होटेले जुल, गुलिसियां मिच्याका थ:थ: हे जुल। सुरक्षाया निरिति पुलिस पा: दु। यात्रीपि नं न्ह मजू। अले सुयात छु धन्दा? सकलें याउंक थन। पूजां, उखें थुखें जुयागुलिं, मोटर भ्रमणं थके जूपि सक-सियां अले माकुक न्ह्य: मवये मा:गु हे छु दु?

कङ्कलागा: १३, १०८५ (१६ मार्ग, १ दिसम्बर) या नसंचा वल। नसंचा लिसे हे मनूत रिक्शा काकां उखे थुखे वन। गुलिं चाह्य वन, गुलिं मनया खिति सिलेगु शील कया नं शायद हानं लखं पाप बुइकेगु विचारे काशी

बन जुइमाः । वः तुयुया वः लिसे बजार वाःहिलेगु, व
 कारी खुशी दूंगाचाय् च्वना चाहिलेगुली लिमलाः । थौं बुध
 बंझी थथे थःथः थः सीक वनेगु, व थः थः गन थः अन
 पसले जलपान भोजन यायेगुली स्वतन्त्र । तर अथे नं
 समिति पुचः नायः पाखे व हानं बजारे बजारे समितिया
 कार्यकर्तापि सम्भाव्य नुक्सानं बचे यायेत स्वइपि तवा
 हे तःगु दु ।

१ ताः इले सकले बनारस कैंट स्टेशने मुन । थनं निहें
 यात्रीपित छोटी लाइनयागु विशेष रेलया थासे बडी लाइनयागु
 विशेष रेल माःगु । छोटी लाइनया आः तकया रेल पूर्वोत्तर
 रेल वे नं याइगु प्रबन्धे दुने स्वः । बडी लाइनया प्रबन्ध पूर्वी
 रेल वे नं याइगु स्वः । रेल वे बोर्डया निर्णय जुया जिमित
 थुकिया छुं च्यु ताः मदु । वं फुक प्रबन्ध याना हे तइगु निश्चित ।
 रेल नं पाय्छि इले थ्यंका तल । बहनीसिया न्हेताः त्या ई तकं
 सकले सकले रेले च्वन ।

रेल नं थः इले गया जक्शन स्वया न्हात । रेलं यात्रीत
 कर्म गया पाखे स्वया वना च्वन, पूर्व प्रबन्धया निति बनारसे
 यात्रीपि तोता बुद्धगया थ्यंका च्वंझा समितिया अध्यक्षं गया
 जक्शनं रेल गन गन थ्यन न्यनेगु यानावं च्वन । हानं समितिया
 अध्यक्षयात इले बिले विशेष रेल थनं पुल—थन स्टेशने थ्यनीन
 थका रेलया रिपोर्ट रेलवे अधिकारीपिसं बियावं च्वन ।
 पर्यटक विभागया स्थानीय अधिकारी, स्थानीय सांस्कृतिक
 संघ संस्थाया सदस्यपि चान्हसिया १ ताः इलं निसें गया
 स्टेशने मुन । छायाःसा विशेष रेलगाडी ४-३० ताः त्या ताके
 थ्यनीगु अनुमान रेलवे अधिकारीपिनिगु स्वः । नेपाली

बौद्ध दलया धव स्वागत प्रबन्धया ल्युने नं प्रबन्धक दुगु लः ।
द्वाय्धाःसा भारतीय दूतावास पाखे थासे थासे तारया सन्देशं
अतिरिक्त थासे थासे दूतावासया अधिकारीपि हे भाइ च्वंगु ।
द्वखे' केन्द्रीय रेलवे बोर्डया यात्रीपित मुखमुविधा षीमु
मूचना । उकिं थथे यात्रीपिनि स्वागतार्थ तयारी जुइगु स्वाभा-
विक खँ लः । बस १३ गः चान्हेसिया ३ ताः इले हे रेलवे स्टेशने
थ्यंके हल । थुकथं बुद्धगयाया यात्रार्थ यातायातया प्रबन्ध
स्वागतया प्रबन्ध याना पिया च्वच्चं रेल नं खने दया वल ।

गया

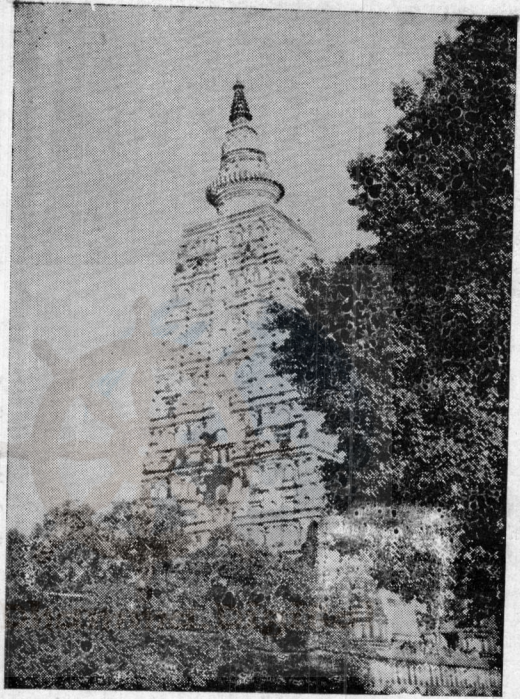
Dhamma.Digital

यात्री दल खने दया वःलिसे स्वागतार्थ गया जक्सने मुना
ध्वंसि लय्ताः । जक्सन सतिना वःलिसे यात्रीत नं लय्ताः । ध्व
लय्ताया द्युह रेलवे प्लेटफार्मे सुंक दिना बिल । सकलें यात्रीत
कवहाँ बल । जिह्लाधिकारी सह पर्यटक केन्द्र, सांस्कृतिक संघया
अधिकारीषि व अनतां यात्रीदलयात माह्यार्षण याना भव्य
स्वागत यात । स्वागत भाषण याना लसकुस यात । प्रत्युत्तर
रूपे यात्री दल पाखे संमितिया सेक्रेटरी सह कार्यकर्तापिसं बुद्धयागु
बाबूज व नेपाली तपुलि उपहार देछाया कृतज्ञता प्रकट याना
बिच्छाह । अके सकदे वसे ब्वन । बस बुद्धगया स्वया न्यात ।

बुद्धगया

बुद्धगया गया स्टेशन बसया बांलागु लंपु वनीबले व्यक्वे त्या दु। सकल श्रद्धालुपित थन बाय् व्रना कन्हे जक सुथ न्हापां लिहाँ वःसां गाःगु खः। तर अथे नं निहच्छि व्रना बहनी जक लिहाँ वंसा चाहीथे हे भाःपाः दुगु निहच्छिया कार्यक्रम शुरु यात। सकले उत्साहित। यात्री दलयात बुद्धगया थ्यनेवं नं छखे स्वागतया हूल, मेखे कार्यक्रम हुना यंकेगु हथाय्। स्वागत संक्षिप्त याना सकसिनं कार्यक्रमे मन बिल। सकले बुद्धगयाया तःगोगु चीभाः क्वे क्वहाँ वन।

बुद्धगया, अर्थात् बोधिसत्व सिद्धार्थ बुद्धत्व लाःगु थाय्। थ्वया अशोककालीन नां 'सम्बोधि' खः। शायद सम्बोधि लाभ जूगु स्मृति व गया स्थानया नांया थ्व संयुक्त नां खः। बुद्धगयाय् खोश थौं गुगु मंदीर दु गुलिखे खर्च लिपा जिर्णोद्धार जूगु खः। थौं थ्व मंदीर १६० फूट तःत्राः जू। मंदीरया छ्वालं लवहंया अवशेषन दु। मंदीर थः छ्वालं च्वंगु जमीनया तहलं क्वे गाले लाः। हानं मंदिल लंपुया धात्थेगु सतह नं अथे हे क्वध्याः। थुकिं मीत थनया अवशेषत सर अलेक्जेंडर कनिहमया कुतलं प्रकाशे ह्ये न्ह्यो आः थौं खने दुगु अवशेषथे हे थध्याःगु सतहं लहाना च्वन ला धयाथे मती वयेकाः व्यू। बुद्धगयाया निर्माण व विनाश थुलि जुइ थुंकल कि आः थ्वया प्राचीनतम स्वरूप हे मीगु न्ह्योने स्पष्ट मजू। बोधिसत्व सिद्धार्थ थन उरुबेल जंगले वया एकान्त वास याःगु व

बुद्धगया

बुद्धदेव-प्रसन्न जूगु थाय

भिक्षु
सुदर्शनया
उपसम्पदा

(क्वे) यात्री
पुत्रः गन गन
ध्यन, अन अन
हे नेपाली
श्रद्धालुपिनि
पूजा अर्चन
जुल

एकान्त चिन्तन याःगु खः । हानं थन हे वसपोलं बुद्धत्व
साक्षात्कार याना कया बिज्याःगु खः । ध्व जंगलमय थाय्
गबले थथे विहारया संघारामया केन्द्र जू वन, इतिहासे
दुने हे माला स्वये मानि । थुलि स्पष्ट जू— थन अशोकं
नं थःगु राज्याभिषेकं भिदँ लिपा यात्रा यात । उकिं अवश्य
अबले छुं थःगु श्रद्धानुसार निर्माण याःगु दइ । हनेन सांगं
थःगु यात्रा वर्णने स्वया तःगुलि नं ध्व थाय्यागु न्हापाया
समृद्धि न्होने तः ।

थौं महाबोधि देगःया व हे रूप भी न्होने दु— गुगु
रूप चीगोगु कथं भी नेपाले यले दु, बर्माय् दु । ध्व
देगःया पूर्व पाखे लुखां दुहाँ वनेव तःधीम्ह भगवान बुद्धया
दर्शन जुइ । वसपोलं भूमि स्पर्श याना बिज्याना च्वंगु
दु । ध्व भूमि स्पर्श मुद्रा वसपोलं थःगु पारमिता गुण
धर्मया साक्षि पृथिवीयात तथा बिज्याःगुया प्रतीक खः ।
महाबोधिया न्होने गुगुं इले महादेव तथा तःगु चिं नं
दनि— छायाःसा तःधंगु संघर्ष व तःधंगु बौद्धपिनिगु
कुतलं लिपा हे तिनि ब्राह्मणवादी भहंतया पुरोहितत्वं ध्व
देगः मुक्त जूगु खः । महाबोधि देगले यलया महाबुद्धेथे
थहाँ वने ज्यू । तर थौंकन्हे महाबुद्धे न्यातं जक थहाँ वने
ज्यूथे थन नं छतं जक थहाँ वने ज्यू । महाबोधिया छचालं
बुद्धया बुद्धत्व प्राप्ति लिपाया हप्ता हप्ता नाप सम्बन्ध स्वाःगु
थाय्त दु । दकसिबे बुद्धगया देगःया द्योया खः पाखे
तःजागु लवहँया तहारुःगु मंच दु । व बुद्धत्व प्राप्ति लिपा
सथागतं प्राप्त बोधिज्ञानयात लुमंका चिन्तन व मनन यायां
इधू थिधू जुया बिज्याःगु थाय् खः । देगःया न्होने खः
पाखे लुं थजाः छाया मेगु चीगोगु देगः छगः दु । थुकीयात

बुद्धं बोधिज्ञानं लाना विज्याःगु सिमायात स्वया च्वना
 विज्याःगु थाय्या प्रतीक माने यानात गु दु। दकले सकले देगःया
 बुद्ध मूर्तिया ल्युने देगः थीक हे बोधिवृक्ष सिमा दु। धात्थे
 बोधिवृक्ष सिमा व बुद्ध मूर्ति जक भीसं मिखाय् लुइकूसा अर्थात्
 देगःयात छको चीका स्वसा भीसं खनी बुद्धं बोधिवृक्ष सिमा
 के पूर्व पाखे स्वया वज्राशन याना विज्याना च्वन। वस्तुतः
 बौद्धपिनि निति थुगु थाय् हे अत्यन्त श्रेष्ठ व उत्तम। बौद्ध
 तीर्थ यात्रादलया सदश्यपिसं नं उकिं धव हे थाय् ल्यल।
 बोधिवृक्ष क्वे नेपाःया अधिकारी मुना च्वन। कार्यक्रम कथं
 बुद्धगया व बोधिवृक्ष के च्वना ज्ञानमाला भजन यात। भजन
 यायां भजने थथे धाल—

बोधि सत्वं बुद्ध पद लाःगु बुद्धगया धव
 मार गण दक फुक त्याका व बोधिसत्वं । धु॥
 पारमिता भितायात स्वता प्रकार नं
 लख लख कल्प दुक्ख सियाव बोधिसत्वं ॥१॥
 राज पात तोलताव पत्नी पुत्र त्याग याना
 जगत हित मन याना व बोधिसत्वं ॥२॥
 खुदं तक दुःख सिया दुष्कर चर्चा याना
 लन तोता थन बुद्ध जुल व बोधिसत्वं ॥३॥
 बद्धलाया स्वांया पुन्ही बुद्धया पद लात
 प्रज्ञाया चक्षु ज्ञान लात व बोधिसत्वं ॥४॥

भजनया कार्यक्रम सिधयेवं बुद्ध-पूजा न्हाकल। महाबोधि
 व बुद्धगया देगः छचालं चाःहीक श्रद्धालुपि च्वना बुद्ध-पूजा
 यात। थन धव थासे हे तिनि बुद्धत्व प्राप्त जुल। धव थासे छन्दु

बुद्ध गाय

पूजा या तयारी

खवं ल्यूने : श्री राजमान उपासक (कोषाध्यक्ष), श्री रत्नबहादुर माली
(खाद्य प्रमुख), श्री चन्द्रबहादुर उपासक (शृंगार-प्रमुख)

बु
ह
ग
या
य

म
श्रवण

ध्यान

बोधिसत्त्वं लुङ्कमु ज्ञानं जगतया गुलि असंख्य प्राणीपित्त
कङ्क्याण याये धुंकल ? अले थव थासे छाया श्रद्धालुपि आत्म-
विभोर मज्जु ?

बुद्ध-पूजाया कार्यक्रम मध्ये थौंया कार्यक्रम तःसकं भव्य ।
श्रद्धालुपि सकले हथासं पुचः मिक लाना च्वन । उकि बुद्धगया
छगुलि नेपाली श्रद्धालुपिसं जाःथे खने दु । सकले फेतुइवं
प्रज्ञानन्द महास्थविरं शील बिया बिज्यात । अले महाबोधि
रेस्ट हाउसया अधिकारी भिक्षु नन्दसारं बुद्ध-वन्दना याका
बिज्यात । बुद्ध-पूजाया परिसमाप्ति लिपा भिक्षु सुदर्शनं बोधि-
वृक्ष क्वे बोधिज्ञानया व्याख्या सहित धर्म देशना याना
बिज्यात ।

बुद्धगया प्रति गुलि श्रद्धो तये ? गुगु बोधिवृक्षयात तथागतं
अहो अन च्वना जित थुजागु ज्ञान दत, थुजागु बोधिज्ञान
लात धका न्हेन्हु तक मिखा फुति मयासे स्वया च्वना बिज्यात,
व बोधिवृक्षयात श्रद्धालुपिसं जक छाया स्वया मच्चनि ? यद्यपि
थव २५०० दँ न्हाया व हे सिमा मखुत, तर अथे नं व हे
सिमाया कचामचां, व हे सिमाया हां तःमा जुया च्वंगु थव
बोधिवृक्षमा खःनि । बोधिवृक्ष प्रति उकि श्रद्धालु भक्तजनपिसं
थः थः श्रद्धानुरूप बोधिवृक्षे संघ दान यायेत खायेगु ज्या यात ।
बोधिवृक्षे अनेक दान प्रदानया वस्तु खाया व फुक्कं बुद्ध-
गयाय बिज्याकपि भिक्षुपित्त दान बिया बिज्यात वा दिळ ।
फुक्कं अनेक पुण्यकार्य सम्पन्न याये धुंका पुण्यनुमोदनं लिपा
सकले कृतार्थ जूये ताल । छायाधाःसा थनं हे बौद्ध तीर्थ यात्री
दलया महान पुण्य कार्य सकलया श्रद्धानुभावं बांलाक सम्पन्न
जुळ । हानं थनं पदना व राजगृह नालंदा बने मानिसां अन

पूजाया कार्यक्रम मद्दु । विशेषतः खाश पूजादिया कार्यक्रम लुम्बिनी, बुद्धगया, सारनाथ व कुशीनगरे तथा तःगु खः । व थौया पूजां सम्पन्न जुल ।

पूजां लिपा सकले समिति थः निर्देशने थम्हं निर्धारित याना तःगु बौद्ध ध्वजा तथातःगु पसले वना सकसितं पालं यायेगु आग्रह समितिया उपसेक्रेटरी श्री नातीगुरुजुं याना-विज्यात । हानं बहनीया पूजादि कार्यक्रम नं न्यंकल । सकसितं समिति पालं मिधसे निसें बहनी तक चाहिलेत तोतूगु खः । अले सकले चाःह्य वन । गुलि गयाय वन । गुलि बुद्ध तपस्या च्वना विज्याःथाय वन । गुलि सुजातां क्षीर दान याःथाय वन । हानं सकले बुद्धगयाया लिक्क च्वंगु देगले विहार विहारे चाःह्य वन ।

बुद्धगयाया लिक्क लिक्क बुद्धगयाया देगःया ल्युने पाखे च्वे निगू स्वंगू धर्मशाला दु । अले उखे उखे मेगु मेगु स्वये बहःगु स्थानत नं दु । म्ही छसिनिसे वंसा खनी, समन्वयाश्राम, बुद्धगया मेनेजिग बोर्डया अफिस, कुने तिब्बती धर्मशाला, महाबोधि विश्रामशाला । थ्वया नापं कञ्चिगु वनाच्वंगु लॅपुं भतिचा वनेवं म्हीसं विरलाया धर्मशाला खनी । हानं म्ही न्ह्योने च्वंगु पीचया लॅ वना म्युजियम स्वः वनेकु । म्युजियम चीधना नं आकर्षकजू । लिक्कसं सरकारी रेस्ट हाउस दु । थ्व निगुलि २५०० बुद्ध-जयन्तीयात दयेकूगु खः । म्हीपिं पीचया लॅपुं वनेव लॅपुं चाःह्य थाय हे चुलिचू चिनिया धर्मशाला खनी । अनं उखे वनेवं बुद्धगयाया दक्व धर्मशाला मध्ये आकर्षकगु काम्बोडियाया मन्दिर व धर्मशाला खनी ।

सिंहमरुतरया ध्व बुद्ध मन्दीर थःगु हे कलां सम्पन्न जुया नं
 धात्थे हे बांला धर्मशालाया नं थः देशया राजदृतावासया
 अनुमतिं जक यात्रीपित बास बीगुया नाप नापं थनया थःगु हे
 कथंगु विशेषता दु । यात्रीपिं सकले थन न्यंकनं पुचः पुचः
 चाःहिला च्वन । थौं बुद्धगया छगुलि हे नेपाःमिपिनिगु थे च्वं ।
 बजारे स्व नेपाःमि, विहारे स्व नेपाःमि, धर्मशालाय् स्व
 नेपाःमि । थ्व न्हिच्छिया हूलं बुद्धगया न्ह्याइपुथे यात्रीदलया
 श्रद्धालुपिनि न्ह्याइपुथे जुजुं हे दि वन । सूर्यं विदा काये
 त्यनेवं सकले हानं प्रदीप-पूजाया कार्यक्रमे मुन । ज्ञानमाला
 भजन जुल । सकले बोधिवृक्षया किचले च्वना जप ध्याने पलख
 सां लीन जुल । प्रदीप-पूजा जुल । थौं चच्छि देगः छगलं मत
 च्याकेगु इच्छा पुरे याये मफुसां निभाः दनिबले हे देगले बिजुली
 मत च्याके खंगु हे खः । चाकः मत च्याकेत वातावरणं मव्युसां
 थःगु नेपाःया हे श्रद्धा कथं इताः च्याकूपिं ह्य मदु । प्रदीप-पूजा
 सिधया नं मत बिया च्वंपिं फवः मचाः । अले गुलि थ्व हे
 अवसर लाका बुद्धगयाया परिक्रमा याना च्वन । गुलि ध्यान
 भावनाय् च्वंच्वन । मोटर भवः भवः वया पिया च्वं बल ।

बस वयेवं पूजादि कार्यक्रमं संतुष्टपिं लिहाँ वने हथाय्
 चाल । गुलिसिया धाःसा भावनाय् ध्याने च्वंपिनि दने मन
 मदुनि । उखे महाबोधिया न्होने श्रद्धापूर्वक च्याका तःगु
 मत नं च्यानावं च्वन तिनि । थुजागु हे श्रद्धा स्वया
 चच्छि बुद्धगयासं बाये च्वनेगु कार्यक्रम नं दुगु खः । गया
 ध्यंका रेले हे याउँक छं वये धयागु इच्छा आपाःसिया
 खने दया कन्हे सुथे लिहाँ वयेगु थासे थौं हे बहनी
 लिबाक लिहाँ वया रेले छनेगु गोसा ग्वया तःगु खः ।

बहनीसिया ६ ताः ई जूबले सकलें लुधन। अले बसे
सकलें च्वं वयेबं बस न्हात। सकलें थःगु रेले थयन। उखु-
नुया चा याडंक रेले हे वंगु जुल ।

कछलागाः ३०, १०८५ (१८ मार्ग, ३ दिसम्बर) या
नसंचा नापं सकसियां न्हालं चाल। अन सकसियां च्या
त्वनेगु जुल। च्या त्वनेगु ज्या पटनाय् हे जक याये धका
मती तःपित भति जक चाःनि हिले ला ननि नये ला थें जुया
पात। गया जकशनं ८ ताः इले सुथे रेल पटना स्वया न्हात।

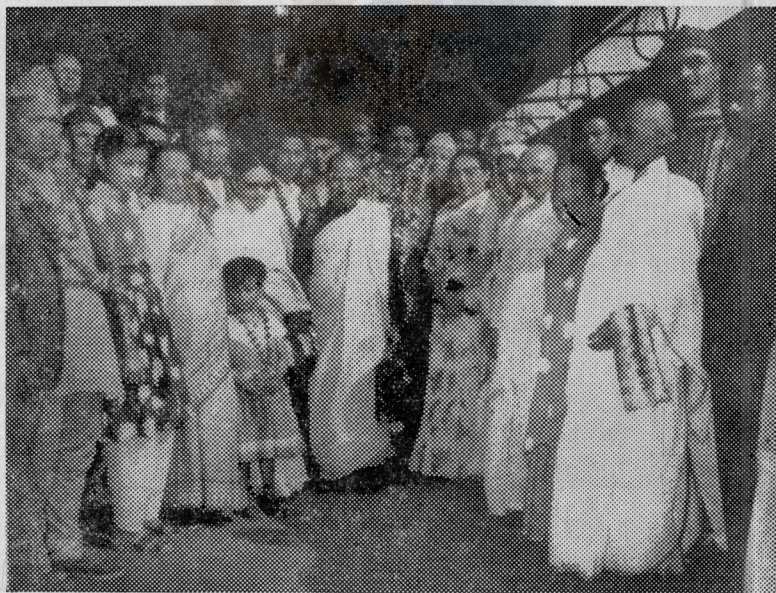
प
८
ग
५

११

११

पटनाय गोलघरया लेँ

पटनाय स्वागत

पटना

१२ ताः ति इले रेल पटना ध्यन । पटनाय् स्वागतया तःधंगु तयारी जुया च्वंगु । रेल वे स्टेशने सरकारी अधि-कारीपि सहित रेडियो सम्वाद दाता, प्रेस, नेपाल भारत सांस्कृतिककेन्द्रया अधिकारी वर्ग अन मुना च्वन । स्वागत निरिति भाइ च्वंपि मध्ये श्वेकःपि उल्लेखनीय जूः—

- १) श्री एम्. पी. सिंह - नहर तथा विद्युत मंत्री
- २) " जे. एन्. शाह - पटना मजिस्ट्रेट
- ३) " शाहदीर महतो - बिहार राज्य सरकार
- ४) पटनाया मेयर
- ५) पटना कांग्रेस कमितिया अध्यक्ष
- ६) डिपुटि डायरेक्टर पब्लिक रिलेशन
- ७) बिहार राज्यया डिपुटि मिनिस्टर
- ८) नेपाल भारत मैत्री संघया अध्यक्ष श्री दि. एन. सिंह ।

पारस्परिक परिचयया आदान प्रदान जुइ धुंका स्वागत व स्वागत समारोह रेलवे प्लेट फार्मेतुं आयोजना जुल । स्वागत समारोहे नेपाः व भारतया मैत्री तथा भगवान बुद्धयागु शान्ति सन्देशया चर्चा याना जूगु खः । स्वागतया प्रत्युत्तर भाषणे समितिया अध्यक्ष स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलःया इतिहास नापं पाक्षिक बुद्ध-पूजाया खँ न्ह्यथना दी धुंका नेपाः व भारतया पुलांगु मित्रतापूर्ण सम्बन्धया चर्चा याना विज्यात । हानं बुद्धया सन्देशं भारत व नेपाःया

मित्रता नं दयावं च्वनीगु खं न्ह्यथना बिज्यात । अध्यक्षजं हानं धया बिज्यात— 'जिमिगु धव यात्रा नेपाःया निरति जक ऐतिहासिक मखु, एशियाइ बौद्ध देशया बौद्धतयेगु यात्राया इतिहासे नं धव छुमां खः ।' वसपोलं धया बिज्यात— 'थुलि संख्याय् छकोलं छगू देशं बौद्धत वःगु व थथे छुं थःगु कार्यक्रमया सिलसिलाय् वया कार्यक्रम कथं पूजादि ज्या सम्पन्न याःगु धव न्हापांगु बार खः ।' अन्ते वसपोलं यात्रा दलयात रक्सौलं निसें वना वनागु थासे थुकथं हे भव्य स्वागत याःगु व भारत सरकार पाखें सुख सुविधार्थ प्रबन्ध याःगुली कृतज्ञता नं ज्ञापन याना बिज्यात ।

थुकथं हे अध्यक्षं रेडियो रिपोर्टरयात व रेडियो समाचार दर्शनयात नं थुजागु हे आशयया सन्देश बिया बिज्याना सम्राट अशोकया राजधानी पटना वा पाटलिपुत्रया ऐतिहासिक महत्व न्ह्यथना बिज्यात ।

स्वागतया ज्या सिधयेवं यात्रीत मोटरे च्वनेगु यात । थन यात्रीत सकसितं तोता बीगु व स्वाधीन कथं थः थः पुचः नायः नाप चाःछू वनेगु कार्यक्रम दुगु खः । तर बस द्वारा याकनं शहर परिक्रमा सिधइ भाःपाः १३गः बसया प्रबन्ध जुया च्वंगु । बसं सेक्रेटरीयट व गोलघर स्वया सम्राट अशोकया लाय्कू स्वये धका वनाबले छले इलं मबिल मेखे टिकट कया च्वने माःबले धव ज्या बालाक पुबंके फइ मखु भालपाः सकलें स्टेशने तं लिहां वये माल पटनाय् थुकथं हे छले रेलया टाइम स्वस्वं मेखे बजार वनेथे वनेथे जुजुं यात्रीतयेत इगः मिगः जुया भतिचा कष्ट जुला हानं रेलवे अधिकारीपिं नाप खं ल्हालहां भतिचा रेलवे

हे यायेगु निर्णय जुसंलि थ्व हे सूचना सकसितं वियेगु जुल । धाथें खः, पटनाय् बसं चाःहीका सुख सुविधा बीगु सिबे २००, ३०० गू ति रिक्शा नम्बर कया यात्रीतयेत तोता बी फुगुसा व्यूगु आनन्दं सिबे बीगु आनन्दं अप्वः आनन्दित जुइगु । तर अवसरयात म्हस्यूपिं यात्रीपिसं लिपा भत्तिचा समय वियागुलि नं आपालं लाभ उठे याना काल । आपाः-सिनं बजार वनेगु व नये नीगु ज्या सिधयेकल । अले बहनी ६ बजेती रेल पटनां राजगृह स्वया न्हात । यात्रीत सकलें थः थः डिब्बाय् धंदिल । रेल राजगृह स्वया वनावं च्वन । हां पिं न्ह्योः वयेका हे च्वन । सुनानं मस्यु, राजगृहे रेल गुलि बजे थ्यन ! छायाःसा रेल राजगृहे थ्यनानं गवेत नं सुं क्वहाँ मवयाः यात्रीत रेले हे घनीगु जुइ धका रेल छे अलग लीगे तथा तल ।

राजगृह

थिला ध्व १, १०८५ (१६ मार्ग, ४ दिसम्बर) या नसंचाय सकसियां म्हालं चाल। रेल दिना हे च्वन। ल्वहँ हँ ल्वहँ हँया दथुइ रेल दिना च्वन। स्मृति दना वल— राजगृहे बढी लाइन हाले हे तिनि दयेकूगु, नेत्र थन रकसौलं अमलेखगंजया रेल हे न्ह्याना च्वंगु। उकिं क्वहाँ वना उखे शुखे स्वतं धात्ये मतया जले खने दया च्वन— राजगीह! अले छु माल, नसंचा! "राजगृह ध्यन, राजगृह ध्यना च्वन। भासँ, क्वाः लखे मोल्हू भासँ। थःथः पालंपाः भासँ। क्वाः लखे मोल्हू भासँ।" धयागु सुचना धन। भयाः चायेका स्वत। अले मनूत क्वहाँ वयेगु नं यात। आः छु मानि, भवः भवः मनूत राजगृह पाखे न्ह्याना च्वंगु खने दत। अथे हे न्ह्याबले यात्रीतयेगु हूल जुया च्वनीगु थाय्। नेपाःमि दल नं ध्यंबले ला म्वाल। तर सकले गुलि हिटी, गुलि पुखुली याना क्वालखे मोल्हुइगु आनन्द काः जुल।

राजगृह पटना (विहार) या दक्षिण-पूर्वे स्वीकृत्ये त्या उखे लाः। बोधगयां थन नीन्याक्वे ति तापाः, पावापुरीया लंपु वःसा फिस्वक्वे तापाः। हानं राजगृहया थःगु हे तःगु मद्धि नां हु। तर अथे नं गिरिब्रज, वृहद्रथपुर आदि नां न्ह्यागुं जिमिगु नं खः धका धाङ्गु कथंया नां खः। व्हेन सांगया वर्णने बरु खः,

ध्वयात कुशाग्रपुर धका उल्लेख याना तःगु दु । तर अथे नं भी बौद्धपिनि निति परिचित शब्द, प्रामाणिक शब्द राजगह (राजगृह) हे खः ।

बोधिसत्व सिद्धार्थया जीवने ततःधंगु घटना नापं ध्व थाय्या पुण्य-स्मृति स्वाना च्वंगु दु । ध्व थाय् अबले राजतन्त्रात्मक देशत मध्ये बह्हागु तःकूगु देश खः । थन अबलेया धर्मया प्रसिद्ध आचार्यपि च्वंच्वंगु खः। राजकुमार सिद्धार्थ कपिलवस्तुं पिहाँ विज्याना थन हे दकसिवे न्हापां भिक्षाटन विज्याःगु उल्लेख पाली व संस्कृत बुद्ध जीवनी वर्णन याना तःगु दु । राजकुमार सिद्धार्थ कपिलवस्तु पिब्वां विज्याना दकसिवे न्हापां पिलुया विज्याःगु थाय् हे ध्व खः । श्रमण भेष धारण याना दकसिवे न्हापां थन हे वसपोल भिक्षाटन विज्यात । भिक्षाटने प्राप्त जूगु भिक्षान्न भपिया विज्याये त्यंबले वसपोल-यात वाक्क बल । अले थःत थम्हं बोध विया वसपोलं भोजन भपाः विज्यात । उकिं त्यागी जीवनया दकसिवे न्हापांगु अनु-भव भूमि राजगृह खः । अबले थन मगध साम्राज्ये जुजु विम्बि-सार फेतुना च्वंगु खः । सिद्धार्थया भिक्षाटन खना आपालं मनूतयेत भ्रम जुल, ध्व सु खः ११ धर्मया अधिकारीपि व धर्मपुरुष त्यागीत यक्व दया नं शायद उलि प्रभावशाली व्यक्तित्वं सम्पन्नम्ह न्हापा सुं थनां भिक्षाटने मवःनि जुइ । अक्क उलि शान्ति-या निति दुनियाया दुःख कष्ट मदयेकेगु अन्तर इच्छां संयमित शील स्वभावयाह्म ह्हापा सुना नं मखंनि । ध्व ह्हापांगु भिक्षा-टनं नत्र थपाय्धंगु ख्याति प्राप्त जुइ माःगु छुं हे कारण मदु । ध्व भिक्षाटनया खं विम्बिसारया लाय्कुली ध्यंकं ध्यन । विम्बिसारं अबले धाल, “व भिक्षाटन याःवःह्म देवतादि जूसा

व भिक्षाटनं लिपा अदृश्य हे जुया बनी, यदि साक्षात्
 मनू स्वःसा थःगु भिक्षा थले च्वंगु भिक्षान्न भपाः विज्याइ।
 वसपोल राजकुमार स्वः, बोधिसत्व जुया नं मनू स्वः—महा-
 मानव, संसारया सर्वकालीन सर्वश्रेष्ठ लोकोपकार जुइक थःगु
 सन्देश बिया विज्याःइ तथःगत जुयाविज्याइइ सिद्धार्थं सिमा-
 क्वेफेतुना प्राप्त भिक्षान्न भपाः विज्यात। थ्व हे स्वं विम्बिसारया
 लायकुली ध्यनेवं हानं वसपोलयात सःता थंकल। सम्राट
 विम्बिसारं परिचय वनेवं बोधिसत्वं थःगु परिचय बिया
 विज्यात। परिचये हिमालयया मुले च्वंगु कपिलवस्तुयाइ
 धका न्याथमा तःगु दु। थुलि धायेवं सम्राट विम्बिसारं वसपो-
 लयात हसीकल। अले धाल, “कपिलवस्तु च्वने मन मद्या पिहाँ
 वयागु स्वःसा आमजाःगु जाःगु यौवने आमथे चाहिला जुइ
 मत्थ। थन जिथाय् च्वं।” थ्वया लिसले बोधिसत्वं छुं लाभा-
 लाभया कलहं छेँ पिहाँ वयागु मखु, बरु जगत प्राणीया
 हितया कारणे जन्म, जरा, व्याधि व मरण दुःखं मुक्ति लायेत
 पिहाँ वयागु धका धायेवं विम्बिसारं धाल—अथेसा गुखुनु
 छलपोलं व मुक्ति लाना विज्याइ, जितः नं बिया विज्याथे
 माली। बोधिसत्वं थ्व प्रार्थनायात स्वीकार याना विज्यात। थ्व
 हे मगधया हापांगु बुद्ध-सन्देश प्रतिया श्रद्धा व आकांक्षाया
 लुमां स्वः।

बुद्धत्व लाना विज्याये धुंका व हे देँ बुद्ध थन विज्यात।
 श्रद्धालुपित भिक्षु भिक्षुणी याना विज्याये धुंका धर्म पुरुष-
 पित धर्म परिवर्तन यायेगु ज्या नं बुद्धं न्हापां मगधे हे याना
 विज्यात। अले बुद्धया धर्म श्रद्धा तःपि मध्ये राज्य प्रमुख
 वा जुजु आदिया मबले सम्राट विम्बिसार दकसिबै च्वे

खः । अह्म राजपात आदि तोता विज्याकह्य बुद्धं संघया
 निति विहारया प्रतिष्ठान यायेगु ज्वायू नं मगधया वेणुवन
 दकसिवे न्हापांगु सांघिक सम्पत्ति वा विहार याना विज्यात ।
 थुकथं थनं हे न्हापां संघया प्रचार केन्द्र दः वन । बुद्ध भवयां
 लिपा नं वरोवर विज्याः । आः नं बुद्धगयाया पहाडं स्वाःथं
 स्वाःथं च्वंगु मगध-राजगृहया लँपु ल्यँ हे दनि । बुद्ध-
 गयां सारनाथे धर्मया प्रचार जुइ धुंका प्रचारया हा अण्वः
 व न्हापां काःगु भव थाय् खः । नाप नापं बुद्धया चीर
 प्रतिद्वन्दी देवदत्तया प्रतिस्पर्धां चरम अवस्थाय् भयंकूगु थाय्
 थन हे । आः नं थन गृद्धकूट पर्वते व थाय् दनि- गन
 देवदत्तं बुद्धयात ल्वहँतं केकल ।

राजगृहे थौं गुगुं बांलागु पुलांगु तःगोगु देगः खने मदु ।
 तर अथे नं विम्बिसारया लाय्कू, अजातशत्रुया लाय्कू नापं
 आपालं विहारया अवशेषत थन जंगले दथुइ खने दु । विम्बि-
 सारया वेणुवन आः नं चि कथं खने दनि । जीवक कुमारया
 विहार थन गृद्धकूट वनेवले लेँ हे लाः । गृद्धकूट पर्वते
 गुलिखे क्षीणाश्रव भिक्षु भिक्षूणीपि च्वना वंगु गुफादि न्होने
 मवःसां गृद्धकूट पर्वत च्वकाय् दयेका तःगु विहारादि अव-
 शेष ला आः तकं दनि । भवया जःखः पहाडे देवदत्तया
 गुफा व निगंठ सम्प्रदायया ध्यान स्थानत यक्व दु । धास्थे
 धाःसा क्वाः लखं मोल्हुइगुया पहाड च्वे जैन देगः भति
 पुला वना लिक्कसं हे प्रथम धर्म संगायना जूगु सप्त पाषाण
 गुफा लाना च्वंगु दु । तथागतया महापरिनिर्वाणं लिपा
 धर्मया चिरस्थायी निति सुनां सुनां छु छु धर्म समुदाय
 न्यना तःगु दु, थवं थवे आदान प्रदान सांघिक रूपे ययायेगु

विचाः कुरीनगरे हे जूगु खः। तर थव ज्या पावा गणतन्त्र
पुलाः मगघे जू बल। थुकिया कारण शायद अजातशत्रुया
भद्राया बल जुह।

यात्रीपि थन न्यंकनं गुलि सुथे गुलि निहने याना चाःहिल्ल।
हानं रेळ नालंदाय् दिकेगु व्यवस्था मदुगुलि थन हे राज-
गृहे रेले धुककं च्वना नालंदा नं स्वः वनेगु कार्यक्रम दुगुलि
गुलि नालंदा नं स्वः वनेगु यात। थव फुक्क चाःहिलेगु निति
नालंदायात तोता समिति पाखें बस आदिया प्रबन्ध ब
बजेट मदुगु खः। तर यात्रीपिनि सुविधायी विचारं विहार
स्टेट बसं बस न्हापा हे हया व्यूगुलि अन हे समिति
भतिचा खर्च व्यहोरे यायेगु भतिचा यात्रीपिके कायेगु याना
बसया प्रबन्ध राजगृह चाःहिलेत नं जुल। बसं यात्रीपि उखें
थुखें चाःहिलावं च्वन। थुकिं याना छखें चाःहिलेगु स्वयेगु
याकनं सिधल, मेखें थौं हे नालंदा वने फुपिं नं दत।
उकिं ज्या अःपुहगु पाखे मिखा व्वया बच्छिति यात्रीपिनि
नालंदा वनेगु प्रबन्ध नं जुल।

Dhamma.Digital

नालंदा

नालंदा राजगृहं उत्तर-पूर्व पाखे प्यक्वे तापाक लाः।
अले नालंदायागु नांया विषये नं विविध तर्क दु। पले-
स्वांयो तःधंगु पुखू छगू दुगुया कारणं नालम्+दा (पलेस्वां
बीम्ह) अर्थे व ना+ आलम्+दा अर्थात् न्हाक्व काःसां
मफुङ्गु मगाःगु कथं अक्षय ज्ञान बीगु अर्थे थ्वया तर्क
वा परिभाषा तःसकं प्रसिद्ध। अम्ह विश्व विद्यालयया
महानताया दृष्टि न्हापाया तर्क सिबे लिपाया तर्क बांला
जू। तर शर्त दु— थन विश्व विद्यालय दये न्ह्यो मेगु हे
खाश धात्थेगु नां दु धका लिपाया परिभाषां स्वीकार
याये हे माली।

नालंदा बौद्ध संस्कृती शिक्षण व साधनाया केन्द्र खः। थनया
महत्ता व विपुलता आः नं म्हीसं भग्नावशेषे दुने खनि।
राजगृहे बुद्ध व बौद्धपिनिगु जुया च्वंगु प्रचार व आवा-
गमनया प्रभावं थव थाय् गय् अलग लाना च्वने फइ ?
श्रद्धालु लेपां बुद्धयात संघया निर्ति महान त्याग याःगु दु।
लेपाया तःधंगु भवनं हे नालंदाय् थव महान संस्कृतिया
शिक्षा व प्रचारण केन्द्रयात नि स्वना व्यूगु सिद्ध जूसां
छुं आश्चर्य चायेम्बाः। थन नं सम्राट अशोकं थःगु पाखें
विहार दयेके व्यूगु दु। लिपा थन सलंसः विहार दया
वन। रत्न सागर, रत्नोधि व रत्न रंजकथे जाःगु ततः

जाःगु छें बौद्ध-ग्रन्थं जाल । थुपि विहार व शिक्षण संस्थां चिर स्थायीया गुजागु आकांक्षा ज्वना च्वंगु दु—ध्वया मोटर न्हाके ज्युगु अंगः ग्वलं नंवाः । अक्क थौं गुलि भग्नावशेष खने दु—ध्व ला छकूचा दसु हे जक खः । सलंसः गांया आयं थनया विश्व विद्यालय चले जुया च्वंगुलि ध्वया विशालता न्हाथं । थन सम्पूर्ण भारतं व तिब्बत चीन, जापान, कोरिया, मंगोलिया व लंकां निसें याना न्हाः लें द्वलं द्वः विद्यार्थीत वः । थन दर्शन व योगया शिक्षा जक मखु, आयुर्वेद व गणितया शिक्षा नं बांलाक ब्यू । धापू दु, ८ संख्यां ल्याः ज्या जुया च्वंगुली शून्य प्रणाली नालन्दाया भिक्षुपिनि न्हापुं हे न्हापां पिहां वल । ध्व शिक्षण संस्थाया संरक्षण सम्राट् अशोकं निसें गुप्त वंश, मौर्य वंश, पाल वंश आदि ईः ब्ययाः वंश व नरसिंह गुप्त, भास्कर वर्मन् तथा हर्षवर्द्धन, धर्मपाल व देवपालथें जाःपि गुलिखे जुजुपिसं याना वंगु प्रमाण थनया खुडाइके वःगु अभिलेखं बांलाक नंवाः । थनया आचार्य शीलभद्र, शान्तरक्षित, अतीसा दीपंकर व श्रीज्ञानथें जाःपिनि कृति आः तकं थनया शिक्षण स्तर थ्हां । प्रसिद्ध चिनिया यात्री व्हेन सांगं थन हे शिक्षा प्राप्त यात, हानं हे सलंसः बौद्ध ग्रन्थ चिनिया भाषाय् थःदेशे लिहां वने धुंका अनुवाद याना बीगु ज्या यात । ध्व विद्या भण्डार, संस्कृति विस्तारया श्रोतथें जुया च्वंगु स्थानया पतन अबले जुल—गबले बौद्ध दर्शन व संस्कृति अति प्रतीकवादे वन, हानं तन्त्र मंत्रे निर्भर जुया हिन्दुत्वे च्वन । नत्र बारंबार निर्माण जुयावं च्वंगु नालंदा छाय् इस्लामी आक्रमणं लिपा इस्लामी लूट-पीटं लिपा हानं

दना वये मफये माःगु दु ?

नालंदाय् थौं १६५१ स प्रतिस्थापित नालंदा इस्टिच्युट दु । थन बौद्ध साहित्य व संस्कृतिया अनुसन्धान जू । नव नालंदा धका प्राचीन गौरवया स्मृती रूपे शिक्षण व्यवस्था हानं छुना यंका च्वंगु दु । गुकी अन्तरराष्ट्रीय बौद्धपिसं दर्शनया विशेषतः पालीया अध्ययन याना च्वन । नालंदाय् थव न्हूगु विहार वा शिक्षण केन्द्रं अतिरिक्त छगू म्यूजियम दु । म्यूजिमे थन हे खुडाइले लूगु वस्तुत तया तःगु खः । म्यूजिम चिकिचाधना नंतःसकं महत्वपूर्ण जू । थन म्यूजिमे स्वयेत यात्री दलया सुविधा निति भति ई मखुसां विशेष आदेशं स्वये दयेकेगु आग्रह कथं सुचं वना लिबाक तक म्यूजिम चानं चाल ।

थुकथं बौद्ध तीर्थ यात्रा समिति मूल कथं याये माःगु याता-यातया प्रबन्ध, समयं मलाना स्वये मखनीगु अवस्था मदयेका बीगु कुतः आदि अतिरिक्त थः रेल कवे हे पसः थ्यंके माःगु वातावरण श्रृष्टि याना वियेगु ज्या जुल । हानं थन हे कुशी-नगर, सारनाथ व बुद्धगयाय् सिबे खाद्य प्रबन्ध समितिया विशेषतः लिमलात । पटनां हे माक्व जाकि, लहर, मतितेल, चि-चिकं आदिया समिति प्रबन्ध यानाः हःगु खः । खाद्य प्रबन्धया अधिकारी श्री रत्नवहादुर उपासकया थन साब हे लिमलाः । तर छहसिया लिमलाः मेहसिनं गय् स्वया च्वनी ? मेपिं सहयोगी पासापिसं ग्वाहालि यात । बांलाकं हे थन जा थुयाः नयेगु व चाःहिलेगु ज्या जुया च्वंगुलि सकसितं न्यााइपु नं ताः । गुलिं थन क्वाःलखे मोल्हुइगुली लुमधंसा गुलिं गृद्धकूट पर्वतया च्वकाय् च्वनेगुली लुमधं । थुखे धाःसा

राजगृहया नागरिकपिनि यात्रीपित्थं खुनु स्वागत बाये मखना लुमधं । यात्री दल पटनाय् लिवाः गुलि राजगृहया इल्लंढः मनूत राजगृह स्टेशने स्वागतार्थं पियाः ख्वर्चं कायेल जुया ११ ताः इले ती लिहाँ वने माल खनि । उकिं वेकःपिसं यात्री दलयात् सांस्कृतिक कार्यक्रम दयेका स्वागतया ग्वसाः ग्वयादिल । मगध सांस्कृतिक संघया तत्वावधाने छगू तःधंगु जैन धर्मशालाया हःले यात्री दलया सम्माने ग्वसा ग्वःगु थ्व सांस्कृतिक कार्यक्रम धात्थे बाँला । खतु यात्रीपिं थन हे धर्मशालाय् हयेगु प्रबन्ध दुगु, तर समिति रेले हे घनेगु व नये-त्वने यायेगु अःपुथे ताया धर्मशाला मवनेगु निर्णय याना । उकिं नं थ्व स्वागत दृभव्य यायेगु कुतः जूगु खने दु । थ्व स्वागते फुक समितिया पदाधिकारी व कार्यकर्तापित्थं माल्यार्पण यायेवं परिचयया आदान प्रदान नं जुल । अले समिति पाखे बायजू व तपुलि उपहार प्रत्युत्तर सम्मान रूपे देछायेगु ज्या जुल । मगध सांस्कृतिक संघया सचिव एस्० पी० ठाकुरजुं नेपाःया बौद्ध यात्रीपिं थुलिमछि संख्याय् राजगृह थ्यंगुलि लय्ताः खंकादिल । नापं राजगृहया महत्ता व नेपाल भारतया मित्रताया प्राचीनता नं न्हाथना दिल । समिति पाखे प्रत्युत्तर भाषणे अध्यक्षं नवाना विज्यान—थ्व जिमिगु बौद्ध यात्री पुचःया स्वागते राजगृहया जनता गुगु हार्दिक स्नेह क्यन, एकी जिपिं आभारि जुये । हानं बौद्ध यात्रीपिनि सम्माने थौंया गुगु सांस्कृतिक कार्यक्रम छिकपिनि संघं यात, व नं जिमिसं न्हाबले लुमंका तये ।” अन्ते हानं धया विज्यात, “थुजागु हे सम्मानया अवसर नेपाःयात नं छको बिया दिसँ ।” थ्वयां लिपा त्याखं नापं म्ये हाःझ छझ कलाकारयात सिरपाः देछायेगु ज्या जुल ।

अले थन यात्रा पुचःपाखे' नं श्री कमलानन्द पाखे' राजमतिया म्ये छपु व ज्ञानमाला भजन छपु प्रस्तुत यात । सकलें बहनी-सिया ११ ताः इले थःगु बाय् थःगु रेले लिथ्यन । तर स्वागतया व सम्मानया शृंखला अम्क नं फवः मचाः । कन्हेखुनु सकसियां स्वये सिये सिधयेका नयेनी याना लिहाँ वये त्येका तकं विदाइ सम्मान जुल । छखे समितिया बांलाक छुं विघ्न मजुइक सकलें नेपाः थ्यंकेगु विचाः, मेखे लँपु कथं कलकत्ता वनेगु इच्छापिनि दथुइया खँ पुवंकेत मिटिंगे लिमलाः । आखिर थिला थव १ [२० मार्ग, ५ दिसम्बर] खुनु हिनहेसिया २ ताः ति ई जुल । विशेष रेलगाडी न्हात । मन मद्येक, मन मद्येक राजगृह' तोतका विशेष रेलगाडी नापं बरौनि स्वया वया । हानं रेल स्टेशन स्टेशने दीवं फ्वहाँ वना समितिया सुरक्षाया दृष्टिं याये माःगु कर्तव्य पालन यासे कलकत्ता बाया मवनेगु अर्थात् सकलें नापं वनेगु निवेदन न्यंकेगु ज्या जुल ।

४-३० ताः त्या ति इले बस्तिरपुरे यात्रीपिं थ्यन । हानं बहनी बरौनी थ्यन । गुलिं कलकत्ता वनेगु अति आकांक्षापिं यात्रीपिं थनं हे बाया वन । अले समितिया निवेदन स्वीकार याना दीपिं महानुभावपिं रक्सौल तक नापं वयेगु हे स्वीकार याना नापं भाल । थथे भाःपिं मध्ये मरु पिगं ननीया श्रद्धालुपिनिगु नां प्रशंसा सह उल्लेखनीय जू ।

बरौनि

यात्रीपिं थनं हानं बडी लाइनं छोटी लाइन यात्रा याये
माःगु । पूर्वी रेलवेया विशेष रेल गाडी तोता हानं पूर्वो-
त्तर रेलवेया विशेष रेलं वने माःगु । तर बख्तियारपुरे हे
पूर्वोत्तर रेलवेया विशेष रेलं यात्रा समितियात काः वया
चवने धुंकल धयागु सः धयन । हानं आप्रह यानार्थे बडी
लाइनं छोटी लाइन वनेत ता गये स्वाःक का अप्वः पलाः
छी स्वाःक इता थिता बडी लाइन व छोटी लाइनगु प्लेट
फार्मे रेल दिका बिल । भिपलाः पलाः छियेवं छगू रेलं
मेगु रेलया डिब्बाय् चवने दत । थन नं यात्रा दलया
निति नयेगु सुलभ जुइक पुरि व बेलि तयार जुया च्वंगु
दु । छायाःसा स्टेशने न्यासः मनूयात तयार पुरि वा बेलि
दये धयागु थाकु । पुरि व बेलि यःहसिया यःगु जुल ।
मुंवःपिं प्रेस प्रतिनिधिपित लिसः बिया स्टेशन सुपरिटेण्डेण्ट
सहित विचाः सचाः याः वःपित धन्यवाद बिया बरौनि
रेल ६०० ताः इले बहनी रक्सौल स्वया न्यात । मस्यु रेल
गनं गन वन— गनं गनं वल— रेल न्याना हे च्वन ।
समितिया सदश्यपिनि ज्या पुवन भाःपाः याडक न्याः
वः । यात्रीपिनि नं महान पुण्यकार्य सम्पन्न जुल भालपाः
माकुक न्याः वः । गुलिं गुलिं छे सत्ती लिसे छे थयंके
हथायपिनि धाइ भति भति अवश्य न्याः स्यन खइ ।

हानं रक्सौले

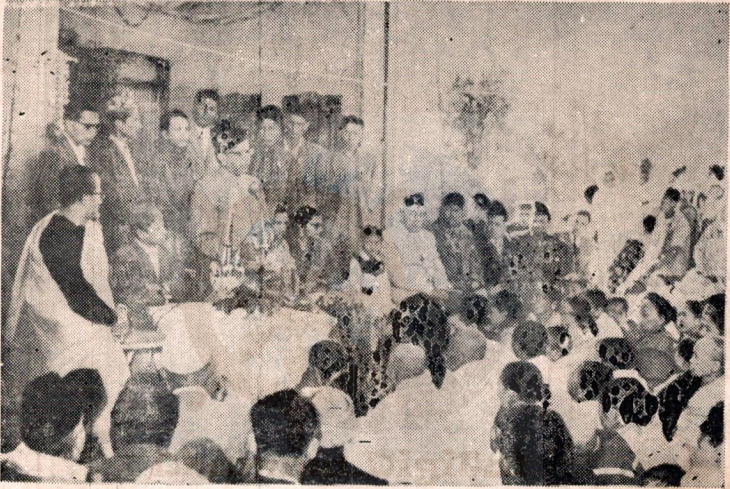
थः थः छे

थिला थ्व २, १०८५ (२१ मार्ग, ६ दिसम्बर) नसंचाय
न्यालं चाःबले रेल रक्सौलया सःसःतीगु स्टेशने थ्यना च्वने
थुंकल खनी । हाहां धाधां थो तुयूबले फुक्क यात्री दल नापं
रेल रक्सौल स्टेशने थ्यन । गथे कामना यानागु खः अथे
हे अक्क गुलि सुख-शान्ति यात्रा सिधइ धका मती तयागु
व सिवे अप्वः सुख-शान्ति सकलें लिथ्यन । सकलें लय्ताल ।
सकलें थःथः छे थ्यंथे भंगः व्वयेथे व्वल । गुलि वसं, गुलि प्लेनं
नेपाः थ्यंकः वन । रायल नेपाल इयर लाइन कर्पोरेशनं नं
विशेष कथं न्यागू फ्लाइट तना बिल । सकलें थःथः छे
थ्यन । थःथःगु भासं थःथःगु कथं यात्राया बाखं कन ।
तर यःम्हसिनं यत्थे बाखं कं व फुक्क बाखने लय्ताः पिज्वः,
सन्तोष पिज्वः । अले हानं पुण्यकार्य सम्पन्न जुल भालपाः
सकसियां नुगले शान्ति बिलि बिलि जाः ।

प्रोति समारोह

नेपाःया संस्कृती सुं गनं वनीबले संगं बीगु व तःवनेगु
 प्रथा दुथे सुं गनं वना ध्यंकः वइबले विचाः याः वनेगु
 नं थिति दु। थः जहानपि वा थःथितिपि सुं गनं वनीबले
 मनूया मने धन्दा जुइगु, अले परदेश वनीम्ह याडँक ध्यंकः
 वइबले मनूया नुगले गय् गय् जुइका वलधे धका सीके
 हथाय् चाइगु स्वाभाविक खँ खः। उकिं धव मीगु प्रथा वा
 थिति मानवीय संस्कृतिया दृष्टि उत्तम हे जू। सुं वनीबले
 संगं बी, सुं ध्यंकः वइबले मू ज्वना स्वः वनी। छगू मंगल
 कामनाया प्रतीक खःसा मेगु परदेशं दुःख कष्ट नया वःगु
 शरीरयात विचाः याः वनेगुया दसु खः। अले परदेश
 वंस्हं जक गय् थःगु छाःगु नुगः क्यनी ? वं छेँ च्वं च्वं पित
 वइस्यालि ज्वना वइ, अफ तीर्थाटनं वयागु जूसा तीर्थ
 भवय् न्यायेकी। यद्यपि थुपि प्रथा थौंया आर्थिक विषमता
 मीत मजी धुंकल, तर अथे नं मूलभूत कथं थुपि प्रथाय्,
 मानवीय मतिना व कृतज्ञ स्वभावया नस्वाः मदु घाये थाकु।

उकिं बौद्ध तीर्थ यात्रा समितिया ध्यान नं थुजागु तथ्ये
 वन। छखे छं अंशे पाक्षिक बुद्ध-पूजाय् विज्याना म्हाया
 च्वना नं तीर्थाटने वये मफया नये मखना वंपि दु। मेखे
 हानं समिति अपाय् धंगु यात्रा सम्पन्न याना नं नेपाः
 ध्यनेवं थिथि रुवाः छको हे मस्वयेगु बांढा मजू। अफ यात्रा

गण महाविहारे प्रीति समारोह

खवं जवे :

भिक्षु सुदर्शन, माननीय विद्युत तथा नहर मन्त्री श्री भुवनलाल प्रधान,
महामहिम भारतीय राजदूत, श्रीमन्नारायण, श्रीमती मदालशा नारायण,
(छम्ह उखे) सांस्कृतिक सहचारी डाक्टर इन्दूशेखर, श्री सूर्यनारायण माली
प्रेस सहचारी नेवलकर व द्वितीय सत्रिवे आर. के. सिंह

भारतीय दूतावासे स्वागत

जवे : श्री द्वारिकाप्रसाद (स्वयम्सेवक प्रमुख) श्री कुञ्जवहादुर सिंह,
शु सुदर्शन (अध्यक्ष), महामहिम भारतीय राजदूत श्री श्रीमन्नारायण,
हरिदास रंजितकार (सेक्रेटरी), श्री रत्नवहादुर माली (खाद्य प्रमुख);
श्री नाति गुरुजु (उप सेक्रेटरी)

बांलाक व योउँक सफल यायेत विचारं, फू-चा:गु ज्यां
अले लुं-लुं कथं हे जक जूमां ध्येवां सहयोग व्युपित कृतज्ञता
क्येने लुको हे याये मफयेव त:सकं कृतधन जुइ भालपा:
प्रीति समारोहया ग्व:सा ग्व:गु ख:

प्रीति समारोह थिलाध्व १०, १०८५ (२६ मार्ग २०२१)
खुनु गण महाविहारे जुल । छायाघा:सा ध्व विहार छखें
शहरे ला:सा मेखें ध्व पाक्षिक बुद्धजूजाया क्रमे हे जीर्णोद्वारया
खें छुयेगु ज्या जू वंगु व श्री भाजुरत्न शाक्य सहित सकल
परिवारया भूमि संघ दानं लिपा ज्ञान माला भजन खल:
व येँ, यल, खवप, बलंबुया आपालं त्वा: त्वा:या श्रद्धा-
लुपिनि श्रद्धा व श्रमदानं जीर्णोद्वार जूगु विहार ख: ।
अले थन प्रीति समारोह यानागुलिं यात्रा सम्बन्धी फोटो
प्रदर्शनी नं ला आपालंसिनं स्वये खन ?

प्रीति समारोह खुनु गण महाविहार छगुलिं तसकं भ: भ:
धा: । आपालं ध्वज पताका छायापायेका तल । तीर्थ यात्राय्
बिज्या:पि भा:पि, पाक्षिक बुद्ध -पूजा क्रमया धर्म पासापि
गण्यमान्यपि, श्री ५ यां सरकार व भारतीय दूतावासया
आमंत्रित अतिथिपिनि पुचलं गण महाविहार बिलिबिलि
जाइ चबन ।

प्रीति समारोहे दकसिबे न्हापां पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविर
पाखें शील प्रदानया ज्या पव: चायेवं बौद्ध तीर्थ यात्रा
समिति पाखें समितिया सेक्रेटरी श्री हरिदास रंजितकारं
स्वागत भाषण याना दिइल । स्वागत भाषणया क्रमे प्रीति
समारोहया महत्ताय् नवाना धया दिइल, ध्व यात्रा सकलें

छगः हे दुँगायू चवना यात्रा यानार्थे भाःपी फुगु श्रद्धा व मैत्रीया आनुभावं-वांलाक सम्पन्न जूगु खः । थौं हे जिमिसं थव यात्रा बांलाकेत ग्वाहालि व्यूगु संस्था समिति व ग्वाहालि व्यूपि महानुभावपित धन्यवाद बीगु कर्तव्य भालपा । वेकलं धया दिल, राष्ट्रनायक श्री ५ महाराजा-धिराजया शुभ-सन्देशया फ़ल, श्री ५ या सरकार व भारत सरकारया सहयोगं थव ज्या बांलाक पुवंके फत । विशेषतः महामहीम भारतीय राजदूत श्री मन्नारोयण सहित दुतावासया सांस्कृतिक सहचारी डा० इन्दुशेखर, द्वितीय सचिव आर. बी. सिंह, प्रेस सहचारि नैवलकर व श्री पी. के. मुखर्जी तथा श्री ए. बोसया पार्खें विशेष रेल, विशेष बसत व राशन व्यवस्थाया नितिं याना दीगु प्रेम व मैत्री पूर्णगु कुतः अत्यन्त सराहनीय खः । उकिं जिपिं सकलें आपालं आपालं कृतज्ञ । थवयां लिपा थवेकःपिं सकसितं थव यात्राया प्रसाद नापं पत्रं पुष्पं रूप यात्रा सम्बन्ध फोटो आयलवम व उपहार देझाछां परिचय बीगु ज्या नं क्वचाल ।

थव प्रीति अवस्थाया प्रीति सभा माननीय नहर तथा विद्युत मंत्री श्री भुवनलाल प्रधानजुया सभापतित्वे जूगु खः । सभायू समितिया अध्यक्ष थव ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थ यात्रा बांलाक याउँक जूगु खँ न्ह्यथना धया बिज्यात, थुलि अथः श्रद्धालुपिं छथवः जुया बौद्ध तीर्थ यात्रा याःगु नेपाःया नितिं जक न्हापांगु खँ मखु, बौद्ध देशया बौद्धपिनि बौद्ध तीर्थ इतिहासे हे न्हापांगु खँ खः । हानं थव यात्रा ५३० ती श्रद्धालुपिं दया जक थवया विशेषता च्वं वंगु मखु,

न्हाथासं विशेष धार्मिक कार्यक्रमत सम्पन्न याये फुगु नं
 थवया महान् विशेषता खः । वसपोलं हानं धया विज्यात,
 थव यात्रा उर्कि संख्याया कथं अभूतपूर्व खः, वना वनाथाय्
 दयेका तथागु कार्यक्रम कथं पुण्य सम्पादन जूगु कथं महान
 खः, हानं खः आशयानागु सिबे नं अप्वः याउँक व न्हाइ-
 पुक सिधःगु धार्मिक यात्रा नं । अन्ते वसपोलं थव फुक
 जूगुया कारण थः देश व मित्र राष्ट्र भारतया सहयोग नापं
 सकल श्रद्धालुपिनि-मैत्रीया अनुभावं खः धका उल्लेख याना
 यात्री दलया थाय् थासे अभिनन्दन जूगु, स्वागत जूगु,
 सांस्कृतिक कार्यक्रमया व्यवस्था जूगु खं नं न्का विज्यात

समारोहे नवाना महामहीभ भारतीय राजदूत श्री श्रीमन्ना-
 रायणं नेपालं. ५३० म्ह मल्लि श्रद्धालुपिं याउँक बौद्ध तीर्थ
 यात्रा याना लिथ्यंगुली लय्ताः एंका दिल । नापं वेकलं
 नेपाःया धार्मिक विशेषता धार्मिक भ्रातृभाव व धार्मिक
 सहिष्णुताया प्रशंसा याना दी धुंका यात्री दलया निरिति
 यानागु प्रबन्ध मित्र देश प्रतिया कर्तव्य जक खः धका
 धया दिल ।

समारोहे श्रीमती भारतीय राजदूत मदालशा नारायणं
 नं नवाना दीगु खः । वेकलं थः देशया परम्परा कथं थौं
 बौद्ध तीर्थ यात्रां लिथ्यंपिके प्रसाद काये दत धका लय्ताः
 नं एंका दिल । अले थःगु भाषणे वेकलं मत्य व अहिंसाया
 चर्चा नं बांलाक याना दीगु खः ।

प्रीति समारोहया सभापति आशनं माननीय नहर तथा
 विद्युत्त मंत्री श्री भुवनलाल प्रधानं नवाना धया दिल-

द्विकपिनिगु थुज्यागु धार्मिक यात्रां धर्म जक लाःगु मखु, पुण्य स्थानया दर्शनं बांलागु प्रेरणा जक नं बीगु मखु, निगु देशया दथुइ दुगु सांस्कृतिक सम्बन्धयात नं क्वातुका बी । थुजागु धार्मिक यात्रां सांस्कृतिक सम्बन्ध क्वातुइगु खँ नवाना दिसे माननीय मंत्रीजुं अनिकोव भृकुटि पाखें नेपाःया संस्कृति प्रसार जूगु अशाक व वेकःया काय्-म्ह्याय्पिं महेन्द्र व संघमित्रा पाखें लंकाय् सांस्कृतिक प्रचार जूगु खँया नं चर्चा याना दिल । अन्ते वेकलं गण महाविहारे निकोगु बार वये खंगु व स्वयं उद्घाटित शान्ति पुस्तकालयया उन्नति जुया च्वंगुली लय्ताः प्वंका दिल । हानं थुजागु महान् ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थ यात्रा सुयातं छूँ-छां मजुइक सानन्द शान्ति पूर्वक सम्पन्न जूगुली संतोष प्रकट याना विशेष रेल, बस व राशन सुपथ मुलं प्रबन्ध याना व्यूगुली श्री ५ या सरकार पाखें भारत सरकार प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन याना दिल ।

थुकथं लय्ताः दथुइ प्रीति सभा सिधल । तर प्रीति भच्चा हे पाः जुया मवं । थःथः ज्यासः व थःथः पसः हे तालं दया थःथःम्हं नं उलि उलि हे ध्येवा ल्हाना पाना यात्राया व्यबस्था यामा दीपिं विज्याःपिं समितिया छह्थे छह्थ पासापिं लय्ताःथे यात्रा फवः चायेका नं यात्री पासापिं मुने खंगुलि यात्रीत लय्ताःथे, अले यात्राया इले नेपाले च्वना यात्राय् वंपिनि भित्तुना च्वंपिं धर्म पासापिं लय्ताःथे जुया च्वंगु थ्व इले हे लय्ताः तुच्चा समिति पाखें समितिया खाद्य विभागीय प्रमुख रत्नबहादुर मालीं शुरु याका दिळ । अले हानं

थुखे सकसियां यात्रा सम्बन्धी फोटो प्रदर्शनी स्वयेगुली मन
 वन । प्रदर्शनी हूल । थुकथं बहनी जुल, तर प्रीति न्ह्यानावं
 च्वन, समारोह पवः चोया नं पवःमचाः थयार्थे जुया च्वन ।
 अर्थात् कार्यक्रम कथं प्रीति समारोह सिधल, तर अयूनं थःथः
 नुगले बिलिबिलि जाया वःगु प्रीति फुना मवं, सिधया मवं ।

थ्व प्रीति हानं छको भारतीय दूतावासे थ्यन । श्रद्धा-
 पूर्ण सफल यात्रां लय्ताःपि खना सु लय्मताइ ? दूतावासे विशेष
 प्रीति वातार्थ समितियात आमंत्रणा वल । समितिया सकलें
 प्रदर्श्याप वने मफुसां समितिया सदश्यपि वना उगु दूतावा-
 सया स्नेहपूर्ण स्वागते व्वति काःवन ।

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. Some words like 'समितिया' and 'दूतावासे' are partially visible.]

पाक्षिक बुद्ध-पूजाया परिसमाप्ति

बौद्ध तीर्थ यात्रा ख तु पाक्षिक बुद्ध-पूजाया परिस-
माप्तिमय बुद्ध-पूजा कथं जूगु खः हानं थव यात्रां छुं त्रुटि वःसा
न्ह्याना च्वंगु प्रेम, श्रद्धा व पवित्रता पूर्ण बुद्ध-पूजा अथे हे
पूर्ण मज्जुइ ला धका भालपाः धात्थे थव यात्रा फुक्क थासेया
पाक्षिक-पूजा फवःचायेका जक यायेगु सल्हा नं समिती
मवःगु मखु । तर यात्रा पूर्ण सफल जुइगु आशा व विश्वास
दया ईन्धः-स्वया हानं प्रबन्ध जूबले यात्रा याये माःगुलि
बौद्ध तीर्थ यात्रा थथे फुक्क बुद्ध-पूजा फवःचायेका जुइ मफुत ।
थुबले भतिचा बहाः बही ल्यँ दनिगु खः । अले नमोबुद्धाय
(नमुरा), खास्ति वने धुंका पनौति व मणिचूड दहँ नं वने
मानिगु, थथे हे वने माःमाःगु पुण्य स्थाने व बहाः बहाले
बुद्ध-पूजा वँ व नं फवःचाल ।

बुद्ध-पूजा फवःचासेलि पाक्षिक बुद्ध-पूजा परिसमाप्तिमय
पूजा विशेष छगू समारोह कथं यायेगु बारे ज्ञानमाला
भजन खलःया मुंज्या जुल । छाय्धाःसो गुगुं खास निर्णय
यायेगु अधिकार भजन खलः स्वयम्भूयाके जक हु ।
हानं यात्रा समेतं न्ह्यागुं ज्या यायेत उपसमिति आदि
ज्ञानमाला भजन खलखं दयेका वयाच्चंगु खः । उकिं थन

प्रसंगवस ज्ञानमाला भजन खलःया कार्य समितिया सदश्यपि
छको न्हयनेगु नं मजि मगाः भालपा । छाग्धाःसा श्वेकःपिनि
कारणगत जुया हे थुपि फुक धर्म कार्य सुसम्पन्न जूगु खः।

ज्ञानमाला भजन खलःया

वर्तमान कार्य समिति

भिक्षु भमृतानन्द महोस्थविर	धर्मानुशासक
श्री महारत्न उपासक	सभापति
श्री साहु जगत् रत्न	उप सभापति
श्री द्वारिका प्रसाद	सेक्रेटरी
श्री नाति गुरुजु	उप सेक्रेटरी
श्री तीर्थनारायण	”
श्री राजमान उपासक	कोषाध्यक्ष
श्री पूर्णमान उपासक	सदश्य
श्री न्हुछेरत्न गुरुजु	”
श्री रत्नबहादुर (बागवजार)	”
श्री रत्नबहादुर (भुजि बहाः)	”
श्री रत्नपति	”
श्री रामबहादुर	”
श्री राम (ठमेल)	”
श्री हरिदास	”
श्री सानुकाजी	”
श्री पूर्णकाजी	”

श्री द्वारिकादास

सदश्य

श्री हीरारत्न

”

श्री भक्तिलाल

”

श्री भाइकाजी

”

पाक्षिक बुद्ध-पूजा स्वयम्भू महाचैत्ये परिसम्पन्न यायेगु निर्णय ला स्वयं मिद्ध खः। तर विशेष समारोह यायेत हिच्छिया ई माः। हानं न्हिच्छि मनूत स्वयम्भूस अबले जक च्वने अःपुइ, गबले अन हे पालंया बन्दोवस्त जुइ। थथे यायेबले धाःसा धर्मया परिपणताय् भवय् न्यायेकेगु पहलं तुं क्वच्युथें जुइ धका गगः। उकि आपालं खल्लावल्हा जुइ धुंका ज्ञानमाला भजन खलःया कार्य समितिया मुंज्या साधारण ल्हापं कया आनन्दकुटी सकल धर्म पासापिनि भोजन प्रबन्ध यायेगु अले हिच्छिया कार्यक्रम स्वयम्भू महाचैत्य स्थाने यायेगु खं कोजित। थुकियात छगू आयोजक समिति नं गठन जुल।

अष्टमी चिलागाः १०८५ (१२ चैत्र २०२१) खुनु स्वयम्भूस सुथं निसें छायापीगु ज्या जुल। बाछी छको छको याना व दथुइ छको निकोया याना फुक्कं सच्छिव स्वीनिथाय् बुद्ध-पूजा याये धुंका व थौं पण यायेगु दिं। उकि सकसियां मने उत्साह दु, लयताः दु, श्रद्धा दु। कार्यक्रम कथं बौद्ध ऋण्डा ब्वयेकेगु ज्या जुइ धुंका बुद्ध-पूजाया ई जुल। उखे ज्ञानमालाया अध्यक्ष श्री महारत्न उपासक प्रमुख फुक्क भजन याना च्वंपिनि ज्ञानमाला भजन यायां हे मगाः ताःनि।

ख नं बाःछी बाःछी वा वः, तान्वः, छि-मछि, थाकु-अःपु
 भ्याः हे वास्ता मतसे भजन यायां वया च्वंगु उलिमछि
 दये धुंकुगु । उकिं व क्रम न्याकावं तये मास्ते वः । हानं
 थ्व बुद्ध-पूजा क्रम मदिकेगु निरिति आग्रह नं भतिचा जक
 वःगु मखु । तर अथे नं योजना पूण जूगु हानं धर्म-चित्तं
 मेमेकथं नं थथे हे पूजा-क्रम न्याके फुगु व आयोजना जुइ
 फुगु अले भजन नं जुइगु खंका थ्व परिसमाप्तिमय बुद्ध-
 पूजाया भजन जुया च्वंगु दित ।

इलं पिया मच्चं । उखे भव्य बुद्ध-पूजा तयार जुल ।
 स्वयम्भू महाचैत्य छ्चालं च्वना वं वयात वं वयात लहाती
 पुष्प, धूप, नैबद्य, फल-मूल आदि लः लहाना बुद्ध-पूजाया
 पुजाभः न्याकल । सकसिया म्हुतुं बुद्धया गुंगू गुण, धर्मया
 खुगू गुण व संघया गुंगू गुण पाठ जुया च्वन । थ्व हे इले
 महामहीम भारतीय राजदूत श्री श्रीमन्नारायण व वेकःया जहान
 श्रीमती मदालशा नारायण नंथ्यंकः भ्वाल । थ्व श्रद्धा व
 प्रीतिपूर्ण बुद्ध-पूजाय् आपालं गण्यमान्यपि नं दुगु खः ।

शील प्राथनां लिपा भिक्षु सुदर्शनं पाक्षिक बुद्ध-पूजाया
 ऐतिहासिक महत्व न्यथना विज्यात । नापं थुजागु धार्मिक
 ज्या बांलाक ज्ञानमाला भजन खलःया तत्वावधाने पूर्ण
 जूगुली लयूताः प्वंका विज्यात ।

भगवान बुद्ध प्रति श्रद्धाञ्जलि देखासे श्रीमती राजदूत
 मदालशा नारायणं बुद्धया सत्य व अहिंसायागु उपदेशया
 चर्चा याना दिल । हानं वेकलं मानव जीवने दुगु पारि-
 वारिक, सामाजिक, राष्ट्रीय व अन्तरराष्ट्रीय कर्तव्य विषये
 उल्लेख याना दिल ।

थौंया अन्तिम धर्म-देशना दकसिवे थकालिह पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविरं याना विज्याःगु खः, गथे थव योज-
नाया प्रारम्भे नं वसपोलं हे धर्म-देशना हुना विज्याःगु
खः । वसपोलं मनुष्य जीवनया परम लक्ष्य निर्वाणया विषये
नवाना विज्यात । हानं धया विज्यात, 'ज्ञानमाला भजन
खलःया तत्वावधाने थुकथं थवदं थवदं तक पाक्षिक बुद्ध-पूजाया
आयोजना जुया आपालं आपालं पुण्य सम्भार प्राप्त याये
दुगु सक्रसियां नितिं हे लय्ताइपुगु खं खः । अन्ते वसपोलं
सकल सत्वपिनि सुख व कल्याण कामना यासे पुण्यानु-
मोदन याका विज्यात ।

बुद्ध-पूजा सिधयेका स्वयम्भुस ताम्रपत्र (सिजः पौ) तायेगु
कार्य (१९६८-६९ साले ज्ञानमाला भजन खलः द्वारा सकलया
श्रद्धां वने जूगु स्वयम्भू भजन फलचाय् पूज्य प्रज्ञानन्द महा-
स्थविरं सम्पन्न याना विज्यात । थव ताम्रपत्रे ज्ञानमालाया
ऐतिहासिक पाक्षिक बुद्ध-पूजाया तथा बौद्ध तीर्थ यात्राया
उल्लेख याना थथे च्वया तःगु खः-

‘स्वयम्भू’ भजन सतले ज्ञानमाला भजन खलःया

पाक्षिक बुद्ध-पूजा परिसमाप्ती तःगु ताम्रपत्र

नमो तस्स सम्मासम्बुद्धस्स ॥ ॥ थव स्वयम्भू महा-
चैत्यस हिंहिं भजन याना वया च्वंगु ज्ञानमाला भजन
खलःया तत्वावधाने थनिं न्यादं न्हो थव हे पवित्र स्वयम्भू
निसें न्यासलं इयाक श्रद्धालुपिनि श्रद्धां प्रारम्भ यानागु

अष्टमी अष्टमीया पाक्षिक बुद्ध-पूजा येँया फुक्क बहाः बहिली यल व खवपया गुगुं मू बहाले मू बहाले नेपाःया बौद्ध ऐतिहासिक स्थाने अफ्क कछला गाः ५, १०८५ नेपाल सम्बत् लुम्बिनी, बुद्धगया, सारनाथ व कुशीनगरे थ्यंक याना फुक्क सच्छि व स्वीनिक सच्छि व स्वीनिथाय् सम्पन्न यानागु उपलक्षे थव ताम्रपत्र तयागु जुल । सम्बत् १०८५ साल चिह्लागाः अष्टमी (१२ चैत्र २०२१) बुद्धसम्बत् २५०८।

ताम्रपत्रं थुकथं थःगु इतिहास च्वत । हानं अन गन बौद्ध जाति मात्रया श्रद्धापूर्ण पवित्र स्थान खः, अन उगु थासे गन गुगु सतः थःगु हे अर्थात् ज्ञानमालाया हे आह्वाने सकलया श्रद्धां निर्माण जूगु खः; हानं अन, गन कि थःपिसं हिहिं श्रद्धापूर्वक भजन नं याना वइ च्वना, यानावं च्वनी नं तिनि ।

थव हे अवसरे श्री महारत्न उपासक व श्री सिध्दिरत्न उपासकया प्रस्ताव कथं जूगु थव महान बुद्ध-पूजा सम्पन्न जूगु उपलक्षे स्मृति स्वरूप स्वयम्भूया न्ह्योनेया मूलें तस्वागु तने तया तःगु नँया रेलिंग भचां क्वे थ्यंक तयेगु नं ग्वःसा दुगु खः । थुकी श्री साहु बुद्धरत्न व वेकःया जहान श्रीमती पुतलि उपासिका प्रमुख सकलया श्रद्धां दुगु खः । थव रेलिंग तयेगु नितिं प्रतिज्ञामय पूजा (पनिस्था) भिक्ष सुदर्शन पाखें सम्पन्न जुल । गुगु धमेया प्रतिज्ञा अथे हे २५०६ बुद्ध जयन्ती तर्क पूर्ण जुल, गथे बौद्ध तीर्थया फुक्क प्रतिज्ञा पूर्ण जुल, गथे लुम्बिनी आदि थासे विशेष श्रद्धा चिह्न तयेगु

ज्या गुलिखे लिपा वया नं वहःया पात्र तथा पूर्ण जुल , गुगु ज्याय् वर्षाया तान्वः फया नं श्री कुञ्जबहादुर सिंह व तेजमुनि उपासकं हानं अन अन हे बिज्याना पूर्ण याना बिल ।

थौ दान प्रदानया नं कार्यक्रम दुगु खः । पाक्षिक बुद्ध पूजा क्रमे दानयात धर्म कार्य जुया नं सुचारुया दृष्टि व ज्या अःपुकेगु दृष्टि दिका तःगु थौ चायेका व्यूगु खः । उकिं नं थौ सकसियां मन लय्ताः ।

११ ताः । इले हिने सकलया श्रद्धां व लहापनं भिक्षु महासंघ सह अनागारिकापित आनन्दकुटी भोजन प्रदानया ज्या जुल । हानं सकल धर्म पासापिनि पाळं जुल । निहने हानं सकले स्वयम्भुस श्यन ।

भिक्षु महासंघ पाखं निहने स्वयम्भू ज्ञानमाला भजनया सतले परित्राण पाठ सिधये धुंका छगू सभाया ग्वःसा ग्वल । सकसियां लय्ताः क्यक्यं आकाशे नं आपालं रंगीचंगी वेलु-नत व्वयावं वनाच्वन । बौद्ध भण्डा नं व्वयावं च्वन । पाक्षिक बुद्ध-पूजाया हे क्रमे सकलया श्रद्धां भजन खलखं न्याना तःगु माइकं नं सकसितं सःता च्वन । अले ज्ञानमाला बुद्ध-पूजा जूथाय् तक श्रद्धां गनं तोमफिक फोटो कया भाःह्य सानुभाईया नं फोटो कयावं च्वन ।

थौ हे छगू प्रीति सभाया ग्वःसानं दुगु खः । पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविरया सभापतित्वे जूगु थव सभाय् आपालं ज्ञानमालाया सदश्यपि व खलः या भित्तिपां पाखें भाषण बीगु वा थःथः नुगः खँ प्वकेगु यात । दकसिवे न्हापां

ज्ञानमाला भजन खलःया पाखें खलःया उप मन्त्री श्री नाति गुरुजुं स्वागत भाषण याना विज्यात । स्वागत भाषणे ज्ञानमालाया ऐतिहासिक चर्चा यायेगु नापं खलःया इच्छा व आकांक्षा नं प्वंका विज्यात । अनं ल्यू आनन्दकुटी दायक सभाया सभापति श्री पूर्णकाजी तीर्थयात्रा समितिया विभागीय प्रमुखपिं व खलःया कार्यकर्तापिं सर्वश्री रत्न-वहादुर माली, श्री द्वारिका प्रसाद उपासक, श्री चन्द्र वहादुर शाक्य, श्री महारत्न उपासक, श्री डा० केशवानन्द, श्री रत्न-पति गुरुजु, श्री कुञ्ज वहादुर सिंह व श्री तेजमुनिजुं नं नवाना दिल । वेकःपिं सकसिनं थव पाक्षिक बुद्ध-पूजा पूर्ण जूगुलिं लय्ताः प्वंका ज्याया इले चाय्कं मचाय्कं द्व-विद्वं जूगु दुसर भक्ता क्षमा नं याचना याना विनम्रता क्यना दिल । सभाय् पाक्षिक बुद्धपूजा आपालं सहायता बिया विज्याकह्य भिक्षु सुबोधानन्द स्थविर व श्री सिद्धिरत्न उपासकं नं नवाना दीगु खः ।

धुगु प्रीति समारोहे विशेष अतिथि कथं भाइ दीह्य माननीय नहर तथा विद्युत मन्त्री श्री भुवनलाल प्रधानं धया दिल, नेपाले ज्ञानमालाया थःगु हे मू दु । छायेधाःसा थवं नेपाले न्ह्यलं चायेका वीगुली श्रक्वं ग्वहालि व्यूगु दु । वेकलं हानं बुद्धया शिक्षा व जीवने माःगु नैतिक गुणया चर्चा नं याना दिल ।

समारोहया अन्ते ज्ञानमाला भजन खलः पाखें स्वयम्भू गःचाः हिलेगु लं पीच यायेगु आग्रह सरकारयाके यायेगु प्रस्ताव छगू नं वल, गुगु सर्व सम्मतं पास नं जुल ।

शुभ प्रीति समारोहया सभा प्रति शुभ कामना प्रकट याना विज्यासे श्री ५ युवराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाह देवं छगू शुभ-कामना सन्देश नं छया हया विज्यागु खः ।

सभापति आशनं दना पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविर सकल-यात शुभ फुक्क पुण्यानुभावं याकनं हे जाति, जरा, व्याधि व मरणं मुक्त जुया च्वंगु निर्वाण लायेमा धका कामना याका सभा सिधयेका विज्यात। थुकथं सभा सिधल, प्रीति समारोह सिधल, बांलागु, तःहाकःगु व पवित्रगु कथंगु महान बुद्ध पूजा, ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थ यात्रा सिधल, तर सकलया धर्मचित्ते श्रद्धा व भक्ति धासा भूमं बिलिविलि जायावं वया च्वन। ख नं स्वाभाविक! मं मत च्याकी, जलं जः वइ । वथे पुण्यं भूमं पुण्यया इच्छा जुइ, भूमं पुण्य सम्पादन याइ । थुज्यागु हे अक्षय पुण्य सम्भारया इच्छा निर्वाणया कामना लिसे लिसे महानगु पाक्षिक बुद्ध-पूजा व ऐतिहासिक बौद्ध तीर्थयात्रा परिसम्पन्न जुल ।

पाक्षिक बुद्ध-पूजा (बहाः पूजा)

वंगु कथं इवः

१	श्री स्वयम्भू धर्मघातु	सिंगुं चैत्य	प्रज्ञानन्द महास्थवीर लंकायाहा छह्य भिक्ष
२	विक्रमशील महाविहार	भगवान बाः	भिक्षु विवेकानन्द
३	मैत्रीपूर्ण महाविहार	क्वोःबाः	श्रामणेर सुदर्शन
४	गुणाकर महाविहार	छुस्या बाः	भिक्षु अमृतानन्द
५	करुणापुर महाविहार	मुस्या बाः	श्रामणेर सुदर्शन
६	रत्नचैत्य महाविहार	भवाःबाः	भिक्षु अमृतानन्द
७	हेनाकर(?)महाविहार	धोका बाः	भिक्षु प्रज्ञानन्द
८	हेमवर्ण महाविहार	गंबाः	भिक्षु अमृतानन्द
९	रत्नमण्डल महाविहार	नघःबाः	भिक्षु बुद्धघोष
१०	शान्तिघत महाविहार	सीगबाः	भिक्षु कुमारकाश्यप
११	रत्नकेतु महाविहार	न्हुबाः	भिक्षु प्रज्ञानन्द
१२	कर्णकेतु महाविहार	चाबहाः	भिक्षु अमृतानन्द
१३	हर्षचैत्य महाविहार	होकुबाः	"
१४	गौतमश्री महाविहार	घोलछेकोबाः	श्रामणेर सुदर्शन
१५	धर्मचक्र महाविहार	जमोबाः	भिक्षु विवेकानन्द
१६	रंगभुवन महाविहार	दौबाः	भिक्षु सुबोधानन्द
१७	सुर्थश्री महाविहार	तछेबाः	" विवेकानन्द
१८	अशोकचैत्य महाविहार	असंबाः	" अमृतानन्द
१९	मुनिस्निह महाविहार	मिखोबाः	" "

- २० महाबौद्ध महाविहार महाबूबाः भिक्षु अनिरुद्ध
 २१ कनकचैत्य महाविहार जनवाः पूज्य चन्द्रमणि
 महास्थविर
 २२ केशचन्द्र संस्कारित महाविहार ईतुंघाः पूज्य नारद
 महास्थविर
 २३ इतुंलभुत पारावर्त महाविहार अलखुवै भिक्षु अमृतानन्द
 २४ भास्कर कृति महाविहार यतखाबाः प्रज्ञानन्द
 २५ रत्नकृत्य महाविहार मखंवाः अमृतानन्द
 २६ राजकृत्य महाविहार मखंबै
 २७ मुलश्री महाविहार मूवाः
 २८ धर्मचक्र दर्शन महाविहार तधंवाः प्रज्ञानन्द
 २९ जानुनन्द महाविहार पीछेवाः कुमार काश्यप
 ३० मन्त्रसिद्धि महाविहार सबलवाः अनिरुद्ध
 ३१ श्रीनक महाविहार (?) लाय्कूवै कुमार काश्यप
 ३२ धर्म श्री महाविहार मरूबही प्रज्ञानन्द
 ३३ कृष्णगुप्त महाविहार छ्वासपावाः अनिरुद्ध
 ३४ तरुमूल महाविहार सिकंमूवाः अमृतानन्द
 ३५ राजकृति महाविहार कुमारीवाः भिक्षु बुध्दघोष
 ३६ प्रचन्द्रवीर महाविहार तेबहाः अश्वघोष
 ३७ धर्मकिर्ति महाविहार तुंछेवाः सुबोधानन्द

३८	यशोधरा महाविहार	ध्रुवहा:	भिक्षु	अमृतानन्द
३९	विश्वराज जित महाविहार	गवावा:	"	प्रज्ञानन्द
४०	खोइतांक महाविहार	नवै:	"	धर्मानन्द
४१	वज्रसीर महाविहार	इकुवा:	"	अमृतानन्द
४२	आनन्दकुटी			"
४३	मञ्जुश्रीनक महाविहार	बिकमावा:	"	अनिरुद्ध
४४	कीर्तिपुण्य वज्र महाविहार	तःवा:	"	बुद्धघोष
४५	स्थानविम्ब महाविहार	थानवा:	"	अश्वघोष
४६	मुनिसंघ महाविहार	मुकूँवा:	"	धर्मानन्द
४७	गगणसंघ महाविहार	गनवा:	"	बुद्धघोष
४८	कीर्तिपुण्य महाविहार	कोहितिवा:	श्रामणेर	सुदर्शन
४९	अमृतकान्ति महाविहार	द्वोकेववा:	"	
५०	ब्रम्हचक्र महाविहार	वंवा:	भिक्षु	बुद्धघोष
५१	समंतश्री महाविहार	स्ववा:	"	
५२	कीर्तिपुण्य वज्र महाविहार	लगंवा:	छम्ह	ब्रिटिश भिक्षु
५३	कीर्तिपुण्य महाविहार	न्हाय्कंवे	भिक्षु	प्रज्ञारश्मि
५४	कीर्तिपुण्य भुवनसुन्दर महाविहार	यत्तावो:	"	प्रज्ञानन्द

५५	भोतेबा:	भोतेबा:	भिक्षु प्रज्ञानन्द
५३	रत्नाकर महाविहार	क्वंसाबा: (?)	श्रामणेर सुदर्शन
५७	क्वंसाबा: (?)	तःमुबा:	भिक्षु अश्वघोष
५८		बुध्दवारी	" प्रज्ञानन्द
५६	मुनिसंगम		
	महाविहार	मुसुंबा:	" अनिरुद्ध
६०	कीर्तिपुण्य		
	महाविहार	च्चाकंबही	" प्रज्ञारश्मि
६१	इन्द्रपुरनगर		
	महाविहार	बंतुंवा:	श्रामणेर सुदर्शन
६२	सुवर्णप्राणि		
	जेतवन महाविहार	ज्याबहा:	भिक्षु विवेकानन्द
६३	केशावति नदि		
	महाविहार	खुसिबही	" अमृतानन्द
६४	नदि संगम राजकृत्य		
	महाविहार	योबा:	" अश्वघोष
६५		वंबा:	" प्रज्ञानन्द
६६	नमोबुध्दाय	नमुरा	"
६७	धर्माकर महाविहार	भोंबा:	" प्रज्ञारश्मि
६८		न्हुछेबा:	श्रामणेर सुदर्शन
६६	देश सुमन		
	महाविहार	वसन्तपुरबा:	"
७०	वसुन्धराकीर्ति		
	महाविहार	भोछेबा:	"

- ७१ सुवर्णपुर कीर्तिपुण्य
महाविहार थतुवै(चाबै) श्रामणेर सुदर्शन
- ७२ अशोक मण्डल
महाविहार तेकंवा: भिक्षु सुमङ्गल
- ७३ अशोकवृक्ष
महाविहार कोथुवा: " सुबोधानन्द
- ७४ मुक्तिपुर महाविहार मुकंबै " प्रज्ञानन्द
- ७५ प्रणिधिपूर्ण
महाविहार वलंबु " विवेकानन्द
- ७६ जिन उद्धार
महाविहार चिधंवा: " प्रज्ञारश्मि
- ७७ सुरत कृत
महाविहार ओबहा(सवलवा:) " वजिरज्ञान(लंका)
- ७८
माबूवा:चिधंगु श्रामणेर सुदर्शन
- ७९ पद्मगिरि धर्मधातु
महाविहार लंबा: भिक्षु अश्वघोष
- ८० अशोक मण्डप
महाविहार व:खा:बा:(इमाननि) श्रामणेर सुदर्शन
- ८१ परक्षेर महाविहार दुगांबही भिक्षु सुबोधानन्द
- ८२ धर्मचक्र महाविहार प्यूखा:बा: "
- ८३ भुवन देव
महाविहार पुंछेबा:(पोदेव:) " प्रज्ञानन्द
- ८४ मैत्रीसुधार
महाविहार न्हूग:बा: श्रामणेर सुदर्शन

८५	सिद्धिचर महाविहार	नःवाः	भिक्षु अश्वघोष
८६	वंतवाः (?)	कमिवाः	" प्रज्ञानन्द
८७		जोगवाः	" सुमङ्गल
८८		खालाछेवाः	"
८९	ज्ञानेन्द्रिय महाविहार	मूवाः	बौद्धकृषि महाप्रज्ञा
९०	बन्धुदत्त महाविहार	तेवहाः	भिक्षु बुद्धघोष
९१	आनन्दादि लोकेश्वर	घोवहाः	" प्रज्ञानन्द
९२	विजलंख पारावर्ष महाविहार	विज्यासः	"
९३	लुम्बिनी महाविहार	क्लिण्डोल	श्रामणे सुदर्शन
९४	गृद्धकृत महाविहार	"	"
९५	सुवर्णपूर महाविहार	"	"
९६	निर्वाणमूर्ति महाविहार	"	भिक्षु अश्वघोष
९७	शंखदेव कृष्ण महाविहार	नंसावाः	" प्रज्ञानन्द
९८	आर्यावलोकितेश्वर महाविहार	तःवह्मः	" सुबोधानन्द

६६	हेमवर्ण		
	महाविहार	थिमिवा:	भिक्षु विवेकानन्द
१००	चारुमती		
	महाविहार	चाबै व कोथुवही	श्रामणेर सुदर्शन
१०१	खास्तिचैत्य		
	महाविहार	(खसुति बौध्द)	भिक्षु प्रज्ञानन्द
१०२	जनबहाःकरुणामय (जनबहाः)		" प्रज्ञारश्मि
१०३	केशचन्द्र		
	महाविहार	(स्वयम्भूवही)	" अश्वघोष
१०४	रत्नाकर		
	महाविहार	(तौमुगःवाः)	" बुध्दघोष
१०५	धर्मचित्त		
	महाविहार	(")	" विवेकानन्द
१०६	यंकुल महाविहार (स्ववाः)		" प्रज्ञानन्द
१०७	त्रिरत्नकेतु		
	महाविहार	भवाःबहाः	" सुबोधानन्द
१०८	काष्ठमण्डप	(अनाप)	
	महाविहार	मरु कोपुतुँ	" अमृतानन्द
१०९	बुद्धकन्थी		
	महाविहार	गं चाननी	श्रामणेर सुदर्शन
११०	रत्नपुर		
	महाविहार	"	भिक्षु प्रज्ञारश्मि
१११	कृतिपुण्य		
	महाविहार	कोहिटी	" प्रज्ञानन्द

- ११२ चिन्तामणि तिर्थ
महाविहार तेकु दुवान श्रीमणेर सुदर्शन
- ११३ कृतिपुण्य
महाविहार ज्याःवहाःद्योचाननी भिक्ष अश्वघोष
- ११४ पीबाःब्रम्हूत्वाः " बुद्धघोष
- ११५ धर्मचक्र महाविहार तःननीबाः श्रीमणेर सुदर्शन
- ११६ जगत् उद्धार भुइख्यवाः भिक्षु प्रज्ञारश्मि
महाविहार
- ११७ आनन्दकुटी " अमृतानन्द
- ११८ लुम्बिनी (बुद्धया जन्म स्थान) " अनिरुद्ध
- ११९ कुशीनगर (बुद्धया महापरिनिर्वाण) " चन्द्रमणि
- १२० सारनाथ (धर्मचक्र प्रवर्तन स्थान) " शाक्यानन्द
- १२१ बुद्धगया (बोधिवृक्षमूले) भिक्षु सुदर्शन
- १२२ केशचन्द्र तारा महाविहार इतुं वहाः "
- १२३ सुरथश्री महाविहार " प्रज्ञानन्द
- १२४ कनक चैत्य
महाविहार ववाः " सुदर्शन
- १२५ स्वयम्भू महामञ्जेश्वरी " अमृतानन्द
- १२६ स्वयम्भू धर्मचक्र प्रवर्तन
महाविहार " अनिरुद्ध
- १२७ मणिचूडदहं सको " सुदर्शन
- १२८ हेमवर्ण महाविहार क्वाःवहाः यल "
- १२९ स्वयम्भू महाविहार (स्याह्यंगु) " अश्वघोष
- १३० मुनिविहार खवप " प्रज्ञानन्द
- १३१ सृष्टिकान्ता लोकेश्वर नाला " सुदर्शन

१३२ स्वयम्भू भगवान्

भिक्षु प्रज्ञानन्द

(थुपि बहाःत बहाः पूजा कथं भवः मलाः । हानं थ्व ई.व्यः स्वया, श्रद्धानुरूप आग्रह स्वया, ज्या याये अःपु कथं स्वया येँया बहाः बही व पिने पिने थ्यंक बुद्ध-पूजा जू वंगु खः । उकिं यदि बहाः पूजा कथं थुपि थाय् भवलं वने अर्थात् लं ज्याना यंकूसा थथे जू वइ ।)

१	श्री स्वयम्भू अमृतांभव	
२	केशचन्द्र महाविहार	स्वयम्भू बही
३	साह्यंगु "	स्वयम्भू
४	धर्मचक्र महाविहार	पर्वस्थान
५	श्रीमहामञ्जेश्वरी	"
६	आनन्दकुटी महाविहार	
७	आनन्दकुटी लंकाचैत्य	
८	किण्डोल गृद्धकूट महाविहार	
९	सुवर्णपुरी महाविहार	चीधंगु बाः
१०	निर्वाणमूर्ति महाविहार	किण्डोल
११	लुम्बिनी मूर्ति	(")
१२	जगतउद्धार महाविहार	भुइरुयः वाः
१३	सुरथश्री महाविहार	तकिया नापं
१४	विजलंख पारावर्त महाविहार	विज्यासः
१५	मण्डपगिरी धर्मधातु	पकनाज्वः
१६	विक्रमशील महाविहार	थँवही
१७	मैत्रीपूर्ण महाविहार	क्वाःबाः

१८	गुणाकर महाविहार	छुस्याबा:
१९	करुणाकर महाविहार	मुस्याबा:
२०	रत्नचैत्य महाविहार	भवा:बा:
२१	त्रिरत्नकेतु महाविहार	भवा:बा: दुने
२२	हेनाकर महाविहार	धोकाबा:
२३	हेमवर्ण महाविहार	गंवा:
२४	रत्नमण्डप महाविहार	नघ:बा:
२५	शान्तिघट महाविहार	सीग:बा:
२६	रत्नकेतु महाविहार	न्हूवा:
२७	कर्णकेतु महाविहार	चीवा:
२८	हर्षचैत्य महाविहार	हाकुवा:
२९	गौतमश्री महाविहार	धालाछेकोवा:
३०	अश्वक मण्डप महाविहार	तेकंवा:
३१	धर्मचक्र महाविहार	जमोवा:
३२	रंगभुवन महाविहार	दौवा:
३३	अशोकचैत्य महाविहार	असंवा:
३४	अश्वक मण्डप महाविहार	ओखाबा:
३५	सुर्थश्री महाविहार	त:छेवा:
३६	अशोक वृक्ष महाविहार	कोथुबा:
३७	कनकचैत्य महाविहार	जनवा:
३८	रत्नचैत्य महाविहार	करुणामय,जनवा:द्य
३९	भास्कर मण्डल कृत महाविहार	इतंवा:
४०	केशचन्द्र तारा महाविहार	इतुंवा:
४१	बोधि प्रतिनिधि महाविहार	अलखुवै
४२	भास्कर कृति महाविहार	येतखाबा:

४३	त्रिरत्नकर महाविहार	तौमुगःबाः
४४	धर्मचित्त महाविहार	तौमुगःबाः
४५	यंकुल महाविहार	स्वःबाः
४६	मुक्तपुर महाविहार	मुकंबही
४७	रत्नकृति महाविहार	मखंबाः
४८	राजकृति महाविहार	मखंबही
४९	धर्मकृति महाविहार	तुंछेबाः
५०	मुलश्री महाविहार	मूबाः
५१	जिनउद्धार महाविहार	चिरंबाः
५२	जानुनन्द महाविहार	खुंबाः
५३	धर्मचक्र दर्शन महाविहार	तरंबाः
५४	मंत्रसिद्धि महाविहार	सवलबाः
५५	सुरथकृति महाविहार	सवलबाःपिने
५६	महाबौद्ध महाविहार	माःबूबाः
५७	चिधंगु महाबूबाः	”
५८	धर्मचक्र महाविहार	प्यूखापाः
५९	षरक्षेर महाविहार	दुगंबही
६०	प्रचन्द्रवीर महाविहार	तेबाः
६१	बन्धुदत्त महाविहार	”
६२	गगनसंग महाविहार	गणबाः
६३	भोतेबाः	भोतेबाः
६४	कृतिपुण्य महाविहार	लगंबा
६५	कृतिपुर महाविहार	न्हायूकंबही
६६	”	न्हाकंबही

६७	कृतिपुण्य वज्र महाविहार	तःबाः
६८	कृतिपुण्य भुवन सुन्दर महाविहार	येताबाः
६९	नःबाः (?)	गोफल
७०	पीबाः (?)	ब्रम्हुत्वाः
७१	मुनि संगम महाविहार	मुसुं बाः
७२	"	")
७३	चिन्तामणि तीर्थ महाविहार	तेकुदुबाः
७४	बुद्धवारी	
७५	रत्नाकर महाविहार	क्वंसाःबाः
७६	"	तमूबाः
७७	धमचक्र महाविहार	तःननी
७८	खाछेबाः	खाछेबाः
७९	वन्तबाः	कमिबाः
८०	जोगबाः	लगमे दुने
८१	कृतिपुण्य महाविहार	ज्याःबाः द्योचा ननी
८२	सुवर्ण प्राणि जेतवन महाविहार	ज्याःबाः
८३	मैत्री उद्धार महाविहार	न्हूगःबाः
८४	कृतिपुण्य महाविहार	कोहितीबाः
८५	कृतिपुण्य महाविहार	कोहिटी पिने
८६	नदि संगम राजकृत्य महाविहार	योबाः
८७	केशावती नदि संगम महाविहार	खुसिबही
८८	ज्ञानेन्द्रिय महाविहार	न्हूबाःको
८९	स्थानविम्ब महाविहार	थानाबाः
९०	धर्माकर महाविहार	भोंबाः

६१ बुद्धकन्धी महाविहार	गंचाननी
६२ रत्नपुर महाविहार	अन हे दुने
६३ वर्षचन्दन महाविहार	वंबहा:
६४ मंजुनक महाविहार	विकमाबा:
६५ विश्वराज जिन महाविहार	गवाबा:
६६ ब्रह्मचक्र महाविहार	बलंपु
६७ अमृतकान्ति महाविहार	ताहाकेबबा:
६८ न्हुक्षेबा: (?)	न्हुक्षेबा:
६९ इन्द्रपुर नगर महाविहार	बतुंबा:
१०० खोइतांक महाविहार	न:बही
१०१ कनकमुनि चैत्य महाविहार	"
१०२ भुवनदेव महाविहार	पुंछेबा:
१०३ वसुन्धरा कृति महाविहार	फोछेबा:
१०४ देशसुमन महाविहार	वसन्तपुरबा:
१०५ वज्रमीर महाविहार	इकुबा:
१०६ समन्तश्री महाविहार	स्व:बा:
१०७ मुनिसिंह महाविहार	मिखाबा:
१०८ राजकृति महाविहार	कुमारीबा:
१०९ तरुमुल महाविहार	सिकंमुबा:
११० श्रीनक महाविहार	लायकूबही
१११ धर्मश्री महाविहार	मरूबही
११२ कृष्णगुप्त महाविहार	छ्वासपाबा:
११३ काष्ठमण्डप अनाप महाविहार	कोपुंतुं
११४ नख:देव कृत महाविहार	नंसाबा:

(१०८)

११५ सुवर्णपुर कीर्ति पुण्य महाविहार	चावही थतवही
११६ सुवर्णपुर कृतिपुण्य महाविहार	कोतुबही
११७ खास्ती	बौद्ध
११८ मणिचूड दहं	सको
११९ नमोबुद्धाय	नमुरा
१२० सृष्टिकान्ता लोकेश्वर	नाला करुणामय
१२१ हेमवर्ण महाविहार	थयमि
१२२ प्रणिधिपूर्ण महाविहार	बलंबु
१२३ आनन्दादी लोकेश्वर	चोवाः
१२४ आर्यावलोकेश्वर	करुणामय तःवा
१२५ यशोधरा महाविहार	बूवाः
१२६ हेमवर्ण महाविहार	क्वाःवाः
१२७ मुनिविहार	ख्वप
१२८ लुम्बिनी	बुद्धयाजन्मस्थल
१२९ बुद्धगया	बोधिज्ञान
	लाभ जूगु स्थान
१३० सारनाथ	धर्मचक्र प्रवर्तन
	स्थान
१३१ कुशीनगर	महापरिनिर्वाण
	स्थान
१३२ स्वयम्भु	

(थुपि विहारया क्रम हनेगु व पाक्षिक बुद्ध-पूजा जूगुया संसृति ल्यंकेगु ज्या श्री राजमान उपासकं याना दीगु खः ।)

आय

बुद्ध

यात्री

ल्हापं, ह

भारतीय द्

विशेष चन्दा

ल्याःचाः म

गोरखपुरे बर

राजगृहे म्हं

गोरखपुरे

बुद्ध गया

तीर्थ यात्रा

रेलया कश

